

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

**Vývoj a tendence příchozích přímých zahraničních investic
v České republice**

Diplomová práce

Autor: Petra Henclová
Studijní obor: Informační management

Vedoucí práce: Ing. Eva Hamplová, Ph.D.

Hradec Králové

srpen 2018

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně. Všechny literární prameny a informace, které byly ke zpracování využity, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Hradci Králové dne

Petra Henclová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Evě Hamplové, Ph.D. za metodické vedení práce a poskytnutí cenných rad a odborných poznatků při zpracování této diplomové práce.

ANOTACE

Diplomová práce je zaměřena na posouzení vývoje přímých zahraničních investic v České republice v letech 2000 – 2016 a zhodnocení jejich vlivu na vybrané makroekonomické ukazatele. Práce vymezuje teoretický rámec přímých zahraničních investic, platební bilance a definuje investiční pobídky v podmínkách České republiky. Vývoj příchozích PZI je sledován z hlediska odvětvové a teritoriální struktury a dle toku do regionů České republiky. Další část práce se zaměřuje na posouzení vlivu příchozích PZI na regionální zaměstnanost a regionální HDP. Dopad PZI na lokální trh práce je dále analyzován pro dva vybrané okresy, ve kterých má zahraniční investor významný vliv. Vztah těchto ukazatelů je statisticky ověřen a dále vyhodnocen. Dílčím cílem práce je odpovědět na výzkumnou otázku, zda růst PZI snižuje nezaměstnanost a napomáhá růstu HDP.

ANNOTATION

Title: Development and trend of incoming foreign direct investment in Czech Republic

The diploma thesis is focused on the assessment of the development of foreign direct investment in Czech Republic from 2000 – 2016 and the evaluation of its impact on selected macroeconomics indicators. The thesis defines the theoretical framework of foreign direct investment, as well as balance of payments and defines investment incentives in the conditions of Czech Republic. The development of incoming FDI is monitored based on sectored and territorial structures and according to the investments into the regions of Czech Republic. The next part of the thesis focuses on assessing the impact of incoming FDI on regional employment and regional GDP. The impact of FDI on the local labor market is further analyzed for two selected districts where foreign investors have a significant influence. The relationship of these indicators is statistically verified and further evaluated. The partial aim of the thesis is to answer the question if FDI growth reduces unemployment and helps GDP growth.

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Cíl a metodologie	4
3.	Charakteristika přímých zahraničních investic (PZI)	6
3.1.	Definice PZI.....	6
3.2.	Druhy PZI a jejich vymezení.....	7
3.3.	Vliv PZI na domácí ekonomiku	9
3.4.	Životní cyklus investic.....	11
3.5.	Rizika hostitelské země	12
4.	Investiční pobídky.....	17
4.1.	Definice investičních pobídek	17
4.2.	Agentura CzechInvest.....	19
5.	Platební bilance	22
5.1.	Horizontální struktura platební bilance.....	22
5.2.	Vertikální struktura platební bilance	26
6.	Vývoj a tendence přímých zahraničních investic do ČR.....	27
6.1.	Analýza vývoje příchozích PZI v letech 2000 – 2016.....	27
6.2.	Vývoj PZI v ČR dle životního cyklu výnosu z investic	32
6.3.	Teritoriální struktura příchozích PZI v ČR.....	34
6.4.	Odvětvová struktura příchozích PZI v ČR.....	37
6.5.	Vývoj PZI v regionech ČR	39
7.	Vliv přílivu PZI na ekonomiku ČR	42
7.1.	Metody analýzy	42
7.2.	Vztah přílivu PZI a trhu práce	42
7.3.	Vliv PZI na trh práce ve vybraných okresech.....	45
7.4.	Vztah přílivu PZI a HDP.....	52
8.	Shrnutí	55
9.	Závěr	58
10.	Bibliografie.....	59
	Seznam obrázků, grafů a tabulek.....	66
	Seznam příloh	68

1. Úvod

Přímé zahraniční investice (dále jen „PZI“) představují investice nerezidenta do tuzemské společnosti, s cílem firmu ovládat a řídit. Převážně se jedná o zahraniční fúze, akvizice, investice na zelené louce či investice do začínajících firem, tzv. start-upů. PZI jsou významným zdrojem financování nejen pro rozvíjející se země, ale i země rozvinuté. Nejčastějšími příjemci PZI jsou tradičně Spojené státy americké (v roce 2016 přijali \$479.4 mld.), Velká Británie (\$299.7 mld. v roce 2016) a Čína (\$170.6 mld. v roce 2016). Rostoucí hodnota PZI přicházejících do ekonomiky je významným ukazatelem rozvoje hospodářství země a s příchodem globalizace její nezbytnou součástí. Nelze jednoznačně určit, zda mají zahraniční investice na hostitelskou ekonomiku pozitivní či negativní dopady. Ekonomové se v názorech na PZI dodnes rozcházejí. (McPhillips)

Za výhody zahraničních investic je nejčastěji považován růst počtu pracovních míst. Pracovníci jsou nabíráni nejen do společností pod zahraniční kontrolou, ale v návaznosti také do dodavatelských firem v jejich těsné blízkosti. Zahraniční společnosti na své zaměstnance předávají část know-how, které pomáhá zvyšovat kvalifikovanost pracovní síly v zemi a dále podporuje rozvoj celého odvětví. Domácím společnostem se díky kapitálu zahraničního investora otevrou nové trhy a možnosti spolupráce na mezinárodním trhu. Vzhledem k vysoké exportní orientaci firem pod zahraniční kontrolou značně přispívají ke zvyšování tempa hospodářského růstu a udržování vnější ekonomické rovnováhy.

Česká republika od roku 1998 poskytuje investiční pobídky zahraničním i českým investorům, čímž se snaží využít výhody spojené s příchodem PZI ve prospěch české ekonomiky a směřovat je do regionů, kde je v danou chvíli potřebné podpořit rozvoj. Nicméně prvním významným mezníkem byl již rok 1990, kdy se ekonomický systém změnil z centrálně plánovaného na tržní, a hranice země se otevřely zahraničnímu kapitálu. Dalším významným krokem byl vstup do Evropské unie v roce 2004, což zvýšilo důvěryhodnost české ekonomiky a zjednodušilo proces investování evropským zemím, a to díky volnému pohybu kapitálu, který je jednou ze čtyř základních svobod zemí EU.

Práce má za cíl blíže seznámit s problematikou PZI, obzvláště s investicemi proudícími do České republiky. Nejdříve budou podrobně popsány přímé zahraniční investice, jejich druhy a vliv na hostitelskou ekonomiku. V další části budou popsány investiční pobídky jako systém podpory PZI v České republice a definována platební bilance, kde nalezneme všechny ekonomické transakce spojené se zahraničím. V praktické části bude podrobně popsán vývoj PZI, které plynuly do ČR v letech 2000 – 2016. Investice budou rozděleny dle teritoriální a odvětvové struktury a bude popsán vývoj investic v jednotlivých krajích. Na závěr bude provedena analýza vlivu přímých zahraničních investic na makroekonomické ukazatele, konkrétně na trh práce a hrubý domácí produkt.

2. Cíl a metodologie

Cílem této práce je vymezení teoreticko-metodologických přístupů a východisek používaných při hodnocení přímých zahraničních investic a zhodnocení jejich dopadu na Českou republiku v letech 2000 – 2016.

Vývoj příchozích PZI jako celku i jejich dílčích složek bude sledován na agregátní, teritoriální i odvětvové úrovni a budou popsány příčiny nárůstu či poklesu hodnot v jednotlivých letech. Teritoriální analýza poskytne přehled zemí, které jsou z hlediska příchozích PZI nejdůležitějšími partnery České republiky v dlouhodobém horizontu i které byly nejvýznamnější v roce 2016. Podrobná odvětvová analýza představí oblasti, do kterých tito zahraniční investoři nejčastěji investovali. Po provedení analýzy vývoje PZI na celostátní úrovni budou objemy investic rozděleny dle toku do jednotlivých regionů. Regionální analýza je zatížena nepřesnostmi spojenými se způsobem evidence PZI. PZI se započítávají do města, kde je umístěno sídlo hostitelské společnosti. Mnoho společností má oficiální sídlo v hlavním městě Praha, přestože operují v jiném městě, často v jiném kraji. I přes zmíněné nepřesnosti regionální analýza poskytne porovnání toku zahraničních investic ve sledovaném období. Vývoj v krajích bude graficky znázorněn a popsán s využitím rovnic lineární regrese, k jejichž tvorbě bude využit tabulkový procesor MS Excel.

Data o hodnotách PZI jsou čerpána z oficiálních webových stránek České národní banky, která zveřejňuje všechny informace spojené s přímými zahraničními investicemi od roku 1998. Data let 1998 – 2013 jsou k dispozici ke stažení ve formě PDF dokumentů a tabulek Excel. Od roku 2014 jsou data dostupná v nástroji ČNB OBIEE. Informace o hodnotě a náležitostech poskytnutých investičních pobídek jsou čerpána z oficiálního webového portálu Ministerstva práce a obchodu ČR a portálu agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Další část je zaměřena na posouzení vlivu příchozích PZI na ekonomiku hostitelské země, konkrétně na trh práce a růst HDP České republiky. Pro zjištění vztahu příchozích PZI a dalších sledovaných veličin bude použita hypotéza o hodnotě korelačního koeficientu. Korelační koeficient poté poslouží ke stanovení míry vztahu daných veličin. Vývoj trhu práce bude popsán pomocí ukazatele míry zaměstnanosti. Pro další analýzu budou zvoleny dva okresy, které byly ovlivněny konkrétními investičními projekty, a následně bude možné sledovat vliv těchto projektů na jejich bezprostřední okolí. Dílčí analýza na úrovni okresů bude sledovat vliv PZI na ukazatele počtu volných míst v evidenci úřadu práce, počtu uchazečů připadajících na 1 volné místo v evidenci ÚP a míru nezaměstnanosti. Časové řady těchto ukazatelů budou vztahovány ke konkrétní investici a existence vztahu s PZI bude statisticky dokazována. V poslední části bude posouzen vliv PZI na růst produktivity, tedy růst HDP. Veličiny budou přepočítány na jednoho obyvatele a z důvodu nedostupnosti dat jednotlivých okresů budou popsány na regionální úrovni.

Časové řady ukazatelů trhu práce a hrubého domácího produktu jsou čerpány z dokumentů zveřejněných na oficiálním webovém portálu Českého statistického úřadu.

Pro teoretický rámec bylo čerpáno z mnoha publikací uvedených v bibliografii práce, přičemž vymezení a charakteristika PZI vychází převážně z publikace Přímé zahraniční investice v České republice autora Martina Srholce, zveřejněné již v roce 2004. K lepšímu porozumění přílivu investic na regionální úrovni a vlivu investičních projektů na ekonomické i sociální prostředí regionu bylo čerpáno z knihy Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj od kolektivu autorů René Wokoun, Jozef Tvrdoň a další, publikované v roce 2010.

Hlavním cílem práce je podrobně popsat vývoj přímých zahraničních investic do České republiky v letech 2000 – 2016 a prostřednictvím analýzy tohoto vývoje ověřit následující hypotézy:

- 1. přímé zahraniční investice mají pozitivní vliv na trh práce a snižují míru nezaměstnanosti,*
- 2. růst přímých zahraničních investic způsobuje růst produktivity.*

K ověření definovaných hypotéz bude využita regresní analýza a testování statistických hypotéz. Konkrétně bude použita hypotéza o koeficientu korelace a bude vyčíslen Spearmanův korelační koeficient. Pomocí výsledků korelační analýzy bude definována případná existence statistické závislosti mezi ekonomickými veličinami, které jsou formulovány v cíli práce. Další zpracování vychází převážně z metody dedukce a popisu časových řad. V závěru práce budou shrnuta zjištěná fakta a odpovědi na stanovené hypotézy.

3. Charakteristika přímých zahraničních investic (PZI)

3.1. Definice PZI

Pro nejpřesnější definici je v této práci odkazováno na devizový zákon 219/1995 Sb., i přesto, že byl zrušen zákonem č. 323/2016 Sb., a to bez náhrady.

Dle devizového zákona ČR č. 219/1995 Sb. je „*přímou investicí při plnění oznamovací povinnosti takové vynaložení peněžních prostředků nebo jiných peněží ocenitelných majetkových práv a jiných majetkových hodnot, jehož účelem je založení, nabytí nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce nebo tuzemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v zahraničí nebo investujícího cizozemce nebo cizozemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v tuzemsku, a to zejména některou z těchto forem:*

1. *Vznik nebo získání výlučného podílu na podnikání včetně jeho rozšíření,*
2. *účast v nově vzniklém nebo existujícím podnikání, jestliže investor vlastní nebo získá nejméně 10 % podílu na základním kapitálu obchodní společnosti nebo družstva nebo nejméně 10 % podílu na vlastním kapitálu společnosti nebo nejméně 10 % hlasovacích práv nebo jiný podíl na podnikání společnosti přesahující 10%,*
3. *další poskytnutí nebo přijetí finančních prostředků nebo jiných peněží ocenitelných majetkových hodnot nebo práv v rámci ekonomických vztahů založených přímou investicí,*
4. *finanční úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku nebo s výkonem účinného vlivu na řízení podniku,*
5. *užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice zisku).“ (Devizový zákon, § 1, odst. I)*

Přímé zahraniční investice jsou tedy takové investice, při nichž investor získá alespoň 10 % podílu na základním kapitálu nebo takový podíl základního kapitálu, který ho opravňuje k ovlivňování řízení firmy a její kontrole. Pokud je vlastnická struktura podniku roztržštěna mezi mnoho vlastníků, k dosažení většinového podílu může stačit i méně než zmíněných 10 %.

Přímé investice nezahrnují pouze prvotní transakci na pořízení podniku, ale také všechny následující kapitálové transakce s pořízením spojené a transakce mezi přidruženými podniky zapsanými i nezapsanými v obchodním rejstříku. Přímé investice zahrnují přímo i nepřímo vlastněné afilace. Dle procenta podílu investora na základním kapitálu či hlasovacích právech se dále dělí na **přidružené společnosti** (10 – 50% podíl), **dceřiné společnosti** (více než 50% podíl), a **pobočky** (100% vlastněná trvalá zastoupení nebo kanceláře přímého investora; pozemky a stavby přímo vlastněné nerezidentem; mobilní zařízení operující v ekonomice alespoň 1 rok). (Česká národní banka, 2018)

Do roku 1998 se v rámci PZI evidovaly pouze investice do základního kapitálu. Od této doby sledujeme kromě základního kapitálu také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál. Přímé zahraniční investice lze vyjádřit vztahem:

$$\text{Přímé investice} = \text{základní kapitál} + \text{reinvestovaný zisk} + \text{ostatní kapitál}$$

- **Základní kapitál** – původní vklad nerezidenta do základního kapitálu společnosti
- **Reinvestovaný zisk** – podíl náležící přímému investorovi na hospodářském výsledku, který nebyl rozdělen formou dividend (je snížen o vyplacené dividendy)

$$\text{Reinvestovaný zisk} = \text{zisk běžného roku po zdanění} + \text{nerozdělený zisk minulých let} - \text{ztráta běžného roku} - \text{neuhrazená ztráta minulých let} - \text{dividendy}$$

- **Ostatní kapitál** – zahrnuje úvěrové vztahy s přímým investorem – přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů, mezi přímými investory a podniky, v nichž mají majetkovou účast, pobočkami a přidruženými podniky.

3.2. Druhy PZI a jejich vymezení

Přímé zahraniční investice lze rozlišovat dle čtyř základních kritérií, a sice podle míry kontroly zahraničního vlastníka nad společností, motivu vstupu vedoucího zahraničního investora vstoupit do domácí společnosti, způsobem tohoto vstupu a podle specializace mateřské firmy. Rozdělení dle Srhovce je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 1: Rozdělení přímých zahraničních investic

Hledisko vymezení	Druhy PZI	Hlavní znaky	Příklad
Míra kontroly	Podnik s menšinovým zahraničním podílem (associate)	Podíl od 10 do cca 50 % na vlastním jmění či hlasovacích právech	Podíl Boeingu v Aero Vodochody
	Podnik pod zahraniční kontrolou (subsidiary)	Kontrolní vlastnický podíl	Privatizace Rakony Rakovník do rukou Procter & Gamble
Motiv vstupu	Trhy vyhledávající (market-seeking)	Cílem je růst podílu na trhu a pokles nákladů na jeho zásobování Vytlačující domácí produkci nebo nahrazující dovoz	Investice Coca-Coly v Praze
	Faktory vyhledávající (efficiency-seeking)	Cílem je optimalizace výroby (pokles výrobních nákladů) Vývozně orientované	Investice Audi do motorárny v Györu

	Aktiva vyhledávající (asset-seeking)	Cílem je získání specifických aktiv (patent, obchodní značka)	Vstup SABMiller do Plzeňského Prazdroje
Způsob vstupu	Investice na zelené louce (greenfield)	Investice do nových aktiv	Investice Philipsu v Hranicích na Moravě
	Investice na hnědé louce (brownfield)	Změna vlastnické struktury i investice do restrukturalizace (většina privatizačních PZI)	Investice Volkswagenu do Škoda Auto
	M&A (merges and acquisitions)	Ovládnutí již existujících aktiv	Převzetí ČSOB finanční skupinou KBC
Specializace mateřské firmy	Vertikální PZI	Produktová specializace	Ovládnutí BorsodChem ruským Gazpromem
		Rozdílné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách	
	Horizontální PZI	Procesní specializace	Investice PWC v Praze
		Podobné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách	

Zdroj: (Srholec, 2004 str. 13)

Podle **míry kontroly** lze rozlišit PZI na zajišťující menšinový podíl ve vlastnické struktuře podniku, nebo zajišťující plnou kontrolu nad podnikem. Jak již bylo zmíněno výše, k získání většinového vlastnického podílu může postačit i 10% podíl, a to v případě roztříštěnosti vlastnické struktury podniku.

Podle **motivů vstupu** lze rozdělit přímé zahraniční investice do třech základních skupin, na ty vyhledávající trhy, faktory a aktiva. Trhy vyhledávající PZI investují s cílem zvýšit podíl na trhu a snížit náklady na jeho zásobování (celní poplatky, nákladný transport). Zahraniční investoři tímto nahrazují nákladný dovoz nebo přichází na nové trhy a vytlačují domácí produkci. Faktory vyhledávající PZI vstupují na nové trhy z důvodu levnějších či dostupnějších výrobních faktorů, zejména levné pracovní síly, přírodních zdrojů, znalostí apod. Průměrná mzda se celosvětově velmi liší a vstup na nové trhy tímto motivovaný je velmi častý. Využití levnější pracovní síly má ale také jednu nevýhodu. Nižší náklady na pracovní sílu v rozvojových zemích jsou obvykle doprovázeny i nižší kvalifikací a znalostmi. Aktiva vyhledávající PZI jsou motivovány především získáním specifických aktiv, které daná společnost vlastní – patent, obchodní značka, atd.

Další motivy vstupu, které Srhovec neuvádí, mohou být využití výhodnějších daňových podmínek v zahraničí (nižší sazby daně ze zisku či výhodnější výpočet základu daně), využití výhodnějších zdravotních, bezpečnostních a ekologických předpisů (striktnější předpisy pro zahraniční exportéry než pro společnosti

s pobočkou v dané zemi), snížení devizového rizika, diverzifikace inputu, outputu a zisku, a následování obchodních partnerů.

Další členění PZI je dle **způsobu vstupu** na investice na zelené louce, investice na hnědé louce a fúze a akvizice (dále M&A). Investice na zelené louce znamená založení nového podniku a je spojeno s vysokými počátečními náklady a značným zpožděním zahájení činnosti z důvodu výstavby nového závodu, najmutí a zaškolení pracovníků a administrativních důvodů. Investice na zelené louce jsou výhodné pro domácí zemi, protože jsou spojeny s tvorbou nových pracovních míst. V případě M&A a investic na hnědé louce investice plynula do již existujícího podniku. M&A znamená okamžité převzetí podniku, produkční kapacity a aktiv. Investor ne zamýšlí měnit činnost podniku či provádět rozsáhlé restrukturalizace, protože přebírá podnik s cílem získat jeho specifické konkurenční výhody (technologie, obchodní značka, distribuční kanály či vyškolení pracovníci). Na rozdíl od M&A, investice na hnědé louce jsou spojeny s rozsáhlými investicemi na restrukturalizaci společnosti (přestavba závodu, modernizace vybavení, najmutí nových pracovníků, úplná změna produkce). Z důvodů značné změny podniku se blíží spíše investicím na zelené louce.

Posledním hlediskem pro členění PZI je **zaměření specializace mateřské firmy**, které vychází z rozdělení produkčního řetězce a dělí PZI na vertikální a horizontální. Vertikální investice provádějí převážně produktově specializované nadnárodní firmy a horizontální procesně specializované nadnárodní firmy.

3.3. Vliv PZI na domácí ekonomiku

Vliv PZI na ekonomiku hostitelské země je velmi diskutované téma a nelze jednoznačně říci, zda je to vliv pozitivní či negativní. Příliv zahraničních investic má určitý dopad na všechny makroekonomické ukazatele – nezaměstnanost, HDP, platební bilanci i inflaci, a také podporuje technologický transfer.

PZI a zaměstnanost

Dopady přílivu zahraničních investic na zaměstnanost můžeme rozdělit na přímé a nepřímé. Jak již bylo řečeno výše, jeden z hlavních motivů vstupu na zahraniční trhy je hledání trhů s levnější pracovní silou. Především tedy investice na zelené louce jsou spojeny s vytvářením mnoha nových pracovních míst a měly by přispívat k nižší nezaměstnanosti v daném regionu. Bohužel konkrétní dopad na nezaměstnanost je ovlivněn dalšími faktory, jako je místo, kam směřuje investice, či požadovaná kvalifikace zaměstnanců. Pozitivní dopad PZI byl vysledován při investování v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti a při nižších požadavcích na kvalifikaci zaměstnanců. V opačném případě dochází k transferu zaměstnanců z domácích společností do společností pod zahraniční kontrolou a vliv na zaměstnanost je neutrální. I z tohoto důvodu jsou zahraniční investoři motivováni

pomocí udělování investičních pobídek, kde je stanovena hranice počtu nově vytvořených pracovních míst a určeny možné oblasti podnikání.

Mezi nepřímý dopad PZI patří zvyšování kvalifikace pracovní síly. Mateřské společnosti často provádějí zaškolování svých zaměstnanců a dochází tak k přelivu informací ze zahraničních společností na zaměstnance v domácí ekonomice. Kromě odborné kvalifikace roste také jazyková vybavenost zaměstnanců.

PZI a produktivita

Při příchodu na nové trhy investoři většinou hledají i nové dodavatele v místě investice a navazují nové dodavatelsko-odběratelské vztahy. Z příchodu zahraničního investora z tohoto pohledu těží i další společnosti v domácí ekonomice a ekonomický přínos se multiplikuje. Ekonomika hostitelské země profituje nejen z produkce zahraniční společnosti, ale také z následné produkce domácích firem.

Velké nadnárodní společnosti mají často své hlavní dodavatele, kterým se vyplatí kroky investora následovat a založit ve stejné či blízké lokalitě nový závod. Tak tomu bylo například při příchodu velkých zahraničních automobilek do oblasti Kolína (TPCA) a Nošovic (Hyundai). (Wokoun, a další, 2010 str. 25)

PZI a transfer moderních technologií

I přesto, že velké zahraniční společnosti většinou soustřeďují oddělení zaměřené na vývoj a výzkum v mateřské společnosti v domovské zemi, dceřiné společnosti v zahraničí mají přístup k patentům a licencím a využívají know-how společnosti. Převod moderních technologií do hostitelské ekonomiky pomáhá zvyšovat konkurenceschopnost daného oboru i národní ekonomiky.

Sociálně kulturní dopady PZI

Dopady příchodících zahraničních investic v sociální a kulturní oblasti přímo souvisí s dopady ekonomickými. Zahraniční společnosti zpravidla nabízejí svým zaměstnancům vyšší platy než společnosti domácí, a tak přispívají k vyššímu životnímu standardu. Společnosti se také snaží zvýšit kvalitu života oblastí, ve kterých působí, a podporují místní školy, sportovní a kulturní celky či sponzorují události ve městě.

Mezi negativní dopady příchodu nadnárodní společnosti, která zaměstnává vysoký počet zaměstnanců, patří často zvýšená kriminalita, zapříčiněná vysokou fluktuací pracovní síly a zaměstnáváním dělníků ze zahraničí. Se zvýšenou kriminalitou se potýkalo např. město Písek po příchodu zahraničních firem do průmyslové zóny Písek – Čížovská. Zvýšená kriminalita byla způsobena zaměstnáváním dělníků z Rumunska a Bulharska, kteří způsobovali konflikty svým chováním a odlišným způsobem života. V současné době společnosti zaměstnávají dělníky převážně z Vietnamu a kriminalita se opět snížila. (Wokoun, a další, 2010 str.

111) Spodobným problémem se potýkalo město Kolín při výstavbě továrny společnosti TPCA, kde se významně zvýšila kriminalita u občanů pocházejících z Ukrajiny. V dnešní době zaměstnává společnost TPCA převážně občany Středočeského kraje (50 % všech zaměstnanců pochází přímo z Kolína), Moravskoslezského kraje a Slovenska. Z cizinců je zde zastoupena početná skupina Vietnamců. (Wokoun, a další, 2010 str. 81)

3.4. Životní cyklus investic

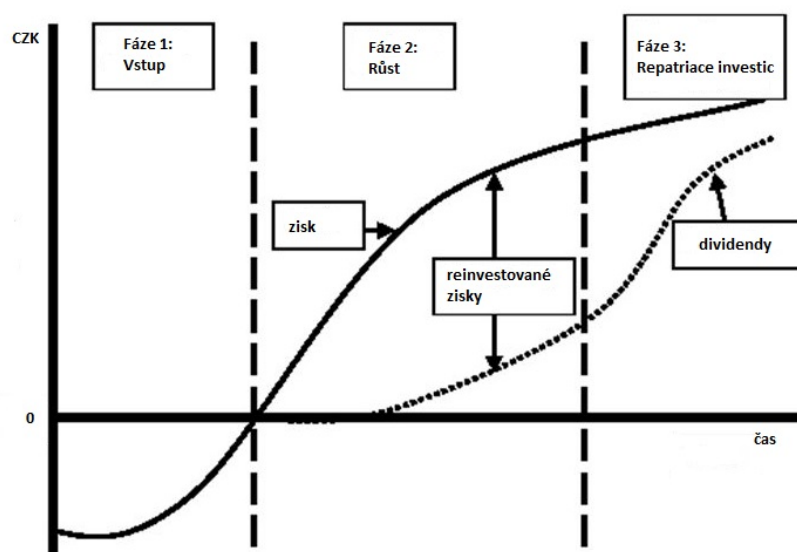
Přímé zahraniční investice procházejí třemi základními etapami životního cyklu, které se dají rozlišit dle vývoje toků PZI, konkrétně podle výše a struktury kapitálu a rozdělení zisku na reinvestice a dividendy.

První etapa se vyznačuje značným přílivem kapitálu od zahraničních nadnárodních společností do hostitelské země. V případě investic na zelené louce jsou vysoké investice doprovázeny ztrátou, která může firmu dlouhodobě ovlivnit. Společnosti v takovém případě využívají zisky na financování své činnosti, tedy reinvestují, a nevyplácejí dividendy. Přestože nevyplácení dividend má pozitivní vliv na výnosy z PZI, PZI v této fázi realizují záporné výnosy, které jsou způsobené rozjezdem výroby a usazením zahraničního investora v novém prostředí.

Ve **druhé etapě** se mění struktura příchozích PZI a zvyšuje se vliv reinvestic na úkor hodnoty toků do základního kapitálu. Podniky pod zahraniční kontrolou jsou již konkurenceschopné, zvyšuje se jejich výkonnost, dostávají se ze ztráty a vykazují vyšší zisky. S ohledem na nedávnou ztrátu společnosti jsou investoři opatrní a první generované zisky reinvestují na rozvoj firmy. Kapitál je využit na rozšíření výrobních kapacit a získání většího podílu na trhu. Zpočátku této fáze dividendy nejsou vypláceny takřka vůbec, nicméně konec této etapy se vyznačuje převodem části výnosů do mateřské země a rychle rostoucím podílem vyplácených dividend. Na délku druhé etapy může mít vliv např. velikost domácího trhu, stabilita exportních trhů či alternativní způsoby financování rozvoje podniku se zahraniční kontrolou.

Třetí fáze životního cyklu investic se vyznačuje maximální výší výplaty zisku ve formě dividend na úkor minimální výše reinvestic. Tržní podíl i ziskovost podniku je stabilní. V této fázi převyšují negativní dopady investic na hostitelskou zemi. (Kadeřábková, a další, 2004 stránky 239 - 240)

Obrázek 1: Teoretický životní cyklus výnosů z PZI

Zdroj: (Brada, a další, 2003 str. 22)

3.5. Rizika hostitelské země

Důležitým kritériem pro rozhodovací procesy spojené se zahraničními investicemi a zahraničními půjčkami je ohodnocení rizika určité země pomocí tzv. *country ratingu*. Country rating je založen na ohodnocení zemí dle ekonomického a politického prostředí, a tím předpovídá riziko neplacení zahraničních závazků dané země. Rating země je klíčovým bodem při rozhodování o umístění přímé investice do určité země. Riziko země se týká všech ekonomických subjektů operujících v zahraničí a mající tam finanční či hmotná aktiva. (Durčáková, a další, 2003 stránky 225 - 226)

První skupinou jsou **politická rizika**, která představují hrozbu pro finanční toky ze zahraničí, založenou na politických aktech zahraničních vlád. Mezi politická rizika můžeme zařadit riziko znárodnění, politické násilí, nekonvertibilita měny, omezení převodů a další restriktivní opatření vlády. Další indikátory politického rizika jsou stabilita politického vedení, význam náboženství v politice, význam armády v politice, síla právní tradice, rozvinutost politického systému, kvalita byrokratického aparátu a další.

Riziko *politického násilí* zahrnuje všechny akty násilí provedené s politickým cílem. Můžeme tam zařadit válku, terorismus (politické, náboženské a ideologické cíle) a další škody na hmotném majetku v důsledku politického násilí. Při hodnocení tohoto rizika se hledí na škody způsobené nuceným přerušением podnikání v důsledku politického násilí, skutečnou míru násilí, a také na možný konflikt, který vzniká z přetrvávajícího napětí, frustrace a nespokojenosti.

Nejdrastičtějším případem je *znárodnění* zahraniční společnosti. Stát může rozhodnout o znárodnění bez náhrady či odkupu společnosti za nepřiměřenou náhradu. Majitelé takovýchto společností často nedostanou plnou část majetku, která jim náleží, protože odkup je proveden za historickou účetní hodnotu, která může být mnohokrát nižší než skutečná tržní hodnota. Důvodem znárodnění podniku může být např. dlouhodobé proplácení nízkých mezd zaměstnancům či příliš velké transfery zisku do zahraničí. Do hodnocení tohoto rizika se započítávají embarga, změny právního režimu a odepření spravedlnosti. V rámci tohoto hodnocení se analyzuje i fungování právních institucí v dané zemi a možné negativní změny v postojích vůči zahraničním investorům.

Dalším politickým rizikem může být *zablokování plateb* prostřednictvím omezení směnitelnosti národní měny.

Ekonomická rizika zahrnují mnoho ekonomických faktorů, které mohou nepříznivě ovlivnit finanční toky do mateřské firmy. Jedná se zejména o inflaci, pohyb devizového kurzu a úrokové míry, hospodářský cyklus a platební neschopnost země.

Country rating

Hodnocením stupně rizika investování a půjčování v jednotlivých zemích, neboli „country ratingem“, se zabývá mnoho specializovaných institucí, odborných časopisů a firemních specialistů. Kromě hodnocení země je možné sledovat rating firem v konkrétním odvětví nebo rating bank a municipalit, kterým se zabývají lokální a regionální společnosti. Nejvlivnější celosvětově uznávané společnosti, sestavující žebříčky zemí dle jejich ratingu, jsou Moody's (založena 1909 v USA), Standard & Poor's (založeno 1860 v USA, první rating v roce 1916) a Fitch (založeno 1975 v USA). Z dalších institucí sestavující rating zemí můžeme zmínit The Japan Bond Research Institute či Duff & Phelps. V České republice se regionálním hodnocením zabývá agentura Czech Rating Agency, která byla založena v roce 1998. Tyto žebříčky nevyužívají pouze zahraniční investoři při rozhodování o lokaci zahraniční investice, ale také zahraniční vlády či centrální banky při realizaci mezinárodních půjček. Na rating jednotlivých zemí dále navazuje rating ekonomických subjektů v dané zemi a rating jednotlivých aktiv. (Durčáková, a další, 2003 stránky 225 - 230)

Výše zmíněné mezinárodní ratingové agentury využívají pro dlouhodobý rating platební schopnosti zavedenou symboliku, která je zachycena v následující tabulce. Dlouhodobý rating analyzuje rizika z makropohledu a větší důraz je kladen na politická rizika.

Tabulka 2: Symboly pro dlouhodobý rating

Investiční stupeň	
AAA (Aaa)	– nejdůvěryhodnější země a společnosti – spolehlivé a stálé – max. schopnost splácet dluhy, špatné události nemají vliv
AA (Aa)	– důvěryhodné země a společnosti s vyšším rizikem než AAA – velmi silná schopnost splácení dluhu
A	– ekonomická situace může ovlivňovat finance – silná schopnost splácet dluh s určitou citlivostí na špatné události
BBB (Baa)	– přijatelná schopnost splácet dluh s větší citlivostí – momentálně přijatelné – vyžaduje neustále vyhodnocování

Spekulativní stupeň	
BB (Ba)	– nejasný budoucí vývoj a vysoká citlivost – zdroje na splácení existují
B	– dluh doposud splácen s větší náchylností k neplnění
CCC (Caa)	– dluh splácen s nejasnou budoucností plnění – splácení závislé na momentální ekonomické situaci
CC (Ca)	– dluh někdy splácen – vysoká spekulativnost
C	– nebývá placen úrok ani splácena jistina – pravděpodobně v bankrotu či mající dluhy
D	– jistina a úrok nejsou placeny, bez pozitivních výhledů
NR	– rating není veřejně publikován

Zdroj: Vlastní zpracování dle Durčákové (str. 231)

Následující tabulka č. 3 ukazuje aktuální hodnocení zemí agenturami Moody's, Standard & Poor's a Fitch. Státy jsou rozděleny do více skupin pomocí znamének plus (+), bez znaménka a mínus (-), resp. číslicemi 1, 2 a 3 ve stejném pořadí.

Tabulka 3: Rating zemí aktualizovaný k 29. 6. 2017

MOODY'S		STANDARD & POOR'S		FITCH	
Investiční stupně					
Aaa	Německo, Nizozemí, USA, Švýcarsko, Norsko, Dánsko, Švédsko, Nový Zéland, Kanada, Singapur, Austrálie, Lucembursko	AAA	Německo, Norsko, Švýcarsko, Singapur, Dánsko, Kanada, Austrálie, Švédsko, Lucembursko, Hong Kong	Německo, Norsko, USA, Švýcarsko, Singapur, Dánsko, Švédsko, Kanada, Lucembursko, Austrálie	
Aa1	Rakousko, VB, Finsko	AA+	Rakousko, Finsko, Nizozemí, USA	Rakousko, Finsko, Hong Kong	
Aa2	Francie, Hong Kong, Korea, Kuwait	AA	Belgie, Francie, Korea, Kuwait, Nový Zéland, VB	Belgie, Francie, Kuwait, Nový Zéland, VB	
Aa3	Belgie, Chile, Taiwan,	AA-	Česká republika , Čína, Estonsko, Taiwan, Chile	Korea, S. Arábie	
A1	Čína, Česká republika , Estonsko, Izrael, Japonsko, S. Arábie	A+	Irsko, Izrael, Japonsko, S. Arábie, Slovensko	Estonsko, Čína, Chile, Česká republika , Izrael, Slovensko, Taiwan	

A2	Polsko, Slovensko	A	Island, Slovinsko	Irsko, Japonsko, Malta
A3	Island, Irsko, Lotyšsko, Litva, Malajsie, Malta, Mexiko	A-	Lotyšsko, Litva, Malajsie, Malta	Lotyšsko, Litva, Malajsie, Polsko, Slovinsko
Baa1		BBB+	Kazachstán, Mexiko, Polsko, Španělsko	Island, Itálie, Mexiko, Španělsko
Baa2	Bulharsko, Itálie, J. Afrika, Španělsko	BBB		Kazachstán
Baa3	Maďarsko, Indie, Indonésie, Kazachstán, Rumunsko, Slovinsko	BBB-	Maďarsko, Indie, Indonésie, Itálie, Rumunsko	Bulharsko, Maďarsko, Indie, Indonésie, Rumunsko, Rusko, J. Afrika, Turecko
Spekulativní stupně				
Ba1	Portugalsko, Rusko, Turecko	BB+	Bulharsko, Portugalsko, Kypr, Rusko, J. Afrika	Portugalsko
Ba2	Brazílie, Chorvatsko	BB	Brazílie, Chorvatsko, Makedonie, Turecko	Brazílie, Chorvatsko, Makedonie, Srbsko, Vietnam
Ba3	Srbsko	BB-	Mongolsko, Černá Hora, Srbsko, Vietnam	Kypr
B1	Albánie, Kypr, Vietnam	B+	Albánie	Mongolsko
B2		B	Argentina, Bosna, Pákistán	Argentina, Egypt
B3	Argentina, Bosna, Egypt, Moldávie, Mongolsko, Pákistán	B-	Bělorusko, Egypt, Řecko, Ukrajina	Ukrajina
Caa1	Bělorusko	CCC+		
Caa2	Kuba	CCC		Řecko
Caa3	Řecko, Ukrajina	CCC-		
Ca		CC		
C		C		
SD		SD		
D		D		

Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČNB*

Rating České republiky vypovídá o kvalitě státu jako dlužníka a ohodnocuje jeho dlouhodobou schopnost dostát vlastním závazkům, a to včas a v úplném množství i s úroky. Toto hodnocení je velmi důležité, protože se i podle něho stanovuje tzv. kreditní přírážka. Kreditní přírážka zohledňuje horší hodnocení dlužníka a navyšuje úrokové výdaje při prodeji státních dluhopisů. Horší rating země tedy znamená dodatečnou zátěž pro státní rozpočet. Hodnocení ČR v porovnání s ostatními státy nabízí tabulka 3 a vývoj ocenění v letech 2000 – 2016 nalezneme v tabulce 4.

Česká republika se již od roku 2011 udržuje na stejné úrovni hodnocení. Dle agentur Moody's a Fitch je výhled pro dlouhodobé závazky v domácí i zahraničních měnách „pozitivní“ a dle agentury Standard & Poor's „stabilní“. Česká republika tedy dlouhodobě potvrzuje úvěrovou spolehlivost. Portál pro podnikání

a export BusinessInfo.cz cituje Fitch Rating, který ve své zprávě „vzdvihuje zejména zdravé veřejné finance, nízkou úroveň zadlužení, celkový růst ekonomiky a silné instituce podepřené členstvím země v Evropské unii“. (BusinessInfo.cz, 2018)

Tabulka 4: Vývoj ratingu České republiky v letech 2000 - 2016

	Moody's	Standard & Poor's	Fitch
2000	Baa1	A-	BBB+
2001	Baa1	A-	BBB+
2002	A1	A-	BBB+
2003	A1	A-	A-
2004	A1	A-	A-
2005	A1	A-	A
2006	A1	A-	A
2007	A1	A	A
2008	A1	A	A+
2009	A1	A	A+
2010	A1	A	A+
2011	A1	AA-	A+
2012	A1	AA-	A+
2013	A1	AA-	A+
2014	A1	AA-	A+
2015	A1	AA-	A+
2016	A1	AA-	A+

Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČNB*

4. Investiční pobídky

4.1. Definice investičních pobídek

Investiční pobídkou se rozumí cílená a penězi měřitelná výhoda poskytnutá vládou konkrétním zahraničním i domácím subjektům s cílem přimět je investovat v dané zemi. Poskytování investičních pobídek, postup při jejich poskytování a výkon státní správy s tím spojený se řídí zákonem č. 72/2000 Sb., který vychází z přímo použitelného předpisu Evropské unie, a to nařízení Komise (EU) č. 651/2014. Dle tohoto zákona se investiční pobídkou rozumí veřejná podpora ve formě:

1. *„slevy na daních z příjmu podle zvláštního právního předpisu,*
2. *převodu pozemků včetně související infrastruktury za zvýhodněnou cenu,*
3. *hmotné podpory vytváření nových pracovních míst podle zvláštního právního předpisu,*
4. *hmotné podpory rekvalifikace nebo školení zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu,*
5. *hmotné podpory pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku pro strategickou investiční akci, nebo*
6. *osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem.“* (Zákon o investičních pobídkách, § 1a)

Jak z výše uvedené definice vyplývá, investiční pobídky mohou mít dvě formy, a to přímou finanční podporu nebo nepřímou úlevu z požadavků státu vůči ekonomickým subjektům. Nepřímá podpora nemusí být spojena pouze s daňovými úlevami, ale může být poskytnuta i formou úlevy v předpisech.

V České republice jsou investiční pobídky využívány od roku 1998, kdy byly poprvé upraveny Usnesením vlády České republiky ze dne 29. dubna 1998 č. 298 + P k návrhu investičních pobídek pro investory v České republice.

Mezi tři základní oblasti podporované investičními pobídkami patří investice spojené s výrobou ve zpracovatelském průmyslu, stavbou či rozšířením technologického centra a zahájením či rozšířením činnosti centra strategických služeb, viz obr. č. 2.

Obrázek 2: Oblasti podporované investičními pobídkami

Zdroj: (CzechInvest)

Výše finanční podpory ve formě investičních pobídek je dále závislá na velikosti podniku podporu čerpající a na regionu, kam investice směřuje. Finanční podpora smí pokrýt 25 % způsobilých nákladů velkého podniku, 35 % způsobilých nákladů středního podniku a až 45 % způsobilých nákladů malého podniku. Za způsobilé náklady jsou považovány náklady spojené s dlouhodobým majetkem (nové stroje, stavby, pozemky, atd.) za podmínky, že alespoň polovina je vynaložena na pořízení nových strojů, anebo mzdové náklady zaměstnanců na nově vytvořených pracovních místech po dobu dvou let.

Odlišnosti výše finanční podpory pro různé regiony mají za cíl nasměrovat investice do regionů s vyšší nezaměstnaností. Nejvyšší finanční podporu mohou získat investice plynoucí do Ústeckého kraje, dále jeden okres Libereckého kraje a 6 okresů na Moravě. Naopak s nulovou podporou mohou počítat investoři v regionu Hl. města Praha. (Šimanová, 2011 str. 20)

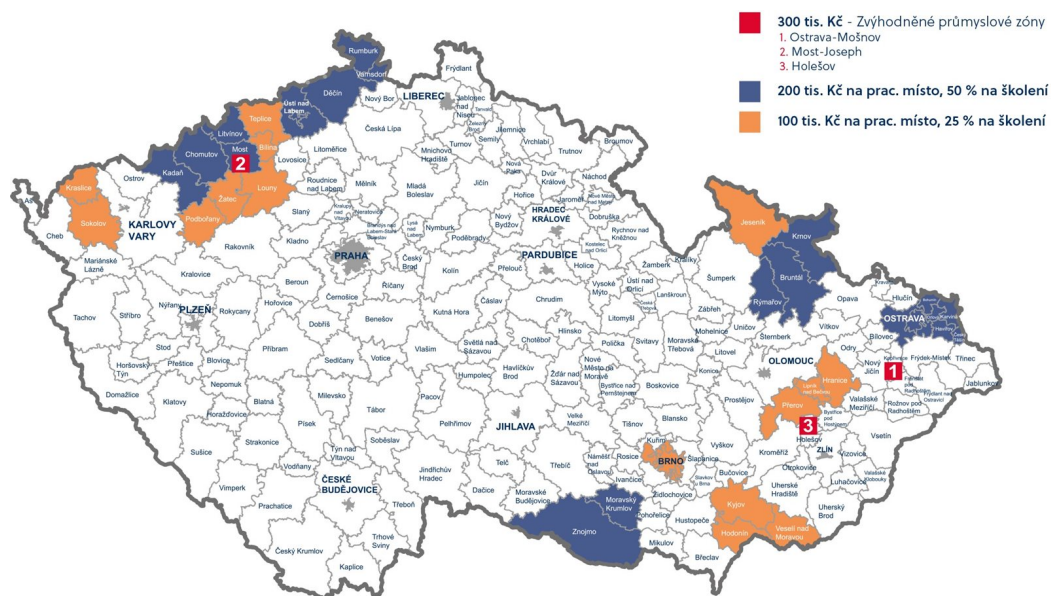
Granty na nová pracovní místa a školení se také liší podle regionů a můžeme je rozdělit do tří základních skupin (viz obr. 3). Nejvyšší granty jsou uděleny zvýhodněným průmyslovým zónám, a to až 300 tis. Kč na nově vytvořené pracovní místo. Zvýhodněné průmyslové zóny jsou českou legislativou upraveny až od května roku 2015 a patří tam tyto lokality:

- Strategická průmyslová zóna Ostrava – Mošnov,
- Strategická průmyslová zóna Holešov,
- Strategická průmyslová zóna Most – Joseph.

Jsou to již existující průmyslové zóny, které mají plně připravenou infrastrukturu, výměru větší než 150 ha a více než 40 % volných ploch. Investiční pobídky jsou poskytovány do maximální výše regionální podpory a se souhlasem zastupitelstva příslušné obce je možné pozemky a stavby na tomto území osvobodit

od daně z nemovitých věcí až po dobu 5 let. (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2015)

Obrázek 3: Granty na nová pracovní místa a školení dle regionů

Zdroj: (CzechInvest)

4.2. Agentura CzechInvest

CzechInvest je státní příspěvková organizace, která je podřízena Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR a jejímž cílem je podpora podnikání a investic v České republice. Jedná se zahraničními i tuzemskými podnikateli a dojednává investice z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center.

Agentura CzechInvest byla založena po rozdělení Československé republiky 1. listopadu 1992 a převzala činnosti její předchůdkyně agentury FAZI. Federální agentura pro zahraniční investice FAZI vznikla v Československé republice 1. října 1990. Byla založena Ministerstvem zahraničí jako reakce na pád komunistického režimu v zemi a znovuotevření československého trhu a ekonomiky světa.

V dnešní době má CzechInvest pobočky ve všech krajských městech České republiky a v klíčových destinacích po celém světě, mezi které patří USA (pobočky v Kalifornii a New Yorku), Velká Británie a Irsko, Německo, Skandinávie, Čína (Šanghaj), Jižní Korea a Japonsko.

Mezi hlavní poskytované služby CzechInvestu patří:

- pomoc při realizaci investičních projektů,
- poskytování poradenství při vstupu zahraničních investorů na český trh,

- poskytování tzv. After Care služby zahraničním investorům, kteří na českém trhu již působí,
- správa databází podnikatelských nemovitostí,
- podpora subdodavatelů – spravuje databázi českých dodavatelských firem,
- zprostředkování státní investiční podpory,
- zprostředkování kontaktu s orgány státní správy i místní samosprávy,
- propojení s partnery z výzkumně-vývojové a akademické sféry,
- pomoc v rozvoji začínajícím inovativním podnikatelům a start-upům. (CzechInvest)

Agentura CzechInvest byla v letech 2000 a 2001 oceněna prestižní britskou institucí Corporate Location jako „Nejlepší investiční agentura v Evropě“. (CzechInvest)

Agentura ani v následujících letech nezhálela a v roce 2014 svojí činností dalece předčila investiční agentury ostatních zemí Visegrádské skupiny Slovenska, Polska a Maďarska. Zmíněné státy zprostředkovaly v součtu 139 projektů, kdežto agentura CzechInvest dojednala 147 investičních projektů. Investice směřovaly převážně do Moravskoslezského a Ústeckého kraje, které zaznamenávají dlouhodobě vysokou nezaměstnanost. Investice dosahují bezmála 87 miliard korun a měly by přispět k vytvoření přes 16 tisíc nových pracovních příležitostí. Nejvýznamnější investice dle její výše v daném roce plynula od jihokorejského výrobce Nexen Tire Corporation viz tabulka 5.

Tabulka 5: Deset nejvýznamnějších investic za rok 2014 dle výše investice

Investor	Název české entity	Sektor	Země původu	Výše investice (mil. CZK)	Pracovní místa	Region	Expanze / Nový investiční projekt
Nexen Tire Corporation	Nexen Tire Corporation Czech s.r.o.	Gumárenský	Korea (Korejská republika)	22 764,34	1 384	Ústecký kraj	NIP
Brose CZ	Brose CZ spol. s r.o.	Výroba motorových vozidel	Německo	2 650,00	810	Moravskoslezský kraj	EXP
Continental Automotive Czech Republic s.r.o.	Continental Automotive Czech Republic s.r.o.	Výroba motorových vozidel	Nizozemí	2 631,88	648	Královéhradecký kraj	EXP
Hyundai Mobis	Mobis Automotive Czech s.r.o.	Výroba motorových vozidel	Korea (Korejská republika)	2 625,73	935	Moravskoslezský kraj	NIP
AL INVEST Břidličná, a.s.	AL INVEST Břidličná, a.s.	Kovodělný a kovozpracující	Česká republika	2 421,30	49	Moravskoslezský kraj	EXP
Pila Štětí Labe Wood	Labe Wood s.r.o.	Papírenský a dřevozpracující	Rakousko	1 950,00	159	Ústecký kraj	NIP
KARSIT HOLDING, s.r.o.	KARSIT HOLDING, s.r.o.	Výroba motorových vozidel	Česká republika	1 782,00	300	Královéhradecký kraj	NIP
Mölnlycke Health Care ProcedurePak	Mölnlycke Health Care ProcedurePak s.r.o.	Biotechnologie a medicínská technika	Švédsko	1 598,00	214	Moravskoslezský kraj	EXP
Lovochemie, a. s.	Lovochemie, a. s.	Chemický petrochemický	Česká republika	1 582,88	0	Ústecký kraj	EXP
Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o.	Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o.	Výroba motorových vozidel	Rakousko	1 557,96	217	Liberecký kraj	EXP

Zdroj: vlastní zpracování dle (*Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2015*)

Investice v České republice jsou pro jihokorejské investory stále atraktivnější a kromě Nexen Tire zde investují také Hyundai Mobis, DONGHEE Czech a Hanwha Advanced Materials Europe. Jejich investice dosahují v součtu až 25,77 miliardy korun a vytvoří 2 429 pracovních příležitostí. Detailní přehled počtu investičních projektů a oblastí, ze kterých plynuly, je uveden v tabulce 6. (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2015)

Tabulka 6: Počet zprostředkovaných investičních projektů za rok 2014 dle země původu

Země původu	Počet firem	Výše investice (mil. CZK)	Pracovní místa
Česká republika	39	21 023,96	2 801
Německo	26	7 745,24	3 107
USA	13	3 134,27	2 900
Nizozemí	11	8 199,45	1 057
Ostatní	11	4 349,34	1 477
Francie	7	2 119,87	579
Španělsko	6	1 336,97	379
Itálie	5	824,80	158
Japonsko	5	1 346,73	314
Švýcarsko	5	1 232,39	344
Velká Británie a Severní Irsko	5	1 858,45	422
Korea (Korejská republika)	4	25 768,84	2 429
Belgie	3	2 019,65	70
Rakousko	3	4 207,86	376
Kanada	2	642,10	163
Lucembursko	2	1 146,22	157

Zdroj: vlastní zpracování dle (*Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2015*)

5. Platební bilance

Platební bilance je jedním z hlavních makroekonomických ukazatelů zaznamenávající všechny ekonomické transakce domácích subjektů se zahraničím. Revenda a spol. ji definují jako *systematický statistický záznam všech ekonomických transakcí, které byly uskutečněny mezi devizovými tuzemci a cizozemci za určité zvolené období*. (Revenda, 2012 str. 359) Devizovými tuzemci se rozumí právnické osoby, které mají v dané zemi své sídlo, a fyzické osoby, které mají v dané zemi své trvalé bydliště, nebo se zde zdržují po dobu alespoň jednoho roku. Ostatní osoby jsou považovány za devizové cizozemce a patří sem také mezinárodní organizace jako Mezinárodní měnový fond, Světová banka, Organizace spojených národů apod. Údaje sestavuje zpravidla centrální banka, v našem případě Česká národní banka, a poskytuje měsíční, čtvrtletní a roční přehledy. Aby byly platební bilance jednotlivých zemí jednodušeji srovnatelné, jsou sestavovány kromě domácí měny také v eurech a amerických dolarech. Srovnání dále usnadňují pravidla pro sestavování platební bilance, která vydal Mezinárodní měnový fond, a kterými se řídí všech jeho 185 členských zemí.

5.1. Horizontální struktura platební bilance

V horizontálním uspořádání platební bilance jsou všechny transakce uspořádány do dílčích účtů, což zvyšuje její přehlednost. Nejzákladnější členění uvádí 4 hlavní účty, ale pro podrobnější analýzy je třeba platební bilanci rozdělit alespoň do 100 dílčích účtů dle druhu ekonomických transakcí.

Tabulka 7: Platební bilance České republiky v horizontální struktuře (v mil. CZK)

	2013	2014	2015	2016
A. Běžný účet	-21 784,4	7 882,7	11 283,1	74 219,3
Bilance zboží	166 973,2	219 950,9	188 031,8	245 689,9
Bilance služeb	70 359,3	55 650,8	78 038,0	107 609,2
doprava	9 521,5	13 494,6	13 747,0	29 865,5
cestovní ruch	47 072,2	35 060,5	31 613,2	33 963,3
ostatní služby	13 765,6	7 095,7	32 677,8	43 780,4
Primární důchody	-249 018,7	-260 788,8	-254 838,1	-251 787,8
Sekundární důchody	-10 098,1	-6 930,1	51,4	-27 292,0
B. Kapitálový účet	82 436,6	32 318,6	101 895,3	53 509,7
Hrubé pořízení či úbytky nevyroběných nefinančních aktiv	4 412,5	1 941,6	830,5	1 290,9
Kapitálové transfery	78 024,1	30 377,0	101 064,7	52 218,8
C. Finanční účet	68 307,5	63 594,5	175 260,2	116 856,7
Přímé investice	7 437,5	-80 382,8	49 748,1	-186 549,0
akcie a ostatní účasti	-56 145,5	-15 091,7	-44 055,6	-79 959,3
dluhové nástroje	63 583,0	-65 291,2	93 803,7	-106 589,7
Portfoliové investice	-92 837,9	90 268,9	-164 135,0	-169 532,4
Finanční deriváty	-4 736,8	-6 046,2	-4 769,9	11 291,1
Ostatní investice	-29 746,7	-13 368,1	-56 888,5	-101 874,1

Rezervní aktiva	188 191,5	73 122,7	351 305,5	563 521,2
D. Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly	7 655,3	23 393,1	62 081,9	-10 872,3
Celkem A, B, C, D	136 615,0	127 188,9	350 520,5	233 713,4
E. Změna devizových rezerv (- zvýšení)	136 615,0	127 188,9	350 520,5	233 713,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě (*Česká národní banka*)

Běžný účet

Běžný účet se dělí na čtyři základní části:

- bilance zboží,
- bilance služeb,
- bilance výnosů,
- bilance převodů.

Nejdůležitější položkou běžného účtu je *bilance zboží* neboli *obchodní bilance*. Obchodní bilance zaznamenává export a import zboží. Z časového hlediska je zásadní moment převodu vlastnictví z exportéra na importéra a naopak, nikoliv den přechodu přes hranice. Obchodní bilance je dále členěna do podskupin dle druhu komodit (potravin, nápoje a tabák, suroviny, paliva, tuky a oleje, chemikálie, tržní výrobky, stroje a přepravní zařízení, průmyslové výrobky a nezařazené zboží). Jak lze vidět v tabulce 8, příjmy z exportu jsou kreditní položky platební bilance a peníze vynaložené na import jsou položky debetní. Pokud příjmy z exportu převyšují výdaje za import, obchodní bilance se nachází v přebytku. Vysokého přebytku často dosahují země, jejichž hlavním vývozním artiklem jsou nerostné suroviny jako ropa, zemní plyn či kovy.

Dalším dílčím účtem je *bilance služeb*, jež zachycuje tok mezinárodních služeb. Mezi významné složky bilance služeb patří doprava, cestovní ruch, stavební práce, pojišťovací služby, poplatky za využívání duševního vlastnictví, telekomunikační služby atd. Bilance služeb je v České republice aktivní a velký podíl na tom má cestovní ruch.

Bilance výnosů zachycuje mezinárodní tok důchodů. Import výnosů zahrnuje veškeré výnosy plynoucí z již investovaného domácího kapitálu v zahraničí (zisky, úroky, dividendy či renty) a export naopak vyplacené výnosy zahraničním investorům v domácí ekonomice. Kromě výnosů z investovaného kapitálu se na tomto účtu zaznamenávají také příjmy rezidentů pracujících v zahraničí na straně kreditní a vyplacené pracovní náhrady nerezidentům pracujícím v tuzemsku na straně debetní.

Pasivních hodnot bilance výnosů dosahují zpravidla země, které zaměstnávají vysoký počet cizinců.

Poslední položkou běžného účtu platební bilance jsou *běžné převody*, zahrnující jednostranné platby do zahraničí nebo ze zahraničí, které nevedou ke vzniku zahraniční pohledávky nebo závazku země. Lze je rozdělit na soukromé a vládní. Mezi soukromé běžné převody patří dědictví a dary, výživné, příspěvky zahraničním organizacím a institucím ze soukromých prostředků atd. Mezi vládní běžné převody řadíme hospodářskou pomoc, placení členských kvót, dary a příspěvky mezinárodním organizacím placené ze státního rozpočtu.

Kapitálový účet

Struktura kapitálového účtu se zásadně změnila s přijetím nové metodiky MMF v roce 1993, která je v české praxi využívána od roku 1995. Do této doby se na kapitálovém účtu zaznamenávaly veškeré investice a kapitálové toky, které v dnešním členění nalezneme v účtu finančním.

Na kapitálovém účtu se zaznamenávají příjmy ze strukturálních a jiných fondů Evropské unie, převody kapitálového charakteru související s migrací obyvatelstva, promíjení dluhů, vlastnickými právy k fixním aktivům (investiční granty) a převody nevyroběných, nefinančních hmotných aktiv (např. půda – pozemky pro zastupitelské úřady) a nehmotných práv (patenty, licence, autorská práva aj.). (Polouček, 2009 str. 362)

Finanční účet

Finanční účet zaznamenává mezinárodní pohyb kapitálu a je členěn dle charakteru investice a výše vlastnické kontroly na přímé, portfoliové a ostatní investice a dle časového hlediska na krátkodobé a dlouhodobé investice.

Přímé investice jsou charakterizovány ziskem většinového podílu na vlastnictví společnosti. Obvykle se mezi přímé investice řadí pohyb kapitálu se ziskem 20% - 25% podílu na celkovém kapitálu společnosti, ale zahrnují investice již od 10% zisku podílu na celkovém kapitálu zahraniční společnosti, pokud je to dostačující k ovlivňování řízení společnosti a její kontrole. Mezi přímé investice patří nákup akcií, reálné investování či reinvestice zisku.

Portfoliové investice neboli nepřímé investice představují tok zahraničního kapitálu, při kterém nebyla naplněna podmínka vlastnit rozhodující kontrolu nad společností. Mezi portfoliové investice se řadí nákup a prodej akcií, nákup obligací a ostatních dluhových cenných papírů.

Další oddělenou položkou jsou *finanční deriváty* (např. opce), které jsou využívány k zajištění rizik spojených se zahraničním obchodem a změnou devizových kurzů či změnou cen cenných papírů.

Ostatní investice lze také rozdělit dle časového hlediska na dlouhodobé a krátkodobé se splatností do jednoho roku. Mezi dlouhodobý ostatní kapitál se řadí např. dlouhodobé poskytnuté a přijaté bankovní úvěry vlády, obchodních bank, centrální banky a podniků. Mezi krátkodobý ostatní kapitál patří poskytnuté či přijaté krátkodobé úvěry či prodej a nákup krátkodobých cenných papírů.

Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly

Jedná se o vyrovnávací položku platební bilance, která dopočítává rozdíly mezi výsledným saldem běžného, finančního a kapitálového účtu a výslednou změnou devizových rezerv. Saldo chyb představuje neidentifikovatelné položky, které nelze přesně evidovat. Rozdíly mohou vznikat z mnoha příčin. Jedním důvodem jsou nepřesné informace o všech transakcích mezi domácími a zahraničními subjekty, které je nutné pomocí statistických metod dopočítávat. Dalším problémem mohou být odložené či zpožděné platby. Pokud byla platební bilance sestavována dříve, než bylo importované zboží proplaceno, položka se objeví pouze na jedné straně platební bilance a dochází k nerovnostem. Problémy se vyskytují i v souvislosti s nelegální aktivitou, mezi kterou patří nelegální pohyb osob přes hranice, neodůvodněné úpravy finančních toků v rámci skupiny spřízněných společností, umělé podhodnocování hodnot exportu či nadhodnocování hodnot importu.

Změna devizových rezerv

Devizové rezervy jsou tvořeny likvidními aktivy v podobě zásob zlata, volně směnitelných měn (v hotovosti nebo na účtech u zahraničních bank), státní cenné papíry cizích vlád, popř. i jiná likvidní devizová aktiva. (Durčáková, a další, 2003 str. 19)

Devizové rezervy musí být snadno mobilizovatelné, aby mohly být k dispozici v případě nutnosti regulace nerovnováhy platební bilance a vykonávání devizových intervencí. V platební bilanci je růst devizových rezerv zaznačen se záporným znaménkem, tedy na debetní straně.

5.2. Vertikální struktura platební bilance

Vertikální struktura platební bilance je rozdělení všech položek do dvou skupin na kreditní a debetní. Kreditní operace zahrnují kladné položky, které vytvářejí devizovou nabídku na trhu. Řadí se mezi ně exportéři zboží a služeb a importéři výnosů, transferů a investic. Debetní operace zahrnují položky se znaménkem mínus a představují devizovou poptávku na trhu. Devizy poptávají importéři zboží a služeb a exportéři výnosů, transferů a investic.

Pokud tedy český výrobce vyveze zboží do zahraničí, obdrží za něj devizy a je to zaznačeno s kladným znaménkem. Zároveň se zvyšuje nabídka deviz.

Tabulka 8: Přehled základních kreditních a debetních transakcí

Kreditní operace (+)	Debetní operace (-)
export zboží	import zboží
export služeb	import služeb
příliv výnosů (důchodů)	odliv výnosů (důchodů)
příliv převodů	odliv převodů
příliv kapitálu (investic)	odliv kapitálu (investic)
snížení devizových rezerv	zvýšení devizových rezerv

Zdroj: (Polouček, 2009 str. 355)

6. Vývoj a tendence přímých zahraničních investic do ČR

V následující části bude provedena analýza stavu příchozích přímých zahraničních investic v České republice, zdůvodněny zjištěné výkyvy v jednotlivých letech a podrobně představena teritoriální i odvětvová struktura. Investice budou rozděleny dle regionů, do kterých plynuly, a jejich tok bude graficky znázorněn. Dále bude provedena analýza vlivu zahraničních investic na makroekonomické ukazatele trh práce a produktivitu v České republice. Existence vlivu bude statisticky dokazována a síla vztahu vyčíslena pomocí Spearmanova korelačního koeficientu.

6.1. Analýza vývoje příchozích PZI v letech 2000 – 2016

Pro zajištění srovnatelnosti dat jsou k analýze použity informace až od roku 2000. Je to z důvodu změn metodiky vykazování přímých zahraničních investic, ke kterým ČNB přistoupila v roce 1998. Nový způsob vykazování PZI přispěl k harmonizaci statistik s mezinárodními standardy. Od roku 1998 můžeme tedy detailně sledovat nejen základní kapitál, jak tomu bylo do roku 1998, ale také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál. Další významná změna pro investory investující do České republiky, kterou přinesl rok 1998, bylo zahájení poskytování investičních pobídek.

V tabulce č. 9 a grafu č. 1 lze sledovat vývoj všech částí PZI, které plynuly od zahraničních subjektů do České republiky ve sledovaném období. Graf č. 2 znázorňuje nárůst, resp. pokles, příchozích PZI v jednotlivých letech, vycházející ze změn stavů PZI. Z důvodu složitosti výpočtu tržní hodnoty přímých zahraničních investic ve všech společnostech a případné nutnosti tuto hodnotu každoročně přepočítávat, se při ocenění stavů přímých zahraničních investic vychází z účetní hodnoty vlastního kapitálu (součet položek základního kapitálu a reinvestovaného zisku).

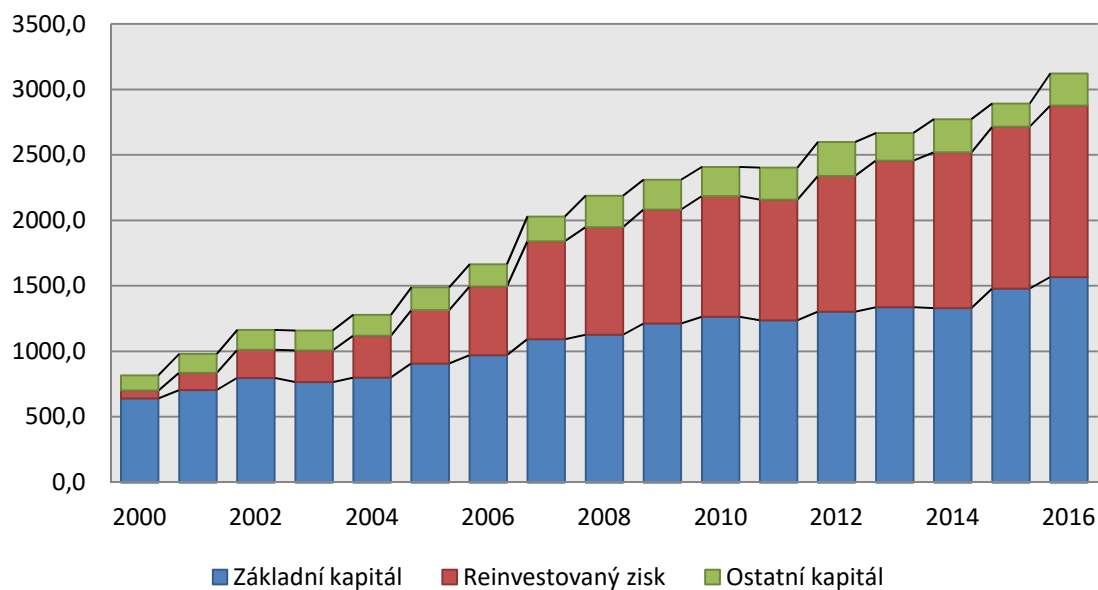
Tabulka 9: Stav příchozích zahraničních investic do České republiky (v mld. CZK)

	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Zákl. kapitál + reinvest. zisk	Ostatní kapitál	Celkem	Meziroční nárůst
2000	641,4	60,8	702,2	116,2	818,4	190,0
2001	706,4	131,1	837,5	144,8	982,3	164,0
2002	798,1	215,0	1013,1	152,4	1165,5	183,0
2003	767,0	242,4	1009,4	152,4	1161,8	-3,7
2004	800,6	321,2	1121,8	158,8	1280,6	119,0
2005	908,8	407,3	1316,1	175,5	1491,6	211,0
2006	972,6	524,9	1497,5	169,3	1666,8	175,0
2007	1095,0	747,4	1842,4	189,7	2032,1	365,0
2008	1128,1	822,4	1950,5	239,0	2189,5	157,4
2009	1214,5	869,6	2084,1	227,1	2311,2	121,7

2010	1266,4	920,9	2187,3	222,3	2409,6	98,4
2011	1239,8	919,9	2159,7	244,5	2404,2	-5,4
2012	1304,2	1038,4	2342,6	258,3	2600,9	196,7
2013	1338,4	1120,9	2459,2	209,5	2668,7	67,8
2014	1332,9	1189,9	2522,8	251,8	2774,6	105,9
2015	1482,0	1235,7	2717,7	177,5	2895,2	120,6
2016	1569,0	1310,0	2879,1	245,2	3124,2	229,0

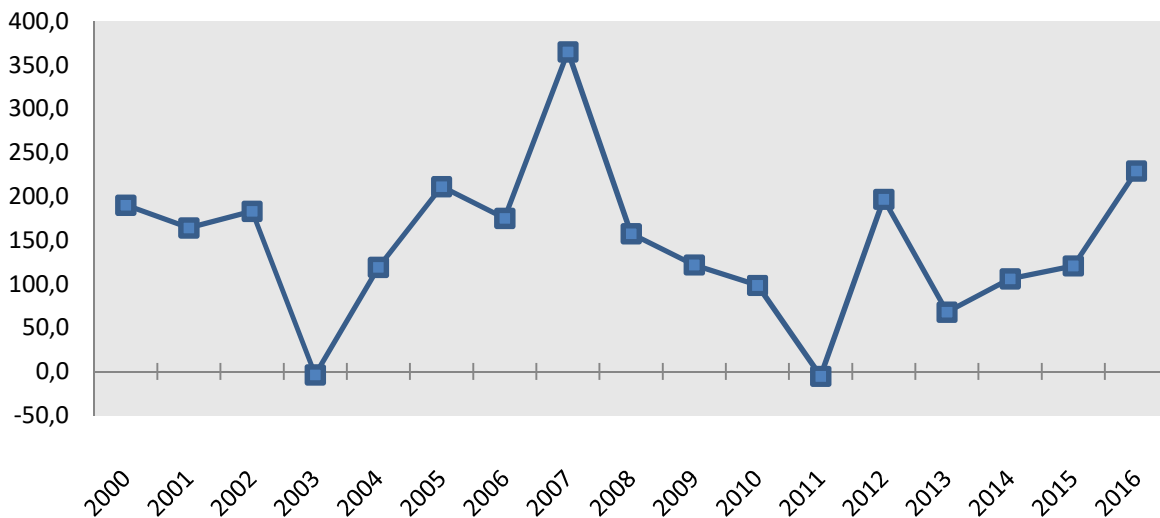
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB (1999 – 2016)

Graf 1: Stav příchozích PZI do České republiky (v mld. CZK)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB (2000 – 2016)

Graf 2: Meziroční nárůst příchozích PZI do České republiky (v mld. CZK)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB (1999 – 2016)

Přestože stav příchozích PZI takřka neustále roste, v meziročních přírůstcích můžeme sledovat nepravidelné výkyvy. V letech 2003 a 2011 dokonce poklesly, a to o 3,7 mld. Kč, resp. 5,4 mld. Kč. Velký pokles nastal po roce 2007 a lze ho přisuzovat ekonomické krizi, která nastala již v roce 2007 a doznívala několik let.

Od roku **2000** můžeme sledovat každoroční rostoucí tendenci reinvestovaného zisku, kdy jeho nárůst je dokonce vyšší než nárůst investic do základního kapitálu. Tento jev má více možných zdůvodnění, jedním z nich je dokončování privatizace, a tedy snížení investic do základního kapitálu oproti předchozím rokům. Dalším faktorem je zánik ztrátových podniků, kdy hodnota základního kapitálu je snižována dezinvesticemi, a naopak se tím zvyšují reinvestované zisky. Dalším důvodem je řešení nahromaděných ztrát z minulých let tím, že společnosti sníží základní kapitál, tedy i investice do základního kapitálu, a navýší reinvestovaný zisk. (Česká národní banka, 2002)

V roce **2002** byl nárůst příchozích investic cca 183 mld. Kč a nejvýznamnější investice byla privatizace akciové společnosti Transgas, s. p. Privatizace tohoto podniku probíhala postupně již od roku 1992. Poslední rozhodující část stále patřící státu byla privatizována až v roce 2001 a převedena na zahraničního investora společnost RWE Gas AG. (ČPP Transgas; Česká národní banka, 2004)

Další významnou investiční akcí v roce **2002** byla výstavba továrny na výrobu automobilů v Kolíně firem Toyota a PSA Peugeot Citroën. Projekt TPCA zajistil vznik 3 000 nových pracovních míst v továrně a dalších 7 000 míst u jejich dodavatelů a v návazných službách. Investice dosáhla přibližně 23,5 mld. Kč. Společnost TPCA Czech s.r.o. čerpala výhody z investičních pobídek, které jim byly v roce 2004 přislíbeny, a to ve formě daňových úspor, finanční podpory na vytváření nových pracovních míst či podporu rekvalifikace zaměstnanců a převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2011; CzechInvest str. 43)

V roce **2003** došlo k poklesu příchozích zahraničních investic o cca 3,7 mld. Kč, což bylo zapříčiněno zpětným odkupem akcií Eurotelu od zahraničního investora a prodejem zahraničního podílu přímého investora v Českém Telecomu portfoliovým investorům sídlícím převážně v USA a Velké Británii. (Česká národní banka, 2005)

Rok **2004** se nesl ve znamení vstupu ČR do Evropské unie. Příchozí investice v tomto roce vzrostly o 119 mld. Kč na 1 280,6 mld. Kč. Investice byly rozloženy mezi větší množství odvětví a kvýraznější investici nedošlo ani z pohledu investované částky. (Česká národní banka, 2006)

Doposud nejvýraznější nárůst nastal v roce **2005**, kdy příchozí investice meziročně vzrostly o 211 mld. Kč. Více jak z poloviny se na tomto nárůstu podílely investice do základního kapitálu, z nichž nejvýznamnější investice byly spojeny s prodejem podílů státu ve společnostech Český Telecom a Unipetrol. V rámci

privatizace Českého Telecomu bylo převedeno na španělskou společnost Telefónica, s.a. 51,1 % akcií firmy za kupní cenu ve výši 82,6 mld. Kč. Společnost Unipetrol byla prodána polské společnosti PKN Orlen za cenu 13,05 mld. Kč. Bylo na ni převedeno 62,99 % akcií. (Krainová, 2005; Krainová, 2005; Česká národní banka, 2007)

Rok **2006** přinesl nárůst příchozích investic o 175 mld. Kč. V květnu byla podepsána investiční smlouva na stavbu továrny na výrobu automobilů společnosti Hyundai v severomoravských Nošovicích, která patří pravděpodobně k největším investicím na zelené louce v České republice, a zároveň je to největší jednotlivá zahraniční investice zprostředkovaná agenturou CzechInvest. Celková investice byla 30 mld. Kč a automobilka by měla zaměstnávat přes 3 500 zaměstnanců. Jihokorejští investoři využili možnost zažádat o investiční pobídku a v roce 2008 jim byla přislíbena. Mezi výhody jim poskytnuté patří:

- sleva na dani z příjmu po dobu 10 let,
- hmotná podpora vytváření nových pracovních míst až 200, resp. 250 tis. Kč na jedno pracovní místo,
- hmotná podpora na rekvalifikaci zaměstnanců,
- převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu a
- hmotná podpora na kapitálové investice. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2011; Česká národní banka, 2008)

V návaznosti na projekt společnosti Hyundai do České republiky v dalších letech investovali i další korejští investoři a subdodavatelé automobilky.

Nejvyšší meziroční přírůstek příchozích přímých zahraničních investic v historii evidujeme v roce **2007**, a to 365 mld. Kč. Zahraniční přímé investice tak poprvé přesáhly hranici 2 bilióny Kč. Překvapivě tento nárůst není zapříčiněn vysokými investicemi spojenými s privatizacemi či vstupem nového strategického partnera, ale jsou tvořeny především navyšováním kapitálu v současných podnicích pod přímou zahraniční kontrolou a novými investicemi menšího rozsahu. Reinvestovaný zisk stoupl meziročně o 222,5 mld. Kč, což představuje výsledek hospodaření firem, který náleží zahraničním vlastníkům, ale dosud nevyplacený formou dividend či podílů na zisku. Naopak i objem vyplacených dividend mateřským společnostem do zahraničí vzrostl o 159 mld. Kč. Lze tedy usuzovat na výrazný růst ziskovosti podniků pod zahraničním vlivem. (Česká národní banka, 2009)

V roce **2008** byl meziroční přírůstek přímých zahraničních investic 157,4 mld. Kč a byl tvořen především přijatými úvěry ze zahraničí, navyšováním kapitálu již registrovaných společností, novými investicemi menšího rozsahu a reinvestovaným ziskem. Obdobný vývoj byl i v letech **2009** a **2010**, kdy evidujeme meziročně nižší hodnoty přírůstku, a to 121,7 mld. Kč, resp. 98,4 mld. Kč. (Česká národní banka, 2010 – 2012)

Mezi významné investice roku **2009** patří investiční akce jihokorejské společnosti Doosan Heavy Industries & Construction, která ovládla plzeňskou Škoda Power, jednu z divizí společnosti Škoda Holding a.s. Škoda Power je předním světovým výrobcem turbín a partnerství s jednou z největších jihokorejských strojírenských firem jí otevře významné trhy asijských zemí a Středního východu, kde je Doosan velmi aktivní. Doosan Group odkoupilo 100 % akcií od investiční skupiny Appian Group, která byla jejím stoprocentním vlastníkem od roku 2003. Celková investice byla cca 11,5 mld. Kč. (Rousek, 2009)

V roce **2011** došlo k meziročnímu poklesu příchozích PZI o 5,4 mld. Kč. Přesto, že se ostatní kapitál zvýšil o 22,2 mld. Kč, základní kapitál i reinvestovaný zisk vykazovaly nižší hodnoty než v roce předcházejícím. (Česká národní banka, 2013)

V letech **2012** a **2013** pokračoval trend z minulých let. Příchozí PZI zaznamenaly nárůst o 196,7 mld. Kč, resp. 67,8 mld. Kč. Největší podíl na tomto nárůstu má reinvestovaný zisk, který vzrostl v roce 2012 o 118,5 mld. Kč a v roce 2013 o 82,5 mld. Kč. Stav zahraničních investic v České republice byl opět výrazně snížen o dividendy vyplacené mateřským společnostem do zahraničí, které v těchto letech dosáhly částky okolo 200 mld. Kč. (Česká národní banka, 2014 - 2015)

V roce **2014** byl meziroční přírůstek příchozích PZI 105,9 mld. Kč. Z významných investičních akcí je možné zmínit společnost Nexen Tire, což je další jihokorejská společnost, která následovala investiční kroky společnosti Hyundai. Investice společnosti Nexen Tire byla zprostředkována agenturou CzechInvest. Celková investice 22,8 mld. Kč se řadí mezi největší investice v uplynulých letech a měla by pomoci vytvořit 1400 nových pracovních míst. (Žižka, 2015; Česká národní banka, 2016)

Hodnota příchozích PZI byla v roce 2014 snížena o investice v celkové výši 75 mld. Kč, které byly staženy od Nizozemských zahraničních investorů. (Musil, 2015)

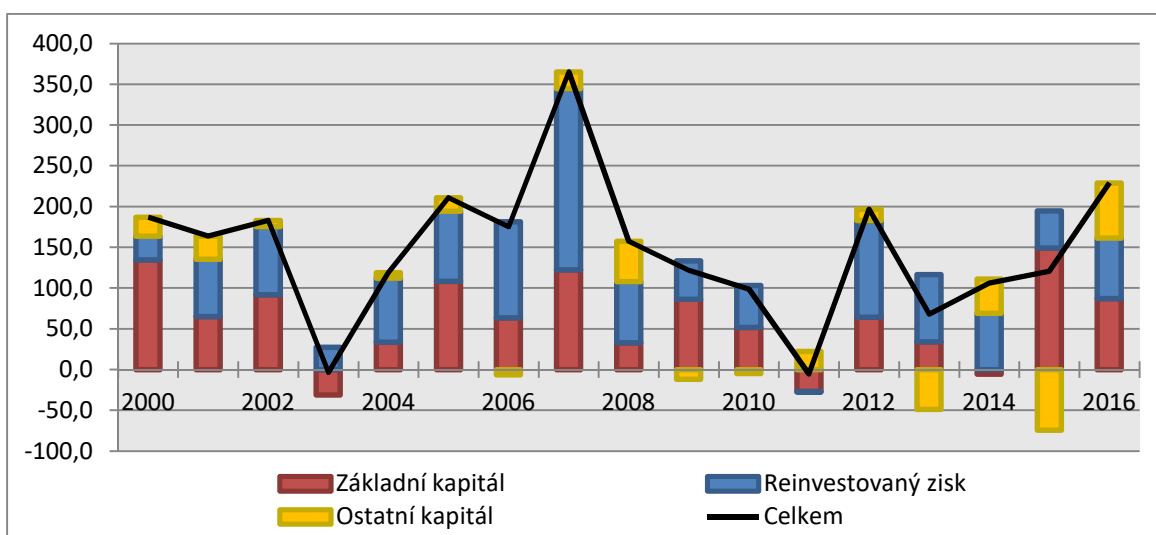
V roce **2015** a **2016** pokračoval postupný nárůst stavu příchozích PZI, které meziročně vzrostly o 120,6 mld. Kč, resp. 229 mld. Kč. V roce **2015** došlo ke změně evidence hodnoty základního kapitálu, konkrétně se jedná o základní kapitál u kótovaných akcií tuzemských podniků v rámci přímé zahraniční investice. Došlo k přecenění hodnoty přeshraničních stavů základního kapitálu z účetní hodnoty na tržní ocenění. Přecenění mělo za následek změnu 135,9 mld. Kč. (Česká národní banka, 2017 - 2018)

6.2. Vývoj PZI v ČR dle životního cyklu výnosu z investic

Dle teorie životního cyklu výnosu z PZI lze rozdělit příchozí zahraniční investice v České republice do třech období a fází. K určení těchto etap byly využity časové řady přílivu kapitálu, reinvestice a odliv dividend. Časové řady výnosů a nákladů spojených s PZI jsou v příloze 1, meziroční vývoj vyplacených dividend v porovnání s hodnotou HDP v České republice nalezneme v příloze 2.

První etapa, která trvala do roku 2002, byla charakteristická vysokým přílivem investic do základního kapitálu ze zahraničí, viz graf č. 3. Nově vytvořené zisky z PZI byly reinvestovány v ČR a výplata zisku ve formě dividend byla minimální. Vysoký příliv kapitálu ze zahraničí byl způsoben i doznívajícími privatizacemi, tedy prodejem státního majetku nerezidentům. Průměrný roční příliv PZI v poměru k HDP v období 1998 – 2002 dosahoval 8,8 %. (Česká národní banka, 2014)

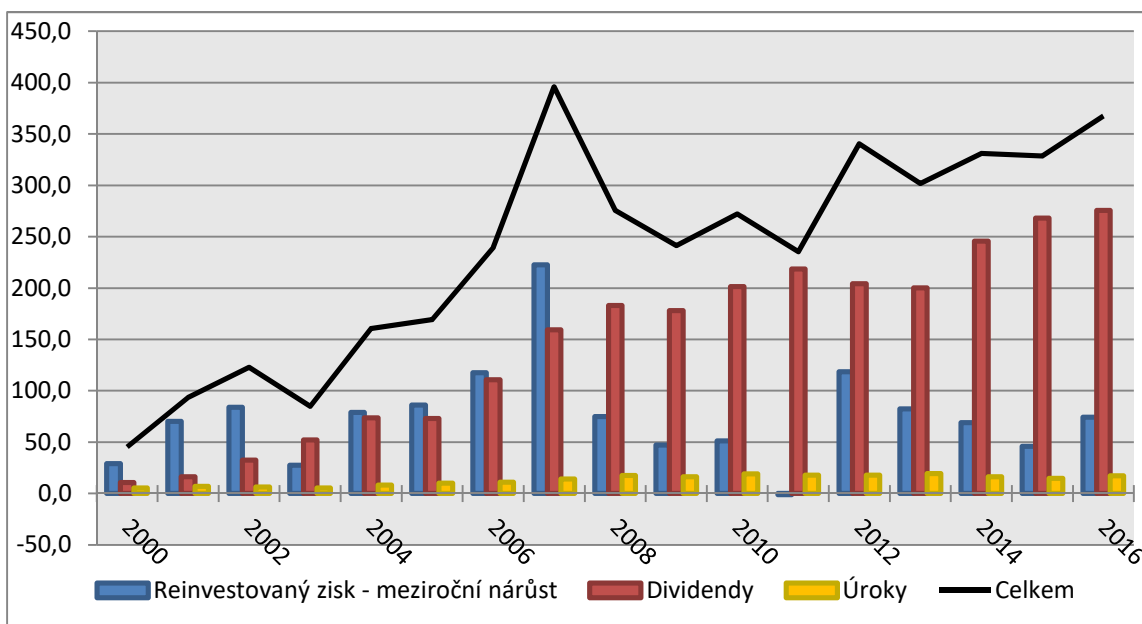
Graf 3: Struktura přílivu PZI do ČR v letech 2000 - 2016 (v mld. CZK)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČNB 1999 - 2016

V letech 2003 až 2007 procházely PZI **druhou etapou**, ve které vzrostla hodnota zisku vytvořeného a reinvestovaného v ČR a naopak klesla hodnota investic do základního kapitálu. Na grafu 4 lze také sledovat významný nárůst vyplacených dividend. Zaslouhou i výše zmíněných investičních akcí pokračoval příliv kapitálu do české ekonomiky v tomto období průměrně ve výši 5 % HDP. **Třetí etapa** začala v roce 2008 a byla ovlivněna propuknutím celosvětové hospodářské a finanční krize. Pokud zahraniční společnosti vykazovaly zisk, tak ho převážně využívaly na vlastní financování či financování dalších přidružených společností v zahraničí. Společnosti nadále vyplácely stejné či vyšší množství dividend, nicméně hodnoty reinvestovaného zisku podstatně poklesly. Průměrný roční příliv PZI k HDP se snížil v období 2008 – 2013 na 2,5 %. (Česká národní banka, 2014)

Graf 4: Výnosy z PZI - náklady v letech 2000 - 2016 (v mld. CZK)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě systému časových řad ARAD

V hodnotě vyplácených dividend lze sledovat rostoucí trend, a to i ve třetí etapě, která byla ovlivněna ekonomickou krizí. V první fázi je hodnota dividend zanedbatelná (v průměru pouze 0,8 % HDP), ve druhé etapě vzrostla v průměru na 2,8 % a ve třetí etapě dosahovala již 5,2 % HDP. Neustálý růst s nepatrnými výkyvy znázorňuje graf 5, který porovnává hodnoty odlivu důchodu z přímých investic neboli dividendy a hodnoty HDP stanovené důchodovou metodou.

Graf 5: Podíl dividend na HDP ČR v letech 2000 - 2016

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČNB (2000 - 2016) a ČSÚ

6.3. Teritoriální struktura příchodících PZI v ČR

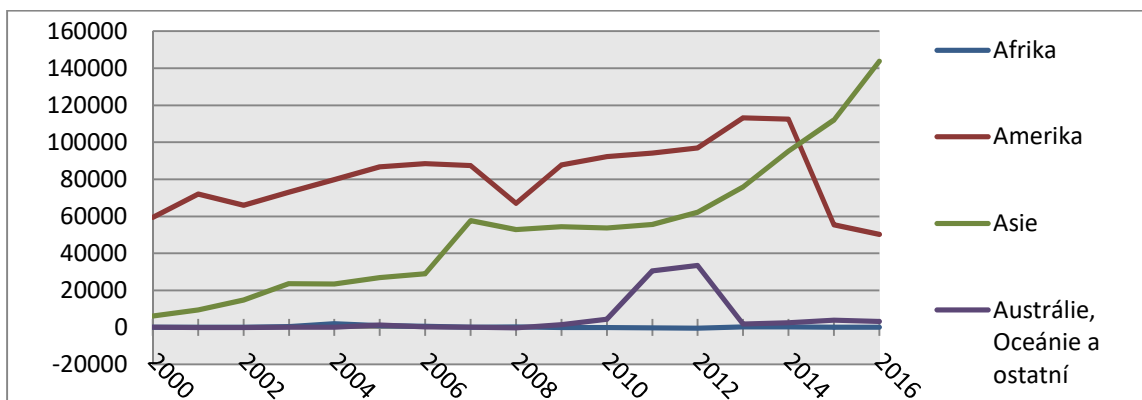
Příchodzí přímé zahraniční investice lze zkoumat z geografického hlediska dle země, ve které je umístěno sídlo zahraniční společnosti bezprostředně investující v tuzemské ekonomice. Většina investic proudících do české ekonomiky pochází z Evropy, za období let 2000 až 2016 to bylo cca 93 %. Mezi významné mimoevropské země investující do České republiky již tradičně patří Spojené státy americké, Japonsko a Korejská republika. Na grafu č. 6 lze sledovat postupný nárůst investic pocházejících z Asie. Významnější nárůst začal v roce 2006, kdy do ČR investovala společnost Hyundai a další korejské společnosti následující její kroky.

Tabulka 10: Podíl kontinentů na stavu příchodících PZI do ČR v letech 2000 - 2016

	Podíl v období 2000 - 2016
Evropa	92,84%
Afrika	0,02%
Amerika	4,61%
Asie	2,34%
Austrálie, Oceánie a ostatní	0,19%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2000 - 2016

Graf 6: Vývoj stavu příchodících PZI do ČR v letech 2000 – 2016 (v mld. CZK) – kromě Evropy

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2000 - 2016

Státem s nevýraznějším podílem na PZI do České republiky je dlouhodobě Nizozemí, jež se od roku 1999 vždy řadilo na první místo ve stavu příchodících přímých zahraničních investic. Do této doby bylo nejdůležitějším investorem Německo (v r. 1998 tvořilo 29,6 % všech příchodících PZI). Jedním z důvodů nárůstu investic pocházejících z Nizozemí je pravděpodobně daňová optimalizace a další výhody. Projevuje se tu přesun sídel nadnárodních společností do Nizozemí (např. z USA, Irska a Austrálie) či investování prostřednictvím dceřiných společností, které byly v Nizozemí založeny za tímto účelem. Majitelé společností v Nizozemí oceňují lepší

zákony, rychlejší soudy, větší ochranu majetku či částečnou anonymitu. Nizozemí poskytuje i vysoké finanční úspory zejména díky nulovému zdanění vyplacených dividend. Nizozemsko se také může pochlubit minimální mírou korupce. Dle mezinárodní společnosti Transparency International, která každoročně vyhodnocuje míru korupce, obsadilo Nizozemsko v roce 2017 8. nejlepší hodnocení na světě (ze 180 sledovaných zemí). Česká republika byla ve stejném hodnocení až na 42. místě. (Transparency International, 2018; Gola, 2014)

Mezi deset nejvýznamnějších investujících zemí patří také Lucembursko a Kypr, které společně s Nizozemskem patří dle OECD na „bílou listinu“ daňových rájů.

Druhým nejvýznamnějším státem z pohledu příchozích investic je Německo, které se i přes snižující se poměr stále pohybuje přibližně na 16% podílu všech investic. Největší německá investice v České republice byla investice koncernu Volkswagen do Škody Mladá Boleslav, dále akvizice společnosti Transgas německou společností RWE Gas AG, či investice firem Siemens, AEG, Continental, Linde, Deutsche Telekom, atd.

Dalším důležitým investorem jsou rakouské společnosti, a to zejména v sektoru bankovníctví. Konkrétně můžeme jmenovat společnosti Erste Sparkassen (Česká spořitelna), Bank Austria Creditanstalt (HVB Bank) a Raiffeisenbank. Z dalších oblastí např. firma Bramac Dachsysteme investující do stavebních materiálů. Rakousko se drží na hladině 11 – 12 % podílu na všech příchozích investicích.

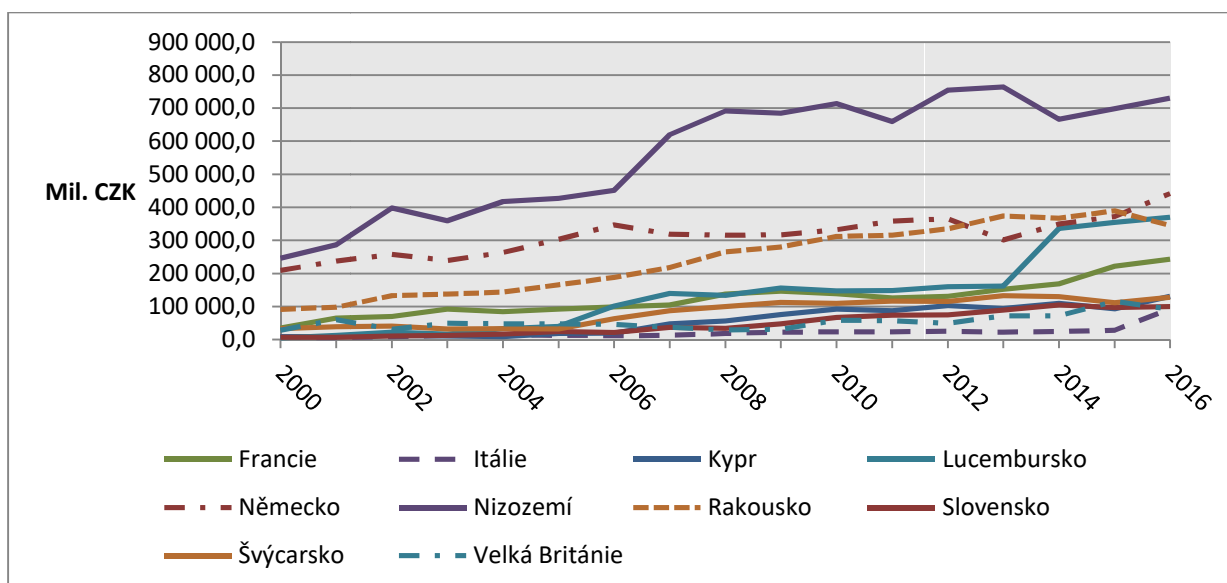
Dalšími státy, které dlouhodobě přesahují hranici stavu příchozích PZI 100 mild. Kč, jsou Lucembursko a Francie.

Tabulka 11: Teritoriální rozdělení stavu příchozích PZI v ČR v letech 2000 - 2016

	Stav příchozích PZI	Podíl v období	Podíl za rok	Stav příchozích PZI
	2000 - 2016	2000 - 2016	2016	2016
Nizozemí	562 705,0	28,2%	23,4%	730 448,9
Německo	313 448,8	15,7%	14,1%	441 172,6
Rakousko	244 526,7	12,2%	11,0%	344 872,6
Lucembursko	137 480,2	6,9%	11,9%	370 325,6
Francie	123 921,4	6,2%	7,8%	243 523,9
Švýcarsko	83 175,1	4,2%	4,1%	127 439,8
Spojené státy americké	69 347,9	3,5%	1,1%	35 453,0
Belgie	65 226,9	3,3%	1,4%	44 959,3
Kypr	57 480,4	2,9%	4,2%	130 859,0
Velká Británie	54 289,8	2,7%	2,9%	92 069,7
Slovensko	48 547,8	2,4%	3,2%	99 863,5
Japonsko	25 104,3	1,3%	1,2%	38 044,8
Polsko	25 012,9	1,3%	1,9%	58 631,1
Itálie	21 519,3	1,1%	3,0%	92 940,5
Korejská republika	20 103,3	1,0%	2,1%	64 412,1

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2000 - 2016

Graf 7: Vývoj stavu příchozích PZI v ČR dle teritoriálního členění v letech 2000 - 2016

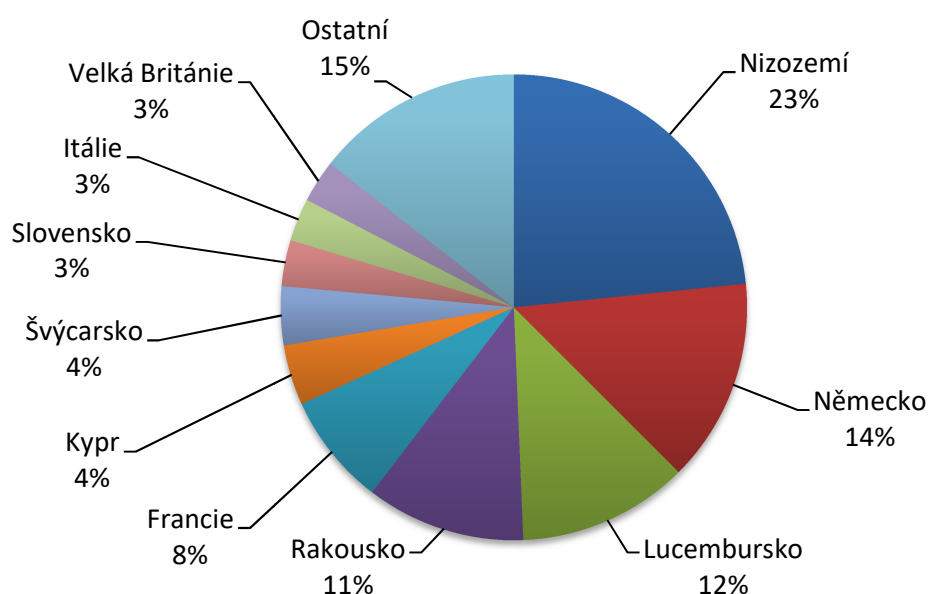

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2000 - 2016

Teritoriální struktura stavu příchozích PZI v ČR v roce 2016

V roce 2016 přesáhl hranici 100 mld. Kč příchozích PZI i výše zmiňovaný Kypr a Švýcarsko. Další státy jako Španělsko či Švédsko, které patří dlouhodobě k významným investorům v ČR, se v tomto roce nezařadily mezi 15 nejvýznamnějších investujících států. Konkrétně lze zmínit investici z roku 2005 španělské společnosti Telefónica. Podobně jako v letech předcházejících, i v tomto roce proudila většina investic z Evropy, přesně 94 % všech příchozích investic. Státy Evropské unie se podílely 89 % ze všech investic.

Graf 8: Teritoriální struktura příchozích PZI v ČR k 31. 12. 2016

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2016

6.4. Odvětvová struktura příchozích PZI v ČR

Odvětvové členění bylo do roku 2010 založeno na Odvětvové klasifikaci ekonomických činností (OKEČ), které odpovídalo mezinárodní klasifikaci NACE Rev. 1. Od referenčního roku 2010 bylo zavedeno nové členění, a to dle mezinárodně užívané klasifikace NACE Rev. 2. Změna zveřejňování a snížení počtu publikovaných odvětví může mít za následek mírné výkyvy v roce 2010 oproti roku předcházejícímu.

Odvětvová struktura příchozích zahraničních investic je dlouhodobě poměrně stabilní a lze sledovat jen menší výkyvy. Z hlediska sektorů je pravidelně největším příjemcem přímých zahraničních investic sektor služeb, kam každoročně přijde cca 60 % z celkového objemu PZI. V rámci terciárního rozdělení převažují investice do peněžnictví a pojišťovnictví, odvětví telekomunikací či obchodu. Objem kapitálu investovaného do těchto odvětví reflektuje privatizaci bankovní soustavy, rozvoj obchodních řetězců a dynamiku vývoje na poli mobilních telefonních operátorů.

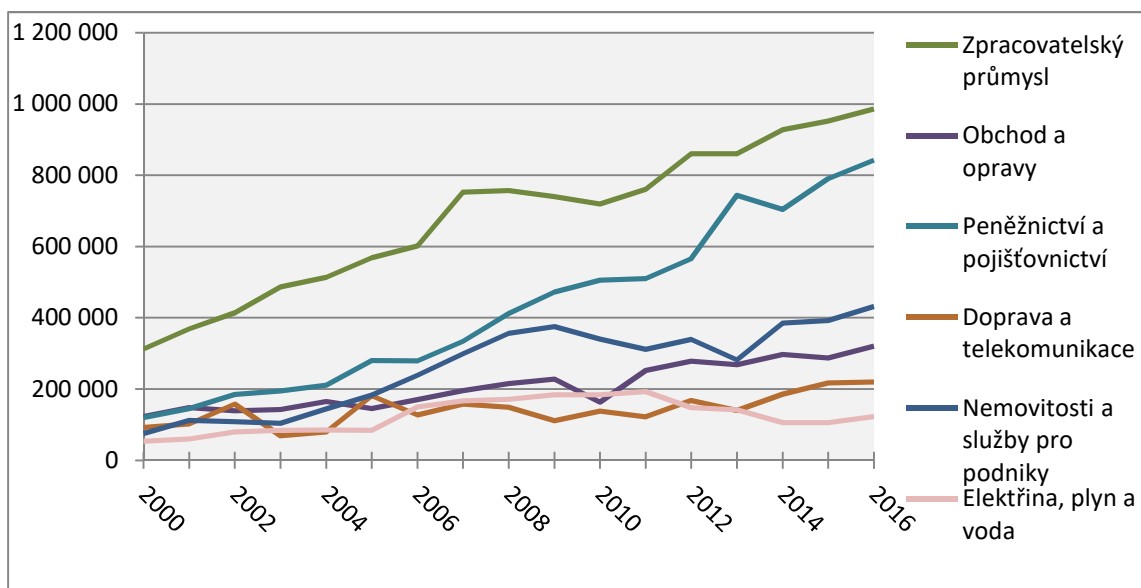
Na grafu č. 9 můžeme sledovat vývoj jednotlivých sektorů či odvětví. Více než jednou třetinou se na všech zahraničních investicích podílí zpracovatelský průmysl, kam můžeme zařadit dobývání a zpracování nerostných surovin, výrobu potravin a nápojů, výrobu ropných a ostatních minerálních výrobků či např. výrobu motorových vozidel. Odvětví dopravy a telekomunikací zaznamenalo dva výrazné výkyvy viditelné na grafu č. 9, a to v letech 2003 a 2005. V roce 2003 poklesl podíl telekomunikací z 14 % na 6 % z důvodu zpětného odkupu akcí Eurotelu a prodeje podílu v Českém Telecomu portfoliovým investorům. V roce 2005 podíl naopak vzrostl o 6 procentních bodů na 12 %, a to díky privatizaci Českého Telecomu.

Tabulka 12: Odvětvová struktura stavu příchozích PZI v ČR v letech 2000 – 2016 (v mil. CZK)

	Stav příchozích PZI 2000 - 2016	Procentuální podíl 2000 - 2016
Celkem	1 998 653	100%
Zpracovatelský průmysl	681 235	34%
Peněžnictví a pojišťovnictví	429 107	21%
Nemovitosti a služby pro podniky	263 404	13%
Obchod a opravy	208 277	10%
Doprava a telekomunikace	142 098	7%
Elektřina, plyn a voda	124 648	6%
Ostatní	149 882	7%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2000 - 2016

Graf 9: Vývoj stavu příchozích PZI dle odvětví v letech 2000 - 2016 (v mil. CZK)

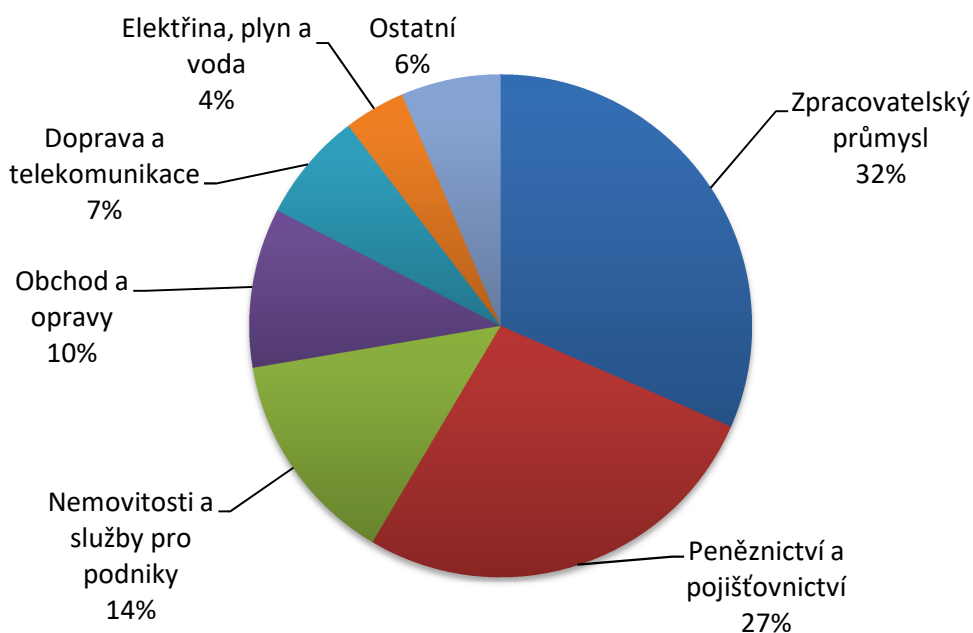
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2000 - 2016

Odvětvová struktura PZI v ČR v roce 2016

V současné době je struktura odvětví čerpajících PZI stabilní a následuje vývoj z minulých let. Největším příjemcem kapitálu je opět sektor služeb s 60 % všech investic. V rámci terciárního členění potvrzuje oblast peněžnictví a pojišťovnictví svůj rostoucí trend a z celkového množství zahraničních investic je příjemcem 21 % (v roce 2000 zaujímala 15 % celkových investic). Zpracovatelský průmysl představuje 32 % přijatých investic a nejvíce se na tom podílely investice do výroby motorových vozidel, a to z 23 % (7 % ze všech přijatých PZI). Další významnou oblastí zpracovatelského průmyslu jsou ropné, farmaceutické a další chemické produkty, které představují 15 % (5 % ze všech přijatých PZI) a odvětví výroby potravin, nápojů a tabákových výrobků, které představuje 11 % (3 % všech přijatých PZI).

Na zbývajícím podílu zahraničních investic se podílí oblast nemovitostí a služeb pro podniky, kam patří např. pronájem strojů a zařízení, zpracování dat či výzkum a vývoj (14 %). Dále oblast velkoobchodu, maloobchodu a opravy motorových vozidel (10 %), pozemní či letecká doprava, telekomunikace a poštovní činnosti (7 %), výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (4%), soukromý nákup a prodej nemovitostí (2,3 %), stavebnictví (1,4 %) a těžba a dobývání nerostů (0,6 %). Odvětvová struktura příchozích PZI v ČR ke konci roku 2016 je zachycena na grafu č. 10.

Graf 10: Odvětvová struktura příchozích PZI v ČR k 31. 12. 2016

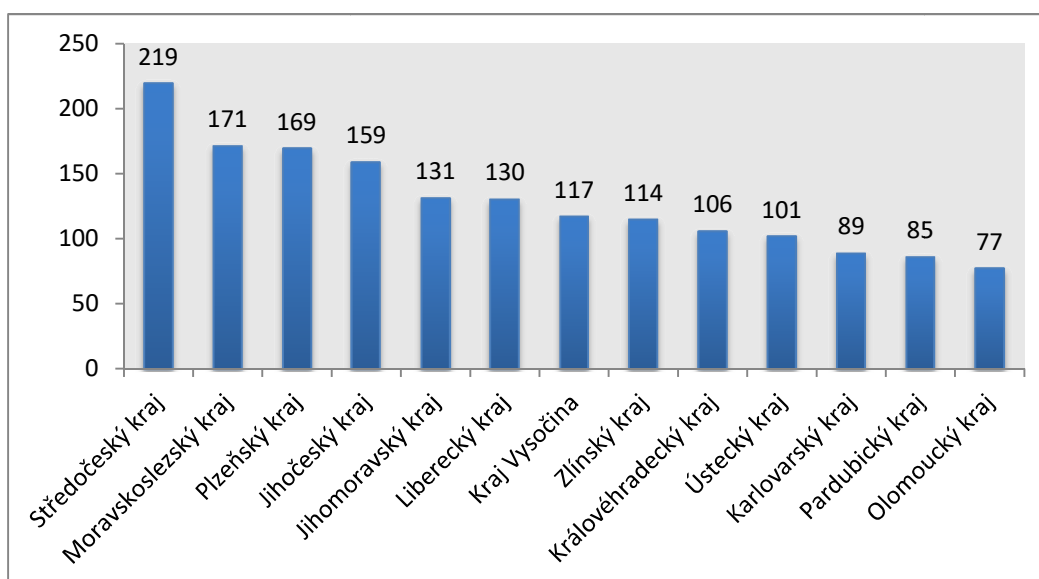

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB 2016

6.5. Vývoj PZI v regionech ČR

Nejvýznamnějším příjemce PZI z hlediska regionů je hlavní město Praha, která v roce 2016 přijala 46 % všech PZI v ČR. Ostatní kraje velmi výrazně převyšuje, což dosvědčuje i fakt, že druhý nejčastější příjemce, Středočeský kraj, dosáhl pouze na 7 % z celkového objemu příchozích PZI. Stav PZI, které Praha přijala k 31. 12. 2016, byl 1 826 mld. Kč, což představuje zhruba 1 426 tis. Kč na jednoho obyvatele kraje. Výrazný rozdíl oproti ostatním krajům je zapříčiněn nejen investiční aktivitou a atraktivitou hlavního města, ale také způsobem vykazování přímých zahraničních investic dle sídla společnosti. Mnoho firem působících v dalších regionech ČR mají oficiální sídlo v Praze, a tak se jejich investiční aktivita připisuje regionu hl. města Praha. Příliv PZI v přepočtu na jednoho obyvatele do dalších regionů ČR je znázorněn v grafu č. 11. V roce 2016 zaznamenaly po Praze nejvyšší hodnoty kraje Středočeský, Moravskoslezský, Plzeňský a Jihočeský. Naopak nejnižší hodnoty dosahují kraje Olomoucký, Pardubický, Karlovarský, Ústecký a Královéhradecký. Olomoucký kraj, který zaznamenal nejnižší hodnoty v roce 2016, přijal k 31. 12. 2016 48,7 mld. Kč PZI, což představuje zhruba 77 tis. Kč na obyvatele (2 % z celkového objemu PZI). Z důvodu několikanásobného rozdílu v hodnotách příchozích PZI na obyvatele Prahy a ostatních regionů byla Praha z grafu vyňata. (Český statistický úřad; Česká národní banka, 2018)

Graf 11: Stav přílivu PZI do krajů na obyvatele k 31. 12. 2016

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČNB (2016) a ČSÚ

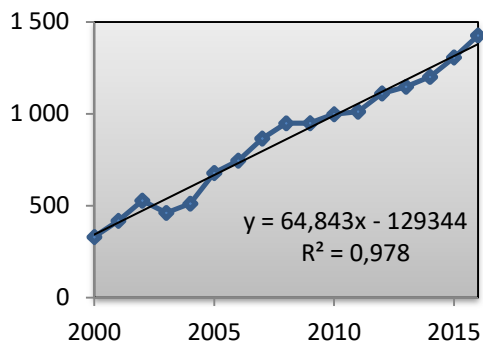
Vývoj stavu PZI v jednotlivých krajích za delší časové období již zaznamenává výkyvy hodnot způsobené investicemi na zelené louce a pořadí se tedy může lišit. Přesný vývoj PZI na jednoho obyvatele v jednotlivých krajích za období let 2000 až 2016 je uveden v příloze 6. K objektivnímu zhodnocení vývoje v tomto období je využita rovnice lineární regrese. Vypočítaný odhad parametru β , neboli směrnice regresní přímky, představuje tempo růstu stavu PZI na obyvatele. Směrnice regresní přímky pro konkrétní kraje seřazené dle jejich tempa růstu lze sledovat v tabulce 13.

Tabulka 13: Směrnice regresní přímky příchozích PZI regionů ČR

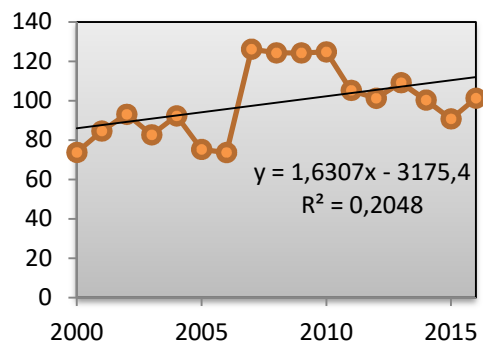
	β
Hlavní město Praha	64,8
Středočeský kraj	10,7
Moravskoslezský kraj	9,5
Jihočeský kraj	7,2
Jihomoravský kraj	6,7
Plzeňský kraj	6,1
Liberecký kraj	6,0
Královéhradecký kraj	5,1
Kraj Vysočina	4,8
Zlínský kraj	4,4
Karlovarský kraj	2,5
Pardubický kraj	2,0
Olomoucký kraj	1,9
Ústecký kraj	1,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě
ČNB (2000 - 2016)

Graf 13: Vývoj PZI/ob v hl. m. Praha

Graf 12: Vývoj PZI/ob v Ústeckém kraji

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČNB a ČSÚ

Pomocí hodnoty směrnice regresní přímky lze charakterizovat vývoj sledované veličiny. Kladné hodnoty parametru β poukazují na růst příchozích PZI ve všech krajích ČR. Velikost tohoto parametru vypovídá o strmosti regresní přímky neboli o tempu růstu příchozích PZI v daném období. Dle této charakteristiky je nejrychlejší růst zaznamenán v hlavním městě Praha, a to opět několikanásobně větší než v ostatních krajích České republiky. Praha je podobně jako v roce 2016 následována krajem Středočeským a Moravskoslezským, které zaznamenávají také vysoké tempo růstu. Nejnižší hodnoty parametru β a z toho vycházející pomalý růst PZI vykazují kraje Ústecký, Olomoucký, Pardubický a Karlovarský. Hodnoty těchto krajů nebyly vylepšeny ani v roce 2016, kdy patřily na poslední místa v tabulce objemu příchozích PZI na obyvatele. Na grafech 12 a 13 lze porovnat značné rozdíly ve vývoji růstu příchozích PZI na obyvatele v hlavním městě, kde od roku 2000 vzrostly hodnoty o 433 %, a v Ústeckém kraji, kde hodnoty vzrostly velmi nepatrně, a to pouze o 137 %.

Grafy znázorňující vývoj všech krajů ČR jsou uvedeny v příloze 7, celorepublikový vývoj je znázorněn na grafu v příloze 8.

7. Vliv přílivu PZI na ekonomiku ČR

7.1. Metody analýzy

V další části práce bude otestována hypotéza o vlivu zahraničních investic na trh práce a produktivitu, tedy rostoucí HDP. Trh práce je důležitý ukazatel neboť zvyšující se počet volných pracovních míst by měl být jedním z hlavních dopadů příchozích PZI na ekonomiku země a zároveň důvodem poskytování investičních pobídek zahraničním investorům. K ověření existence a míry vlivu bude použita korelační analýza.

Koeficient korelace vypovídá o síle lineárního vztahu mezi danými veličinami, nicméně neurčuje závisle a nezávisle proměnou. Pro následující výpočty bude využit Spearmanův korelační koeficient a pomocí testu hypotézy o koeficientu korelace bude ověřována nulová hypotéza, která tvrdí, že zkoumané veličiny nejsou navzájem lineárně závislé. Využití tohoto testu předpokládá, že veličiny jsou vybrány náhodně a mají přibližně normální rozdělení. Pro výpočty byly použity vzorce a postupy z knihy Aplikovaná statistika. (Skalská, 2003)

Testované hypotézy:

$$H_0: \rho = \rho_0,$$

$$H_1: \rho \neq \rho_0, \text{ kde } \rho_0 \text{ je zvolená hypotetická hodnota, pro kterou platí } |\rho_0| \leq 1.$$

Testové kritérium má tvar $t = \frac{r - \rho_0}{\sqrt{\frac{1 - r^2}{n - 2}}}$ a při platnosti H_0 má Studentovo t-rozdělení pro $df = n - 2$ stupňů volnosti.

Kritická hodnota, se kterou se porovnává testové kritérium pro určení platnosti nulové hypotézy, se vypočítá jako kvantil t-rozdělení pro $n - 2$ stupňů volnosti na hladině významnosti α . Kritická hodnota bude zjištěna pomocí statistických tabulek.

Rozhodovací pravidlo:

$$H_0 \text{ se zamítá pro } |t| > t_{1-\alpha/2; n-2},$$

$$H_0 \text{ nelze zamítnout, pokud } |t| \leq t_{1-\alpha/2; n-2}.$$

7.2. Vztah přílivu PZI a trhu práce

Analýza vlivu PZI na trh práce je provedena pro všechny kraje ČR za období let 2000 - 2016 a porovnává vztah mezi objemem příchozích PZI na obyvatele a mírou zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti byla vypočítána jako podíl zaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu. Výpočet se liší od údajů poskytovaných Českým

statistickým úřadem, který míru zaměstnanosti udává jako podíl zaměstnaných osob na počtu osob, které dosáhli věku 15 let a více. Objem příchozích PZI na obyvatele byl vypočítán jako podíl stavu PZI jednotlivých krajů (ČNB 2000 – 2016) a počtu obyvatel těchto krajů dle ČSÚ. Vývoj zaměstnanosti dle krajů je uveden v příloze 9, vývoj PZI na ob. dle krajů v příloze 6.

Test hypotézy o koeficientu korelace byl proveden pro Českou republiku jako celek i pro všechny kraje zvlášť. Kritická hodnota testu na hladině významnosti 5 % a pro 15 stupňů volnosti činí 2,131. (Statistické tabulky)

Ověřuje se nulová hypotéza, která tvrdí, že PZI na obyvatele a míra zaměstnanosti jsou nekorelované oproti alternativní hypotéze, že existuje lineární závislost. Pomocí hodnot korelačního koeficientu určíme sílu této závislosti. Výsledné hodnoty Spearmanova korelačního koeficientu a testového kritéria jsou uvedeny v tabulce 14. Dále tabulka uvádí rozhodnutí o platnosti nulové hypotézy založeno na aplikaci rozhodovacího pravidla.

Rozhodovací pravidlo:

H_0 se zamítá pro $|t| > 2,131$,

H_0 nelze zamítnout, pokud $|t| \leq 2,131$.

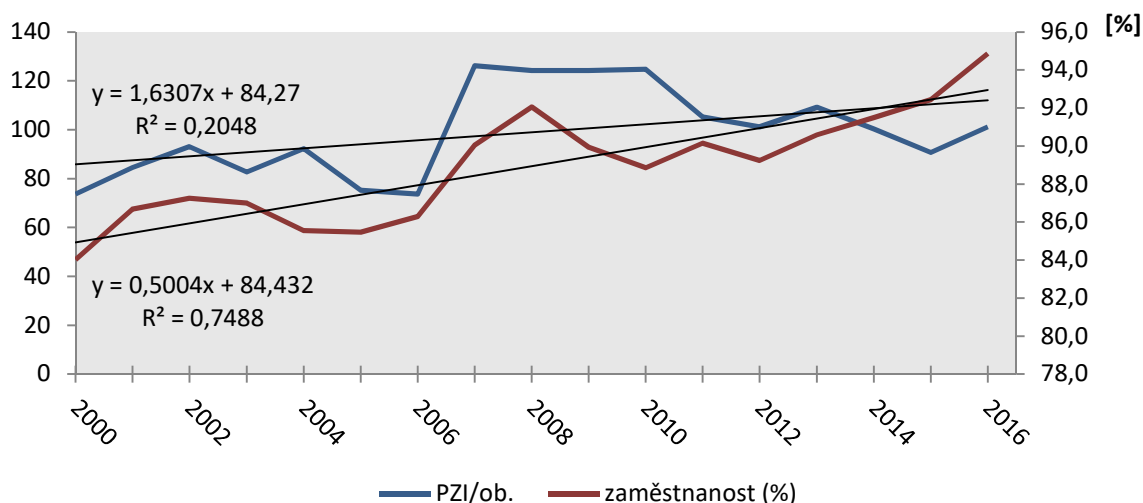
Tabulka 14: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a míra zaměstnanosti)

	Testové kritérium	Koeficient korelace	Rozhodnutí
Česká republika	4,392	0,75	zamítáme H_0
Hlavní město Praha	3,898	0,71	zamítáme H_0
Středočeský kraj	2,667	0,57	zamítáme H_0
Jihočeský kraj	1,656	0,39	nezamítáme H_0
Plzeňský kraj	2,021	0,46	nezamítáme H_0
Karlovarský kraj	0,301	0,08	nezamítáme H_0
Ústecký kraj	2,952	0,61	zamítáme H_0
Liberecký kraj	-1,436	-0,35	nezamítáme H_0
Královéhradecký kraj	-1,171	-0,29	nezamítáme H_0
Pardubický kraj	1,201	0,30	nezamítáme H_0
Kraj Vysočina	1,670	0,40	nezamítáme H_0
Jihomoravský kraj	1,457	0,35	nezamítáme H_0
Olomoucký kraj	3,713	0,69	zamítáme H_0
Zlínský kraj	2,727	0,58	zamítáme H_0
Moravskoslezský kraj	9,700	0,93	zamítáme H_0

Zdroj: *Vlastní výpočty*

Z výše uvedené tabulky nelze stanovit jednoznačné tvrzení o vlivu přílivu PZI a mírou zaměstnanosti. Z hodnot pro celou Českou republiku lze vyčíst silný lineární vztah mezi danými veličinami, nicméně po rozdělení zahraničních investic na konkrétní kraje dochází k rozdílným výsledkům. Korelace byla prokázána u šesti krajů, konkrétně kraje Moravskoslezského, hl. města Prahy, Olomouckého, Ústeckého, Zlínského a Středočeského. Moravskoslezský kraj, který vykazuje velmi silnou míru lineární závislosti, patří zároveň mezi kraje s nejvyšším přílivem PZI a nejrychlejším tempem růstu těchto investic. K Olomouckému kraji se v tomto hodnocení řadí i hl. město Praha a Středočeský kraj. Dalšími kraji, u kterých byla potvrzena korelace mezi PZI na obyvatele a zaměstnaností, jsou Olomoucký kraj, Ústecký kraj a kraj Zlínský. I přesto, že tyto kraje přijímají nižší množství PZI na obyvatele, jejich dlouhodobý trend s určitými výkyvy je podobný trendu růstu míry zaměstnanosti. Na grafu č. 14 můžeme pozorovat vývoj sledovaných veličin v Ústeckém kraji, kde míra zaměstnanosti v daném období narostla o 10,9 %.

Graf 14: Vývoj PZI/ob a míry zaměstnanosti v Ústeckém kraji

Zdroj: Vlastní zpracování

Lineární závislost PZI na obyvatele a mírou zaměstnanosti nebyla prokázána u osmi krajů, konkrétně kraje Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského, Libereckého, Královéhradeckého, Pardubického, Jihomoravského a kraje Vysočina. Tyto výsledky jsou nesprávné s pravděpodobností nejvýše 0,05.

7.3.Vliv PZI na trh práce ve vybraných okresech

V této části bude zkoumán vliv zahraničních investic na vybrané okresy, což umožní charakterizovat dopady konkrétních investičních projektů. Analyzovány budou dopady aktivity zahraničních investorů na ukazatele popisující situaci na lokálním trhu práce. Trh práce bude charakterizován pomocí míry nezaměstnanosti, počtu pracovních míst v evidenci ÚP a počtu uchazečů na 1 pracovní místo v evidenci ÚP.

Pro analýzu byly vybrány dva projekty v automobilovém průmyslu. Prvním je jedna z největších zahraničních investic v historii České republiky, investice korejské společnosti Hyundai v průmyslové zóně Nošovice. Společnost Hyundai investovala v ČR v roce 2006, lze tedy sledovat její dopady a porovnat situaci před a po příchodu zahraničního investora. Společnost má sídlo v Nižních Lhotách v okrese Frýdek-Místek, nicméně společnost je zapsaná u Krajského obchodního soudu v Ostravě, a tedy i investice byla započítána do souhrnu PZI plynoucích do okresu Ostrava-město. Další základní informace vycházející z investičního záměru jsou uvedeny v tabulce 15. Druhým sledovaným investorem je společnost Škoda Auto a.s. vlastněná německým koncernem Volkswagen Group, přesněji její výrobní závod lokalizovaný v Královéhradeckém kraji ve městě Kvasiny. Přesto, že výroba automobilů v Kvasinách probíhá již od roku 1934, v posledních třech letech společnost spustila masivní nábor nových zaměstnanců. V tomto případě tedy nebude sledován vliv příchozí zahraniční investice, ale bude popsán vliv přítomnosti zahraničního investora samotného.

Tabulka 15: Základní informace o investičním projektu Hyundai

Investor	Hyundai Motor Company
Název české PO	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. (HMMC)
Sektor	výroba motorových vozidel
Země původu	Jižní Korea
Výše investice v mld. Kč	34,4
Pracovní místa	3 000
Rok investice	2006
Zahájení provozu	11/2008
Okres	Frýdek-Místek

Zdroj: *Vlastní zpracování na základě (Žižka, 2015)*

Počet nových pracovních míst, která vznikají v důsledku příchodu velkého zahraničního investora, se dále navýší o místa vzniklá u dodavatelských firem a v návazných službách. V případě investice společnosti Hyundai se jedná o dalších 10 až 15 tisíc míst. (CzechInvest str. 11)

Vznik tisíců nových pracovních míst, které společnosti deklarují, nemusí nutně vést ke snížení nezaměstnanosti a zlepšení situace v regionu. Mnoho z nových

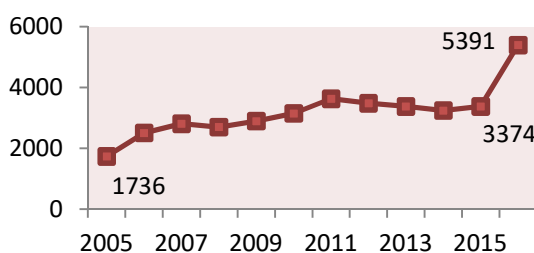
pracovníků je přetahováno z tuzemských firem nebo dojíždí z okolních regionů. V případě nabírání vysokého množství zaměstnanců firmy přistupují i k přijímání pracovní síly ze zahraničí. V nejhorším případě dochází ke krachu konkurenčních domácích firem. V další části práce bude posouzen reálný dopad těchto investic na okres Frýdek-Místek, pod který spadá obec Nošovice, a okres Rychnov nad Kněžnou, v jehož katastru je obec Kvasiny. Z důvodu započítání zahraniční investice společnosti Hyundai do okresu Ostrava, budou data ukazatelů trhu práce okresu Frýdek-Místek vztahovány k hodnotám PZI na obyvatele okresu Ostrava-město.

Vliv investic na počet volných pracovních míst

Data o počtu volných pracovních míst v evidenci úřadu práce na úrovni okresů jsou zveřejňována Českým statistickým úřadem od roku 2001. Investice sebou přináší pozvolné navyšování volných pracovních míst. Ještě před zahájením činnosti je nezbytné obsadit administrativní a vedoucí pozice, které mají na starosti samotnou realizaci projektu a nábor dalších zaměstnanců. Náborů na dělnické pozice začaly v případě Hyundai zhruba rok před zahájením hlavní výroby. Již v roce 2016 firma zaměstnávala několik pracovníků, z nichž část pocházela z Korejské republiky. Koncem roku 2007 HMMC zaměstnávalo téměř 500 pracovníků a do roku 2009 počet dosáhl cílených 3 000 osob. Přijímání nových zaměstnanců probíhalo postupně ve třech vlnách podle zahájení provozu v dalších výrobních směnách. Počet zaměstnanců se od té doby výrazně nezměnil. Koncem roku 2016 společnost evidovala 3 346 zaměstnanců. Společnost Hyundai je v současnosti jedním z nejdůležitějších zaměstnavatelů v Moravskoslezském kraji, protože 97 % všech zaměstnanců pochází z daného kraje. (Vaněk, 2007; Vaněk, 2017)

Vývoj počtu zaměstnanců ve výrobním závodě Škoda Auto v Kvasinách lze sledovat od roku 2005, kdy tento údaj začala společnost zveřejňovat ve svých výročních zprávách. V roce 2005 bylo v Kvasinách zaměstnáno 1 736 kmenových zaměstnanců (nejsou započítáni agenturní pracovníci), koncem roku 2016 to bylo již o 211 % více, tedy 5 391 zaměstnanců. Významný meziroční nárůst nastal v roce 2006 (navýšení o 44,4 %) a v roce 2016, kdy vrcholil plánovaný masivní nábor nových pracovníků a počet zaměstnanců vzrostl o cca 60 % oproti předchozímu roku. (ŠKODA AUTO a.s., Výroční zpráva 2006 – 2017)

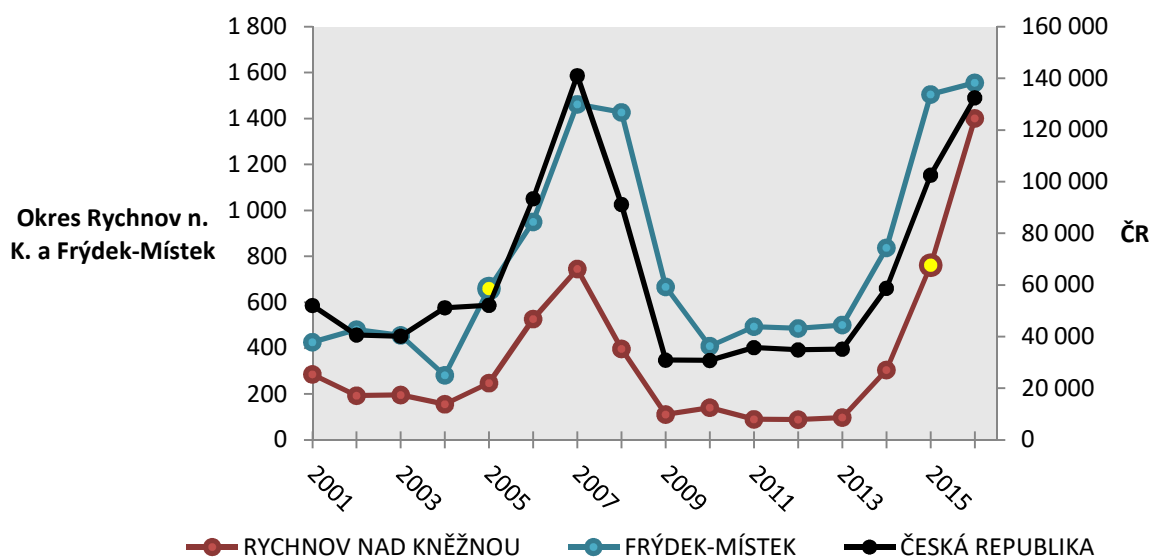
Graf 15: Vývoj počtu zaměstnanců v závodě společnosti Škoda Auto a.s. v Kvasinách

Zdroj: Vlastní zpracování na základě (Škoda Výroční zpráva 2007 – 2017)

Vývoj počtu pracovních míst je zobrazen na grafu 16. Žlutě jsou zvýrazněny roky oznámení záměru stavby továrny Hyundai a začátku náborové kampaně Škody Auto. Na vedlejší ose lze sledovat vývoj počtu pracovních míst v rámci celé České republiky, díky čemuž lze porovnat trend tohoto vývoje.

Graf 16: Vývoj ukazatele počet pracovních míst na ÚP pro příslušné okresy

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Z grafu 16 je patrné, že v případě investice Hyundai začal nárůst počtu pracovních míst ve Frýdku-Místku již v době oznámení investice. Od začátku roku 2005 do konce roku 2007 byl nárůst míst v okrese o 418 %. Na grafu lze vidět podobný trend v rámci celé České republiky, nicméně nárůst byl pouze o 176 %. V roce 2009 zaznamenal okres Frýdek-Místek znatelný pokles počtu pracovních míst, který byl způsoben vlivem ekonomické krize. Díky spuštění výroby v roce 2008 byl vliv ekonomické krize zaznamenán o rok dříve než v celé České republice. V současné době je ukazatel na srovnatelných hodnotách jako před propuknutím ekonomické krize.

V okrese Rychnov n. K. lze sledovat nárůst srovnatelný s vývojem počtu zaměstnanců v Kvasinách, kde navyšování počtu zaměstnanců také začalo koncem roku 2005, začátkem roku 2006. V roce 2008 byl okres zasažen ekonomickou krizí, která vyvrcholila v roce 2011. V následujících třech letech úřad práce evidoval méně než 100 volných pracovních míst pro celý okres. Špatná situace byla podpořena snižováním počtu zaměstnanců v Kvasinách. V roce 2015 v automobilce začal masivní nábor nových zaměstnanců, čímž se zvýšilo množství volných pracovních míst v okrese skoro dvojnásobně s porovnáním s dobou před ekonomickou krizí.

Lze předpokládat, že růst PZI na obyvatele způsobuje nárůst počtu volných pracovních míst. Konkrétní lineární závislost mezi příchozími PZI a počtem uchazečů o volné místo nebyla pro zmiňované okresy prokázána. Výpočty hypotézy o korelačním vztahu jsou uvedeny v tabulce č. 16. Kritická hodnota byla zjištěna ve statistických tabulkách. Protože volná pracovní místa pro jednotlivé okresy jsou zveřejňována od roku 2001, byla použita kritická hodnota testu pro 14 stupňů volnosti na 5% hladině významnosti, která činí 2,145. Statisticky významná závislost byla prokázána pouze pro data za celý Moravskoslezský kraj. Koeficient korelace činil 0,54, což vypovídá o středně silné lineární závislosti.

Tabulka 16: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a počet volných prac. míst na ÚP)

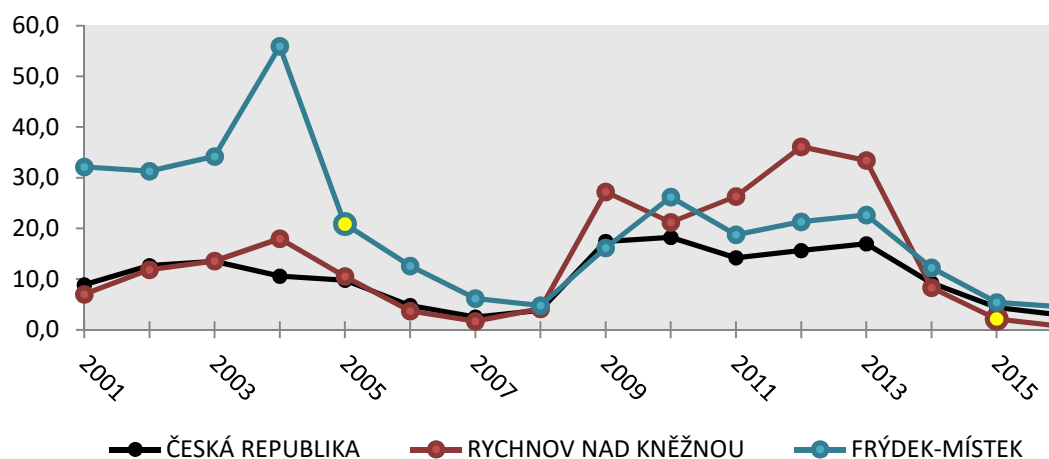
	Testové kritérium	Kritická hodnota	Koeficient korelace	Rozhodnutí
Česká republika	1,116	2,131	0,277	nezamítáme H_0
Moravskoslezský kraj	2,486	2,131	0,540	zamítáme H_0
Frýdek-Místek / Ostrava-město	0,996	2,145	0,257	nezamítáme H_0
Rychnov n. K.	0,396	2,145	0,105	nezamítáme H_0

Zdroj: Vlastní výpočty

Vliv investic na počet uchazečů na 1 volné místo

Počet uchazečů na 1 pracovní místo v evidenci ÚP je poměrový ukazatel, který umožní porovnat konkrétní hodnoty námi vybraných okresů s celorepublikovým průměrem. Předpokládá se, že nárůst příchozích PZI způsobí nárůst volných pracovních míst a tím sníží počet uchazečů připadajících na 1 pracovní místo. Data pro jednotlivé okresy jsou zveřejňována až od roku 2001. Vývoj okresu Rychnov n. K. a Frýdek-Místek v porovnání s hodnotami za celou ČR je znázorněn na grafu 17.

Graf 17: Vývoj ukazatele počtu uchazečů na 1 prac. místo v evidenci ÚP pro příslušné okresy

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Okres Frýdek-Místek vykazoval před příchodem společnosti Hyundai značně horších hodnot, než byl průměr ČR. Nejhorších výsledků dosahoval ukazatel koncem roku 2004, kdy připadalo na 1 pracovní místo až 56 uchazečů. Situace se výrazně zlepšila v roce 2005 a vylepšování hodnot probíhalo až do začátku roku 2009, kdy propukla zmiňovaná ekonomická krize. V roce 2016 se situace v okrese stabilizovala a byly zaznamenány stejné hodnoty jako koncem roku 2008.

Vývoj v Rychnově se od republikového průměru začal odchylovat po propuknutí ekonomické krize, kdy ukazatel rostl rychleji a začal se stabilizovat až v roce 2014. V posledních třech letech dokonce zaznamenává nižší hodnoty, než je republikový průměr, což je zapříčiněno nábořem nových zaměstnanců do závodu Škody Auto. V roce 2016 počet volných pracovních míst převýšil počet uchazečů o pracovní místa a na 1 pracovní místo připadalo 0,7 uchazeče.

Pro zjištění míry vztahu příchozích zahraničních investic a poměrového ukazatele počet uchazečů na 1 volné pracovní místo byla použita korelační analýza. Předpokládá se nepřímá závislost, tedy že růst PZI způsobí pokles tohoto ukazatele. Byl proveden test na 5% hladině významnosti pro 15, resp. 14, stupňů volnosti. Vypočítaná testová kritéria a koeficienty korelace jsou uvedeny v tabulce 17. Lineární závislost nebyla prokázána pro okres Rychnov ani pro vývoj celorepublikových dat. Pro okres Frýdek-Místek byla zamítnuta nulová hypotéza o neexistenci vztahu, a tedy prokázána přítomnost korelačního vztahu mezi PZI/ob (okres Ostrava-město) a počtem uchazečů na 1 volné místo. Spearmanův korelační koeficient má hodnotu -0,52, což vypovídá o středně silné nepřímé závislosti. Při provedení shodné analýzy pro data pro celý Moravskoslezský kraj získáme dokonce těsnější vztah mezi zkoumanými veličinami (koeficient korelace má hodnotu -0,68).

Tabulka 17: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a počet uchazečů na 1 volné prac. místo na ÚP)

	Testové kritérium	Kritická hodnota	Koeficient korelace	Rozhodnutí
Česká republika	-0,055	2,131	-0,014	nezamítáme H_0
Moravskoslezský kraj	-3,548	2,131	-0,675	zamítáme H_0
Frýdek-Místek / Ostrava-město	-2,279	2,145	-0,520	zamítáme H_0
Rychnov n. K.	-1,266	2,145	-0,321	nezamítáme H_0

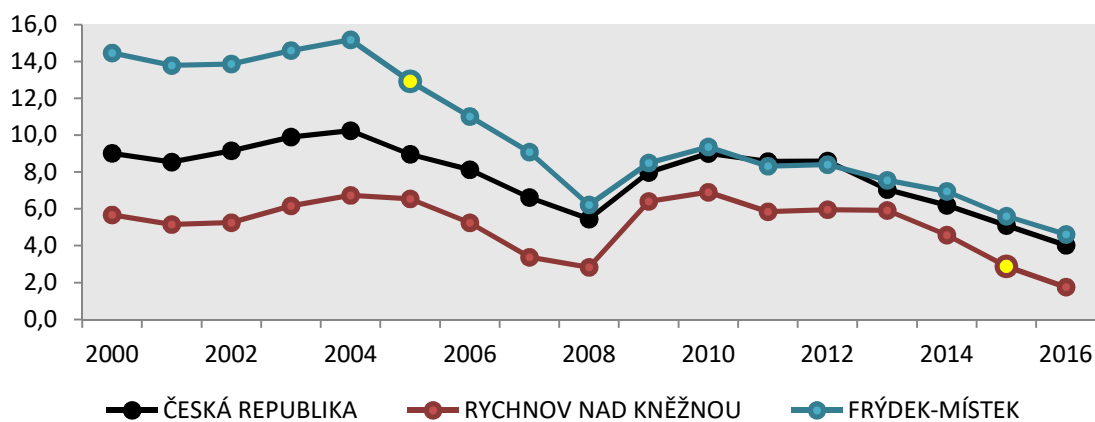
Zdroj: *Vlastní výpočty*

Vliv investic na míru nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je nejčastějším ukazatelem využívaným k popisu trhu práce. V České republice se setkáváme se dvěma způsoby výpočtu a zjišťování míry nezaměstnanosti. Obecná míra nezaměstnanosti je zjišťována Českým statistickým úřadem a vypočítává se pomocí výběrového šetření pracovních sil, tedy z reprezentativního vzorku společnosti. Míra nezaměstnanosti zjišťována ČSÚ je zjišťována stejnou metodou ve všech zemích Evropské unie a využívá se převážně k mezinárodnímu srovnávání. Registrovaná míra nezaměstnanosti je zjišťována Ministerstvem práce a sociálních věcí na základě reálných údajů úřadů práce o počtu uchazečů o zaměstnání.

Při sestavování časové řady míry nezaměstnanosti pro okresy v letech 2000 – 2016 bylo nutné kombinovat oba druhy ukazatele nezaměstnanosti, i přesto, že se jejich hodnoty ztlačně liší. Problémem vykazování na úrovni okresů je, že ČSÚ tento ukazatel zjišťuje až od roku 2005, a naopak MPSV má na oficiálních webových stránkách data pouze do roku 2012. Dalším problémem způsobující nepřesnosti časové řady je změna metodiky vykazování míry nezaměstnanosti MPSV v roce 2005. Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Rychnov a Frýdek-Místek je znázorněn na následujícím grafu.

Graf 18: Vývoj míry nezaměstnanosti v příslušných okresech

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ a MPSV

Okres Frýdek-Místek se na začátku roku 2000 vyznačoval vysokou mírou nezaměstnanosti okolo 14,5 %, tedy o 5,5 procentního bodu více než byl průměr ČR. Začátkem roku 2005 se začala míra nezaměstnanosti v ČR snižovat díky příznivému ekonomickému vývoji, který trval až do roku 2008. Okres Frýdek-Místek reagoval nejen na příznivou ekonomickou situaci, ale hlavně na příchozí investice od společnosti Hyundai, díky čemuž míra nezaměstnanosti v okrese klesala rychleji. V roce 2008 byla nezaměstnanost již na srovnatelné úrovni s celorepublikovým průměrem, jehož trend nadále následuje. V roce 2016 evidoval okres Frýdek-Místek

míru obecné nezaměstnanosti 4,6 % (2017 - 3,77 %), což je druhá nejnižší hodnota z Moravsko-Slezského kraje a o 2,3 % nižší než krajský průměr.

V okrese Rychnov je dlouhodobě nižší nezaměstnanost, než je celorepublikový průměr. Na grafu 18 lze vidět vývoj nezaměstnanosti v kraji, který změnami kopíruje vývoj celorepublikové míry nezaměstnanosti. V posledních letech lze sledovat pokles nezaměstnanosti z 5,92 % v roce 2013 na 1,76 % v roce 2016. Snížení míry nezaměstnanosti bylo z důvodu náborové kampaně společnosti Škoda Auto v Kvasinách, při které závod přijal dalších 3 000 zaměstnanců, znatelnější než v celorepublikovém měřítku. K 31. 12. 2017 míra obecné nezaměstnanosti v okrese Rychnov n. K. dosáhl hodnoty 1,36 % a řadí se mezi okresy s nejnižší nezaměstnaností v rámci celé České republiky. Z důvodu nízké nezaměstnanosti na Rychnovsku musela společnost při nabírání nových zaměstnanců přistoupit i k zaměstnávání cizinců. Za prací do automobilky a jejich subdodavatelů přišlo kolem 3 000 cizinců, kteří jsou ubytováni v zařízeních po celém kraji.

Pro zjištění konkrétního vztahu mezi investicemi plynoucími do oblasti a mírou nezaměstnanosti byl použit test hypotézy o koeficientu korelace. Nulová hypotéza tvrdí, že mezi příchozími PZI/ob a mírou nezaměstnanosti není lineární vztah. Test je proveden na 5% hladině významnosti a pro 15 stupňů volnosti. Vypočítané hodnoty testového kritéria a koeficientu korelace jsou uvedeny v tabulce 18. Kritická hodnota je převzata ze statistických tabulek Studentova t rozdělení.

Tabulka 18: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a míra nezaměstnanosti)

	Testové kritérium	Kritická hodnota	Koeficient korelace	Rozhodnutí
Česká republika	-4,068	2,131	-0,724	zamítáme H_0
Moravskoslezský kraj	-7,962	2,131	-0,899	zamítáme H_0
Frýdek-Místek / Ostrava-město	-4,186	2,131	-0,734	zamítáme H_0
Rychnov n. K.	-0,335	2,131	-0,086	nezamítáme H_0

Zdroj: Vlastní výpočty

Z uvedených výpočtů lze usuzovat na silný korelační vztah mezi zahraničními investicemi plynoucími do oblasti Ostrava-město, kam spadá investice společnosti Hyundai, a mírou nezaměstnanosti v okrese Frýdek-Místek. Závislost je nepřímá, což znamená, že zvyšující investice způsobují snižující se nezaměstnanost (či naopak, protože korelační analýza neurčuje směr vztahu). Pro celý Moravskoslezský kraj lze dokonce hovořit o velmi silné závislosti daných ukazatelů. V okrese Rychnov n. K. nebyl vztah míry nezaměstnanosti s příchozími investicemi statisticky prokázán, nicméně v tomto případě bylo cílem spíše vizuálně porovnat vývoj s průměrem ČR v posledních letech, kdy probíhal nábor.

7.4. Vztah přílivu PZI a HDP

V další části bude posouzen vliv příchozích PZI na rozvoj produktivity regionu, tedy HDP. Ukazatele HDP i PZI byly přepočítány na hodnoty na obyvatele, aby bylo možné jednotlivé kraje porovnat. Konkrétní hodnoty pro HDP/ob pro všechny kraje jsou uvedeny v příloze 11 a 12 a PZI/ob (tis. Kč) v příloze 6. Ke zjištění konkrétního vztahu byl použit test o hodnotě korelačního koeficientu. Nulová hypotéza tvrdí, že mezi příchozími PZI a HDP není lineární vztah, tedy koeficient korelace má hodnotu nula. Alternativní hypotéza uvažuje existenci lineárního vztahu, o jehož síle vypovídá hodnota koeficientu korelace. Test byl proveden na 5% hladině významnosti a kritická hodnota Studentova t-rozdělení pro 15 stupňů volnosti ($n = 17$) činí 2,131. Výsledné hodnoty pro Českou republiku i dílčí hodnoty pro jednotlivé kraje jsou uvedeny v tabulce 19.

Tabulka 19: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a HDP/ob)

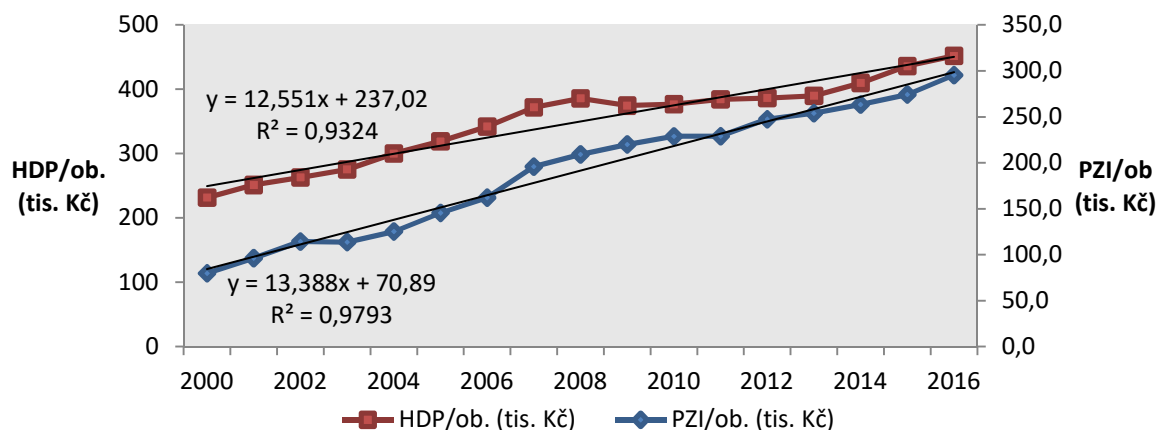
	Testové kritérium	Koeficient korelace	Rozhodnutí
Česká republika	19,225	0,98	zamítáme H_0
Hlavní město Praha	11,898	0,95	zamítáme H_0
Středočeský kraj	8,363	0,91	zamítáme H_0
Jihočeský kraj	14,273	0,97	zamítáme H_0
Plzeňský kraj	9,798	0,93	zamítáme H_0
Karlovarský kraj	9,541	0,93	zamítáme H_0
Ústecký kraj	2,842	0,59	zamítáme H_0
Liberecký kraj	5,511	0,82	zamítáme H_0
Královéhradecký kraj	8,065	0,90	zamítáme H_0
Pardubický kraj	3,551	0,68	zamítáme H_0
Kraj Vysočina	8,352	0,91	zamítáme H_0
Jihomoravský kraj	5,870	0,83	zamítáme H_0
Olomoucký kraj	5,900	0,84	zamítáme H_0
Zlínský kraj	10,339	0,94	zamítáme H_0
Moravskoslezský kraj	19,908	0,98	zamítáme H_0

Zdroj: *Vlastní výpočty*

Z uvedených výsledků vyplývá, že vztah mezi příchozími PZI/ob a HDP/ob existuje ve všech krajích včetně souhrnných celorepublikových hodnot. Vypočítaná testová kritéria byla vyšší než kritická hodnota. Lineární závislost byla statisticky prokázána pro všechny oblasti. Kladná hodnota koeficientu korelace vypovídá o přímé závislosti. Růst přímých zahraničních investic tedy přináší růst HDP, a naopak.

Koeficient korelace pro celou ČR činí 0,98 a svědčí o velmi silné přímé lineární závislosti. Na grafu 20 je znázorněn vývoj těchto ukazatelů pro Českou republiku a uvedeny rovnice lineární regrese a koeficienty determinace. Hodnoty regresních koeficientů 12,6 pro HDP/ob a 13,4 pro PZI/ob jsou velmi blízké, a tak lze sledovat podobný trend růstu obou veličin.

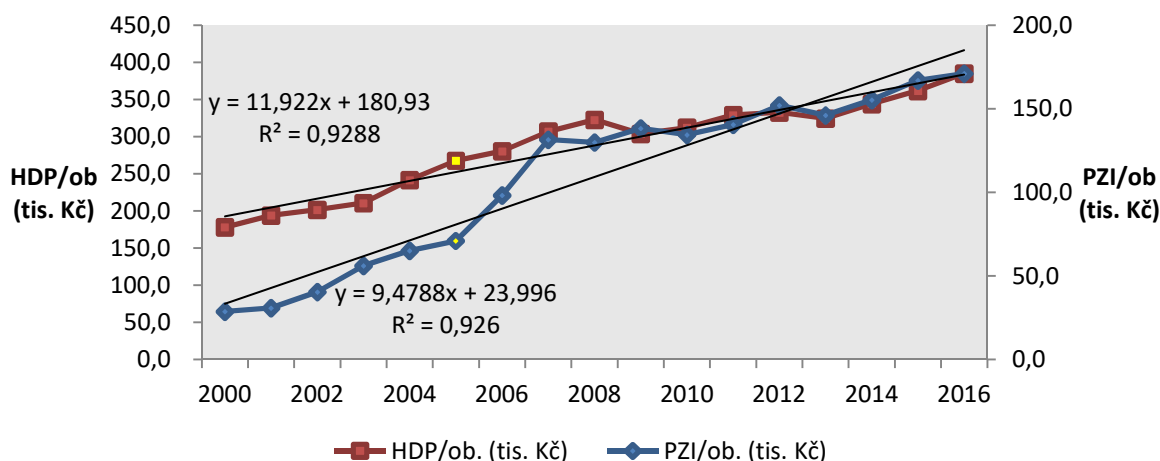
Graf 19: Vývoj HDP/ob a PZI/ob v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Jediným krajem, který předčil celorepublikové výsledky, byl Moravskoslezský kraj, jehož hodnota koeficientu korelace činila 0,982. Přestože byla prokázána velmi silná lineární závislost, vývoj PZI a HDP nebyl tak jednoznačně shodný, jako tomu bylo v případě ČR. Hodnota příchozích investic prudce vzrostla v letech 2006 a 2007 zásluhou příchodu společnosti Hyundai. Vývoj HDP v kraji na tento nárůst nejdříve nereagoval a pokračoval v pozvolném růstu, nicméně od roku 2009 sledují tyto ukazatele zcela shodný vývoj.

Graf 20: Vývoj HDP/ob a PZI/ob v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Dalšími kraji, které dosahují vysokých hodnot korelačního koeficientu, jsou kraj Jihočeský, hl. m. Praha, Zlínský, Plzeňský, Karlovarský, Středočeský, Vysočina a Královéhradecký kraj. Všechny uvedené kraje dosáhly na koeficient korelace s hodnotou vyšší než 0,90, což dokazuje velmi silnou lineární závislost.

Nejnižších hodnot dosáhly Ústecký a Pardubický kraj. Vývoj PZI, které do těchto krajů proudily, nelze označit za lineární, neboť jejich trend nebyl stále rostoucí. Grafy jejich vývoje doplněné o rovnice lineární regrese jsou k nahlédnutí v příloze 7. Hrubý domácí produkt v těchto krajích zaznamenal pozvolný růst a nereagoval na odchylky v hodnotách příchozích zahraničních investic.

8. Shrnutí

V České republice se přímé zahraniční investice začínají objevovat až v 90. letech 20. století, kdy došlo k transformaci české ekonomiky a uvolnění politického systému. Česká republika byla a je atraktivní zemí pro umístění investic zahraničních subjektů, ale k významnému navýšení příchozích PZI došlo po roce 1997, což bylo způsobeno privatizací bankovního sektoru do rukou zahraničních investorů a zavedením systému investičních pobídek. Převážná část investičních projektů realizovaných okolo roku 2000 byla spojena s privatizacemi státních podniků. Atraktivita a otevřenost České republiky byla podpořena vstupem ČR do Evropské unie v roce 2004. Lze říci, že se česká ekonomika řadí k nejotevřenějším zemím na světě v rámci obchodu a investic.

Dle objemu investičních toků je ČR spíše příjemcem přímých investic nežli poskytovatelem. Trvale nejvíce investic plyne ze zemí Evropy. Za sledované období se evropské státy podílely na 92 % všech PZI, z nichž největší podíl má Nizozemí (28 %), následované Německem (15 %) a Rakouskem (12 %). Z mimoevropských zemí jsou významnými investory Spojené státy americké (3,5 %), Japonsko (1,3 %) a Korejská republika (1,0 %). Význam investorů pocházejících z Korejské republiky v posledních letech narůstá. V roce 2016 se podíleli již na 2,1 % všech investic (64,4 mld. Kč), z nichž 90,3 % plynulo do sektoru výroby automobilů. Často diskutovaná Čínská lidová republika investovala do ČR v roce 2016 pouze 17 mld. Kč. Dle odvětvového hlediska plynuly dvě třetiny celkového objemu PZI do sektoru služeb a jedna třetina do zpracovatelského průmyslu. Výzkum a vývoj či odvětví spojená s vysokou technologickou náročností vykazují dlouhodobě nízké objemy příchozích PZI. Nadnárodní společnosti většinou ponechávají svá výzkumná centra v mateřské společnosti. Investice do technologicky náročnějších odvětví se snaží stát podpořit pomocí cílených investičních pobídek.

Rozložení přílivu přímých zahraničních investic do regionů České republiky je velmi nerovnoměrné. Bylo zjištěno, že až 58,5 % z celkové hodnoty PZI v roce 2016 bylo lokalizováno v hlavním městě Praha, zatímco v Karlovarském a Pardubickém kraji byl stav PZI okolo 1 % z celku. Vysoké hodnoty příchozích PZI lokalizovaných v Praze jsou zapříčiněny atraktivitou města pro zahraniční investory a umístěním sídla společnosti, která v ČR investuje, v Praze, i přesto, že se toto sídlo často liší od místa, kam investice opravdu plynou. Nejvyššího tempa růstu příchozích PZI dosahuje Praha a Středočeský kraj, naopak nejnižší tempo růstu bylo zaznamenáno v Ústeckém a Olomouckém kraji. Stát si je těchto rozdílů vědom a snaží se investory nalákat prostřednictvím investičních pobídek. Investoři, kteří realizují projekt na území hl. města Prahy, nemají nárok na žádné zvýhodnění ve formě investičních pobídek. Na druhé straně jsou definovány konkrétní oblasti, kde investor získá podporu mnohonásobně vyšší než ve zbytku České republiky. Jedná se převážně o regiony s vysokou nezaměstnaností či neobsazené průmyslové zóny s připravenou infrastrukturou. Posouzení významnosti udělování investičních pobídek není součástí této práce, zmiňme jen průzkum společnosti KPMG, realizovaný v roce 2009.

Bylo zjištěno, že pouze 26,9 % respondentů by uskutečnilo investici do nového závodu i bez investiční pobídky. Naopak pro 31,3 % respondentů byly investiční pobídky zásadním faktorem při rozhodování o umístění investice. (Linhart, 2013)

Jedním z cílů této práce bylo získat odpověď na výzkumnou otázku, zda přímé zahraniční investice mají pozitivní vliv na trh práce a snižují míru nezaměstnanosti. Byl porovnán trend vývoje přílivu PZI/ob a ukazatele míry zaměstnanosti a proveden test hypotézy o koeficientu korelace. Ve sledovaném období byl prokázán statisticky významný vztah pro ukazatele v rámci celorepublikových dat. Na hladině významnosti 5 % mají sledované veličiny středně silnou lineární závislost a lze potvrdit platnost výzkumné otázky. Pro zajištění vyšší přesnosti byla analýza provedena na regionální úrovni, kde nebyly získány tak přesvědčivé výsledky. Lineární vztah byl prokázán pouze u šesti krajů, z nichž např. Moravskoslezský kraj dosáhl velmi silné přímé závislosti a hl. město Praha středně silné závislosti. Protože více než polovina krajů ČR nedosáhla statisticky významného vztahu, **nemůže být po regionální analýze přijata platnost hypotézy:** zahraniční investice mají pozitivní vliv na trh práce a snižují míru nezaměstnanosti.

Hypotéza o vztahu PZI a ukazatelů trhu práce byla dále prohloubena a aplikována na dva vybrané okresy, které byly ovlivněny konkrétními investičními projekty. Významný pozitivní dopad příchozích PZI byl prokázán v okrese Frýdek-Místek a Moravskoslezském kraji, což bylo způsobeno investicí společnosti Hyundai. Byl analyzován vztah přílivu PZI/ob v okrese Ostrava-město, kde je oficiálně započítána investice společnosti Hyundai, a tři vybrané ukazatele trhu práce pro okres Frýdek-Místek. Byla statisticky prokázána nepřímá lineární závislost mezi PZI/ob a ukazateli počet uchazečů na 1 pracovní místo v evidenci ÚP a mírou nezaměstnanosti. Investice společnosti Hyundai má dopad na celý Moravskoslezský kraj a byla prokázána závislost mezi PZI/ob a všemi zkoumanými ukazateli trhu práce. Korelační analýza prokázala, že investice plynoucí do tohoto kraje mají silnou nepřímou lineární závislost s mírou nezaměstnanosti, tedy zvyšující se PZI mají za následek snižující se míru nezaměstnanosti (či naopak). V případě aplikace výzkumné otázky **pouze na tento vybraný investiční projekt byla potvrzena platnost hypotézy:** zahraniční investice mají pozitivní vliv na trh práce a snižují míru nezaměstnanosti. Společnost Hyundai zaměstnává 97 % zaměstnanců pocházejících přímo z Moravskoslezského kraje, díky čemuž můžeme sledovat vysoký pozitivní vliv na lokální trh práce.

Druhým sledovaným okresem byl Rychnov nad Kněžnou, kde je lokalizován výrobní závod společnosti Škoda Auto a.s. Tento okres se nevyznačuje vysokými toky PZI, které by prokázaly vliv na trh práce, nicméně byl sledován trend těchto ukazatelů bezprostředně po zahájení náborové kampaně v roce 2015. V okrese se zvedl počet volných pracovních míst, který dokonce přesáhl celkový počet uchazečů o volná pracovní místa. V roce 2013 dosahoval počet uchazečů na 1 volné místo dvojnásobku celorepublikového průměru, nicméně v roce 2014 jeho hodnota velmi klesla a dodnes

dosahuje nižších hodnot než je průměr ČR. Rychnovský okres dnes patří mezi okresy s nejnižší nezaměstnaností v rámci celé ČR.

Dalším cílem práce bylo posoudit vliv PZI na HDP a získat odpověď na výzkumnou otázku, zda růst příchozích PZI způsobuje růst produktivity. Pomocí testu hypotézy o koeficientu korelace byla prokázána statisticky významná závislost mezi celorepublikovými i regionálními ukazateli PZI/ob a HDP/ob u všech krajů. Byl prokázán podobný trend vývoje daných ukazatelů a přímá lineární závislost. Nejsilnější vztah vykazují ukazatelé pro Moravskoslezský kraj, dále kraj Jihočeský a hlavní město Praha. **Byla potvrzena platnost hypotézy:** růst příchozích PZI způsobuje růst produktivity. Jedním z možných zdůvodnění je rostoucí význam společností pod zahraniční kontrolou, které v dnešní době již převyšují svými výsledky domácí podniky a podílí se na celkovém exportu České republiky více než padesáti procentním podílem. Dalším zdůvodněním shodného trendu PZI a HDP je jejich dvojsměrný vztah. Přímé zahraniční investice reagují na příznivý vývoj ekonomické situace (rostoucí HDP), a zároveň k ekonomickému růstu stimulují.

9. Závěr

Přímé zahraniční investice byly pro Českou republiku velmi významné v době politické a ekonomické transformace. Příliv peněz ze zahraničí kompenzoval nedostatečné úspory domácností a pomohl k postupnému dohánění životní úrovně vyspělých zemí. Příliv přímých zahraničních investic prohloubil dopady globalizace a přinesl s sebou řadu pozitivních efektů. Zahraniční společnosti přispívají ke zvýšení kapitálové vybavenosti ekonomiky, zavádějí nové metody řízení a zkvalitňují podnikatelské prostředí. Nespornými výhodami, které jsou spojeny s příchozími PZI, jsou dále zvýšení kvalifikace pracovní síly či zlepšení manažerských dovedností, transfer moderních technologií, technologických postupů a know-how. Pozitivní dopady na míru nezaměstnanosti nebyly prací jednoznačně prokázány, nicméně při aplikaci výzkumu na konkrétní investiční projekt, v tomto případě investici společnosti Hyundai, lze konstatovat, že příchozí zahraniční investice měla za následek snížení nezaměstnanosti a zlepšení situace na trhu práce celého kraje. Pozitivní dopady příchozích PZI na zaměstnanost jsou limitovány rigiditami českého trhu práce. Z důvodu neefektivní alokace pracovní síly často dochází k přelévání zaměstnanců z domácích podniků, které po dlouhodobém náporu bankrotují.

Společnosti pod zahraniční kontrolou jsou více exportně orientované, čímž přispívají ke zlepšení vnější rovnováhy obchodní bilance. Nejvýznamnější vliv zahraničních podniků lze sledovat zejména v automobilovém průmyslu a ve výrobě výpočetní techniky a elektroniky.

Výše přímých zahraničních investic v přepočtu na obyvatele v České republice je jednou z nejvyšších v celosvětovém srovnání a česká ekonomika patří k nejotevřenějším na světě. Lákadlem pro investory jsou nižší náklady na pracovní sílu, přestože její kvalifikovanost je na porovnatelné úrovni se zeměmi západní Evropy. Země nejvíce investující v České republice jsou Nizozemí, Německo a Rakousko. PZI nejčastěji plynou do sektoru služeb. Zpracovatelský sektor, kam plyne přibližně třetina všech PZI, se nejvíce podílí na exportní výkonnosti České ekonomiky.

Zahraniční investoři investující v České republice často využívají investiční pobídky. Je nutné se zaměřit na podmínky udělování pobídek tak, aby nejen přilákaly investora, ale aby zajistily přínosy pro českou ekonomiku v počtu nových pracovních míst a zlepšení místní ekonomické situace. Dále je nutné snížit administrativu spojenou s podnikáním, např. zjednodušit daňový systém a výběr daní, zefektivnit a zrychlit soudnictví, podpořit vymahatelnost práva a zvýšit kvalitu veřejné správy.

10. Bibliografie

Brada, Josef C. a Tomšík, Vladimír. 2003. *Reinvested Earnings Bias, The “Five Percent” Rule and the Interpretation of the Balance of Payments – With an Application to Transition Economies.* [Online] February 2003. [Citace: 06. 06. 2018.]
<https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=4770290291190870030650190000190690870620170590120040020001000901240900750370430190050130450270000970830751100270190230530380170880980870160071090001061211040550300671010250860920800101230040310810871140000970281>.

BusinessInfo.cz. 2018. *Česká republika je spolehlivá, agentura Fitch potvrdila vynikající rating.* [Online] 13. 02. 2018. [Citace: 21. 06. 2018.]
<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ceska-republika-je-spolehliva-agentura-fitch-potvrdila-vynikajici-rating-102367.html>.

CzechInvest. Historie. [Online] [Citace: 18. 01. 2018.]
<https://www.czechinvest.org/cz/O-CzechInvestu/Historie>.

CzechInvest. Investiční pobídky. [Online] [Citace: 14. 01. 2018.]
<https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Investicni-pobidky>.

CzechInvest. O nás. [Online] [Citace: 19. 01. 2018.]
<https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Investicni-pobidky>.

CzechInvest. Výroční zpráva 2003. [Online] [Citace: 08. 07. 2018.]
<https://www.czechinvest.org/getattachment/f630008f-52ec-4d41-974e-d89317482f32/Annual-Report-2003>.

CzechInvest. Výroční zpráva 2006. [Online] [Citace: 08. 07. 2018.]
<https://www.czechinvest.org/getattachment/534c0def-8891-40d2-a870-0765e7e21918/Annual-Report-2006>.

Česká národní banka. ARAD systém časových řad. Podrobné členění platební bilance. [Online] [Citace: 23. 06. 2018.]
https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=ADACB&p_lang=CS.

Česká národní banka. BISTAT. [Online] [Citace: 19. 2. 2018.]
https://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Dashboard&PortalPath=%2Fshared%2FUNIBOP_WEB%2F_portal%2FBISTAT&Page=MAIN.

Česká národní banka. 2001. Přímé zahraniční investice 1999 - 2000. [Online] Březen 2001. [Citace: 06. 06. 2018.]
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_1999_CZ.PDF.

Česká národní banka. 2002. Přímé zahraniční investice 2000. [Online] Březen 2002. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2000_CZ.PDF.

Česká národní banka. 2003. Přímé zahraniční investice 2001. [Online] Březen 2003. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2001_CZ.PDF.

Česká národní banka. 2004. Přímé zahraniční investice 2002. [Online] Březen 2004. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2002_CZ.PDF.

Česká národní banka. 2005. Přímé zahraniční investice 2003. [Online] Březen 2005. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2003_CZ1.PDF.

Česká národní banka. 2006. Přímé zahraniční investice 2004. [Online] Březen 2006. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2004_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2007. Přímé zahraniční investice 2005. [Online] Březen 2007. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2005_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2008. Přímé zahraniční investice 2006. [Online] Zář 2008. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2009. Přímé zahraniční investice 2007. [Online] Březen 2009. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2007_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2010. Přímé zahraniční investice 2008. [Online] Březen 2010. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2008_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2011. Přímé zahraniční investice za rok 2009. [Online] 2011. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2009_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2012. Přímé zahraniční investice za rok 2010. [Online] 2012. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2010_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2013. Přímé zahraniční investice za rok 2011. [Online] 2013. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2011_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2014. Přímé zahraniční investice za rok 2012. [Online] 2014. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2012_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2015. Přímé zahraniční investice za rok 2013. [Online] 2015. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2013_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2016. Přímé zahraniční investice za rok 2014. [Online] 2016. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2014_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2017. Přímé zahraniční investice za rok 2015. [Online] 2017. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2015_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2018. Přímé zahraniční investice za rok 2016. [Online] 2018. [Citace: 06. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2016_CZ.pdf.

Česká národní banka. 2017. Rating Agencies. [Online] 27. 06. 2017. [Citace: 21. 06. 2018.] https://www.cnb.cz/en/about_cnb/international_relations/rating/.

Česká národní banka. 2014. Zpráva o inflaci - III/2014. *Životní cyklus přímých zahraničních investic a jejich vliv na platební bilanci*. [Online] 07. 08. 2014. [Citace: 24. 06. 2018.]

https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2014/2014_III/boxy_a_pri_lohy/zoi_2014_III_box_1.html.

Český statistický úřad. 2018. Databáze národních účtů. *HDP důchodová metoda*. [Online] 02. 03. 2018. [Citace: 24. 06. 2018.] http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocnkavyber.makroek_duchodm.

Český statistický úřad. Regionální časové řady. [Online] [Citace: 29. 06. 2018.] https://www.czso.cz/csu/czso/regionalni_casove_rady.

ČPP Transgas. Historie. [Online] [Citace: 09. 06. 2018.] <http://www.cpptransgas.cz/o-nas/historie/>.

Durčáková, Jaroslava a Mandel, Martin. 2003. *Mezinárodní finance*. 2. dopl. vyd. Praha : Management Press, 2003. ISBN 80-7261-090-2.

Gola, Petr. 2014. BusinessInfo.cz. *Podnikání a daně v Nizozemsku*. [Online] 25. 04. 2014. [Citace: 16. 06. 2018.] <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podnikani-a-dane-v-nizozemsku-52324.html>.

Integrovaný portál MPSV. Time series. *Registered unemployment rate from 1997 to 2012*. [Online] [Citace: 13. 07. 2018.] http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady.

Kadeřábková, Anna, Spěváček, Vojtěch a Žák, Milan. 2004. *Růst, stabilita, konkurenceschopnost II*. Praha : Linde, 2004. 80-86131-49-1.

Krainová, Petra. 2005. Ministerstvo financí České republiky. *Privatizace Unipetrolu byla ukončena*. [Online] 24. 05. 2005. [Citace: 09. 06. 2018.] <https://www.mfcr.cz/cs/archiv/transformacni-institute/agenda-byvalehofnm/archiv-komunikace-fnm/2005/privatizace-unipetrolu-byla-ukoncena-15435>.

MFČR. 2005. Ministerstvo financí České republiky. *Privatizace společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. byla úspěšně ukončena*. [Online] 16. 06. 2005. [Citace: 06. 09. 2018.] <https://www.mfcr.cz/cs/archiv/transformacni-institute/agenda-byvalehofnm/archiv-komunikace-fnm/2005/privatizace-spolecnosti-cesky-telecom-a-15436>.

Linhart, Jan. 2013. CFO World. *K vývoji investičních pobídek v České republice*. [Online] 21. 01. 2013. [Citace: 05. 08. 2018.] <http://cfoworld.cz/trendy/k-vyvoji-investicnich-pobidek-v-ceske-republice-2153>.

McPhillips, Deidre. U.S.News. *10 Countries That Receive the Most Foreign Direct Investment*. [Online] [Citace: 04. 08. 2018.] <https://www.usnews.com/news/best-countries/slideshows/10-countries-that-receive-the-most-foreign-direct-investment?slide=9>.

Ministerstvo průmyslu a obchodu. 2015. *CzechInvest vede v počtu investic ve střední Evropě*. [Online] 25. 03. 2015. [Citace: 19. 01. 2018.] <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/czechinvest-vede-v-poctu-investic-ve-stredni-evrope--157114/>.

- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. 2015.** *CzechInvest vede v počtu investic ve střední Evropě.* [Online] 25. 3. 2015. [Citace: 19. 1. 2018.] <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/czechinvest-vede-v-poctu-investic-ve-stredni-evrope--157114/>.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. 2015.** *Zvýhodněné průmyslové zóny: vyšší podpora přinese více pracovních míst.* [Online] 9. 7. 2015. [Citace: 14. 1. 2018.] <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/zvyhodnene-prumyslove-zony-vyssi-podpora-prinese-vice-pracovnich-mist--160162/>.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. 2011.** *Investiční pobídky v automobilovém průmyslu.* [Online] 07. 10. 2011. [Citace: 09. 06. 2018.] <https://www.mpo.cz/dokument90950.html>.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. 2011.** *Investiční pobídky v automobilovém průmyslu.* [Online] 07. 10. 2011. [Citace: 10. 06. 2018.] <https://www.mpo.cz/dokument90950.html>.
- Musil, Petr. 2015.** Ekonomický deník. *Analýza: odkud k nám hlavně přicházejí zahraniční investice.* [Online] 13. 10. 2015. [Citace: 10. 06. 2018.] <http://ekonomicky-denik.cz/analyza-odkud-k-nam-hlavne-prichazeji-zahranicni-investice/>.
- Polouček, Stanislav. 2009.** *Peníze, banky, finanční trhy.* Praha : Beckovy ekonomické učebnice, 2009. ISBN 978-80-7400-152-9.
- Revenda, Zbyněk. 2012.** *Peněžní ekonomie a bankovníctví.* 5. aktualiz. vyd. Praha : Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.
- Rousek, Leoš. 2009.** Hospodářské noviny. *Korejská Doosan koupí českou Škoda Power za 11,5 miliardy korun.* [Online] 14. 09. 2009. [Citace: 10. 06. 2018.] <https://byznys.ihned.cz/c1-38308250-korejska-doosan-koupi-ceskou-skoda-power-za-11-5-miliardy-korun>.
- Skalská, Hana. 2003.** *Aplikovaná statistika.* Hradec Králové : Gaudeamus, 2003. 978-807435-320-8.
- Srholec, Martin. 2004.** *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání.* Praha : Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.
- Statistické tabulky.** Kvantily $t_{1-\alpha/2}(n)$ Studentova t rozdělení. [Online] [Citace: 08. 07. 2018.] <https://cit.vfu.cz/statpotr/POTR/Teorie/tabulky.htm#ttest>.
- Šimanová, Jana. 2011.** *Investiční pobídky, nadnárodní firmy a regionální rozvoj.* Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2011. ISBN 978-80-7372-803-8.
- ŠKODA AUTO a.s. 2006.** *Výroční zpráva 2005.* [Online] 2006. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/b30ddf6a-f31f-41b6-858a->

c57937aeea66/skoda-auto-annual-report-2005.7d7011ecbc7b735effbe0c5f1f9bc9b9.pdf.

Škoda Auto a.s. 2007. *Výroční zpráva 2006.* [Online] 2007. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/666dfeba-cf4e-4492-9129-a899292850f0/skoda-auto-annual-report-2006.1abd691745333c30c77f117832a5b71f.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2009. *Výroční zpráva 2008.* [Online] 2009. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/70e4494e-7999-4df2-be05-64c0f5ab1889/skoda-auto-annual-report-2008.41ac767279309238eb8ba57bec80ed87.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2010. *Výroční zpráva 2009.* [Online] 2010. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/d1cf1a85-ada7-470e-9043-64ef20c2dab7/skoda-auto-annual-report-2009.481470247b4cfa1ce7ea66b5bf846f3b.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2011. *Výroční zpráva 2010.* [Online] 2011. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/4f006588-a157-491e-8669-a5dd8f9df40b/skoda-auto-annual-report-2010.95ec162f4f5ffc41259e394f33c28af2.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2012. *Výroční zpráva 2011.* [Online] 2012. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/61a597ad-7a1b-4e42-8499-7df6e2906af5/skoda-auto-annual-report-2011.8615d9630e5b97618e76c9161019781e.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2013. *Výroční zpráva 2012.* [Online] 2013. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/e37a8579-7a1a-48a6-9a88-3ca3a59f4a91/skoda-auto-annual-report-2012.bded242786b33605d5f8a81a7a3e310d.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2014. *Výroční zpráva 2013.* [Online] 2014. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/af11dfef-f56c-4769-b9b9-279f133a6948/skoda-annual-report-2013.e0ecbb1ce652164b8c4f743491d96d70.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2015. *Výroční zpráva 2014.* [Online] 2015. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/4829b942-d81a-4848-85b9-ecdf650ce70f/skoda-annual-report-2014.9434eb6531d1df7d1d698a10b00e3671.pdf>.

Škoda Auto a.s. 2016. *Výroční zpráva 2015.* [Online] 2016. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/cad007a7-6e74-4d4d-b1bf->

961955d743fc/skoda-annual-report-2015.bbd75d8dbc9b49b331d0d9713e012a08.pdf.

Škoda Auto a.s. 2017. *Výroční zpráva 2016.* [Online] 2017. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/852bda4c-0673-4348-b984-48cae45f2ff6/skoda-annual-report-2016.83a100d38edabd48c70c7d5c0c000162.pdf>.

ŠKODA AUTO a.s. . 2008. *Výroční zpráva 2007.* [Online] 2008. [Citace: 13. 07. 2018.] <https://az749841.vo.msecnd.net/sitesencom/alv1/9f5a1a62-2e7d-49bc-9621-4aaab3963287/skoda-auto-annual-report-2007.9da4dda908e99a7223c2dfb9d801e9a6.pdf>.

Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o. 2014. *O nás.* [Online] 2014. [Citace: 08. 07. 2018.] <http://www.tpca.cz/o-nas/>.

TPCA. 2005. *Přípravy na zahájení výroby.* [Online] 31. 01. 2005. [Citace: 09. 07. 2018.] <http://www.tpca.cz/pro-media/tiskove-zpravy/186-pripravy-na-zahajeni-vyroby/>.

Transparency International. 2018. *Corruption perceptions index 2017.* [Online] 21. 02. 2018. [Citace: 16. 06. 2018.] https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017.

Vaněk, Petr. 2017. Hyundai-motor. *Nošovický závod Hyundai zaznamenal další rekordní rok.* [Online] 04. 01. 2017. [Citace: 09. 07. 2018.] http://www.hyundai-motor.cz/index.php?rubrika=media_zprava&id=488.

Hyundai-motor. 2007. Hyundai-motor. *Stav projektu Hyundai v Nošovicích.* [Online] 17. 12. 2007. [Citace: 09. 07. 2018.] http://www.hyundai-motor.cz/index.php?rubrika=media_zprava&id=365.

Wokoun, René a Tvrdoň, Jozef. 2010. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj.* Praha : Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0..

Zákon č. 219/1995 Sb. *Devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 72/2000 Sb. *Zákon o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách).*

Žižka, Jan. 2015. Česká pozice. *Zahraniční investice v Česku: Jižní Korea drtivě poráží Čínu.* [Online] 11. 12. 2015. [Citace: 10. 06. 2018.] http://ceskapozice.lidovky.cz/zahranicni-investice-v-cesku-jizni-korea-drtive-porazi-cinu-pln-/tema.aspx?c=A151208_161423_pozice-tema_lube.

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Tabulky

Tabulka 1: Rozdělení přímých zahraničních investic.....	7
Tabulka 2: Symboly pro dlouhodobý rating.....	14
Tabulka 3: Rating zemí aktualizovaný k 29. 6. 2017.....	14
Tabulka 4: Vývoj ratingu České republiky v letech 2000 - 2016.....	16
Tabulka 5: Deset nejvýznamnějších investic za rok 2014 dle výše investice.....	20
Tabulka 6: Počet zprostředkovaných investičních projektů za rok 2014 dle země původu	21
Tabulka 7: Platební bilance České republiky v horizontální struktuře (v mil. CZK)	22
Tabulka 8: Přehled základních kreditních a debetních transakcí.....	26
Tabulka 9: Stav příchozích zahraničních investic do České republiky (v mld. CZK)....	27
Tabulka 10: Podíl kontinentů na stavu příchozích PZI do ČR v letech 2000 - 2016.....	34
Tabulka 11: Teritoriální rozdělení stavu příchozích PZI v ČR v letech 2000 - 2016....	35
Tabulka 12: Odvětvová struktura stavu příchozích PZI v ČR v letech 2000 - 2016 (v mil. CZK)	37
Tabulka 13: Směrnice regresní přímky.....	40
Tabulka 14: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a míra zaměstnanosti)	43
Tabulka 15: Základní informace o investičním projektu Hyundai	45
Tabulka 16: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a počet volných prac. míst na ÚP)..	48
Tabulka 17: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a počet uchazečů na 1 volné prac. místo na ÚP).....	49
Tabulka 18: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a míra nezaměstnanosti).....	51
Tabulka 19: Výsledky korelační analýzy (PZI/ob a HDP/ob).....	52

Obrázky

Obrázek 1: Teoretický životní cyklus výnosů z PZI.....	12
Obrázek 2: Oblasti podporované investičními pobídkami	18
Obrázek 3: Granty na nová pracovní místa a školení dle regionů	19

Grafy

Graf 1: Stav příchozích PZI do České republiky (v mld. CZK)	28
Graf 2: Meziroční nárůst příchozích PZI do České republiky (v mld. CZK)	28
Graf 3: Struktura přílivu PZI do ČR v letech 2000 - 2016 (v mld. CZK)	32
Graf 4: Výnosy z PZI - náklady v letech 2000 - 2016 (v mld. CZK).....	33
Graf 5: Podíl dividend na HDP ČR v letech 2000 - 2016	33
Graf 6: Vývoj stavu příchozích PZI do ČR v letech 2000 - 2016 (v mld. CZK) - kromě Evropy	34
Graf 7: Vývoj stavu příchozích PZI v ČR dle teritoriálního členění v letech 2000 - 2016	36
Graf 8: Teritoriální struktura příchozích PZI v ČR k 31. 12. 2016	36
Graf 9: Vývoj stavu příchozích PZI dle odvětví v letech 2000 - 2016 (v mil. CZK)	38
Graf 10: Odvětvová struktura příchozích PZI v ČR k 31. 12. 2016	39
Graf 11: Stav přílivu PZI do krajů na obyvatele k 31. 12. 2016.....	40
Graf 13: Vývoj PZI/ob v Ústeckém kraji.....	41
Graf 12: Vývoj PZI/ob v hl. m. Praha	41
Graf 14: Vývoj PZI/ob a míry zaměstnanosti v Ústeckém kraji	44
Graf 15: Vývoj počtu zaměstnanců v závodě společnosti Škoda Auto a.s. v Kvasinách	46
Graf 16: Vývoj ukazatele počet pracovních míst na ÚP pro příslušné okresy.....	47
Graf 17: Vývoj ukazatele počtu uchazečů na 1 prac. místo v evidenci ÚP pro příslušné okresy	48
Graf 18: Vývoj míry nezaměstnanosti v příslušných okresech	50
Graf 19: Vývoj HDP/ob a PZI/ob v ČR.....	53
Graf 20: Vývoj HDP/ob a PZI/ob v Moravskoslezském kraji.....	53

Seznam příloh

- Příloha 1: Výnosy z přímých investic - náklady (v mld. Kč)
- Příloha 2: Meziroční vývoj vyplacených dividend z PZI a HDP v ČR (mld. Kč)
- Příloha 3: Vývoj příchozích PZI dle odvětvové struktury (mil. Kč)
- Příloha 4: Vývoj příchozích PZI dle teritoriální struktury (mil. Kč) – část 1
- Příloha 5: Vývoj příchozích PZI dle teritoriální struktury (mil. Kč) – část 2
- Příloha 6: Stav příchozích PZI do krajů na obyvatele (tis. Kč)
- Příloha 7: Vývoj PZI/ob. v jednotlivých krajích ČR
- Příloha 8: Vývoj PZI/ob. v České republice
- Příloha 9: Míra zaměstnanosti v krajích ČR (%)
- Příloha 10: Vývoj ukazatelů trhu práce ve sledovaných oblastech
- Příloha 11: Vývoj HDP/ob. v jednotlivých krajích – část 1
- Příloha 12: Vývoj HDP/ob. v jednotlivých krajích - část 2
- Příloha 13: Podklad pro zadání diplomové práce studenta

Příloha 1: Výnosy z přímých investic - náklady (v mld. Kč)

	Reinvestovaný zisk - stav	Reinvestovaný zisk - meziroční nárůst	Dividendy	Úroky	Celkem
1999	31,8	-	-	-	-
2000	60,8	29,0	10,78	5,55	45,3
2001	131,1	70,3	16,44	6,88	93,6
2002	215,0	83,9	32,66	6,26	122,8
2003	242,4	27,4	52,11	5,26	84,8
2004	321,2	78,8	73,51	8,18	160,5
2005	407,3	86,1	72,93	10,23	169,3
2006	524,9	117,6	110,84	11,01	239,5
2007	747,4	222,5	159,25	13,99	395,7
2008	822,4	75,0	183,02	17,48	275,5
2009	869,6	47,2	177,91	16,30	241,4
2010	920,9	51,3	201,55	19,24	272,1
2011	919,9	-1,0	218,53	17,79	235,3
2012	1038,4	118,5	204,12	17,83	340,5
2013	1120,9	82,5	200,04	19,31	301,8
2014	1189,9	69,0	245,74	16,32	331,1
2015	1235,7	45,8	268,25	14,65	328,7
2016	1310,0	74,3	275,72	17,38	367,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČNB (systém časových řad ARAD)

Příloha 2: Meziroční vývoj vyplacených dividend z PZI a HDP v ČR (mld. Kč)

	Dividendy	HDP (důchodová m.)	Podíl dividend na HDP
2000	10,78	2379,39	0,5%
2001	16,44	2568,31	0,6%
2002	32,66	2681,64	1,2%
2003	52,11	2810,38	1,9%
2004	73,51	3062,44	2,4%
2005	72,93	3264,93	2,2%
2006	110,84	3512,80	3,2%
2007	159,25	3840,12	4,1%
2008	183,02	4024,12	4,5%
2009	177,91	3930,41	4,5%
2010	201,55	3962,46	5,1%
2011	218,53	4033,76	5,4%
2012	204,12	4059,91	5,0%
2013	200,04	4098,13	4,9%
2014	245,74	4313,79	5,7%
2015	268,25	4595,78	5,8%
2016	275,72	4773,24	5,8%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČNB (systém časových řad ARAD)

Příloha 3: Vývoj příchozích PZI dle odvětvové struktury (mil. Kč)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Celkem	818 412	982 335	1 165 529	1 161 784	1 280 595	1 491 564
Zpracovatelský průmysl	312 191	369 040	413 534	486 710	513 319	568 275
Obchod a opravy	123 051	148 008	138 546	142 772	165 397	145 615
Peněžnictví a pojišťovnictví	120 355	145 388	185 173	195 029	210 857	279 999
Doprava a telekomunikace	91 985	101 827	157 972	69 069	79 514	180 951
Nemovitosti a služby pro podniky	75 420	111 983	108 067	104 120	144 594	183 382
Elektřina, plyn a voda	53 886	59 996	79 859	83 852	85 469	84 339
Ostatní	41 524	46 093	82 378	80 231	81 445	49 002

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Celkem	1 666 761	2 032 111	2 189 455	2 311 197	2 409 581	2 404 151
Zpracovatelský průmysl	601 563	752 697	757 383	739 885	719 615	761 037
Obchod a opravy	170 004	195 785	214 978	228 298	163 651	252 552
Peněžnictví a pojišťovnictví	279 264	333 778	411 958	472 104	505 382	510 328
Doprava a telekomunikace	127 398	157 482	148 384	110 723	138 490	121 730
Nemovitosti a služby pro podniky	239 030	299 195	356 403	374 807	339 986	311 479
Elektřina, plyn a voda	149 451	167 088	171 530	184 084	183 562	193 065
Ostatní	100 051	126 086	128 817	201 296	358 895	253 961

	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem	2 600 877	2 668 741	2 774 601	2 895 169	3 124 231
Zpracovatelský průmysl	860 006	860 018	927 614	952 057	986 048
Obchod a opravy	278 331	268 231	297 489	287 525	320 484
Peněžnictví a pojišťovnictví	565 418	743 695	703 737	790 121	842 237
Doprava a telekomunikace	167 633	140 083	185 226	216 955	220 250
Nemovitosti a služby pro podniky	339 358	281 859	384 690	392 072	431 430
Elektřina, plyn a voda	147 621	141 648	105 354	105 267	122 946
Ostatní	242 509	233 207	170 491	151 172	200 835

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČNB (2000 - 2016)

Příloha 4: Vývoj příchozích PZI dle teritoriální struktury (mil. Kč) – část 1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Svět	818 412	982 335	1 165 529	1 161 784	1 280 595	1 491 564
Belgie	39 002	42 026	56 576	49 076	48 125	53 479
Francie	35 025	64 788	69 680	92 037	84 178	91 609
Itálie	6 509	5 999	8 928	12 463	14 733	12 520
Japonsko	4 134	7 468	13 015	20 660	18 853	20 832
Korejská republika	266	266	266	430	417	8 269
Kypr	8 528	8 885	12 546	11 116	8 700	18 191
Lucembursko	4 835	12 767	22 417	16 542	32 623	39 754
Německo	208 821	237 308	257 904	238 941	263 537	303 525
Nizozemí	246 085	286 955	397 625	359 190	417 007	427 376
Polsko	1 293	997	1 336	1 504	827	18 208
Rakousko	91 098	98 178	132 903	137 267	143 845	165 471
Slovensko	7 069	6 765	10 633	13 035	17 006	24 084
USA	52 980	62 892	56 809	59 902	67 187	70 281
Švýcarsko	32 970	38 510	40 844	32 369	33 326	32 170
Velká Británie	28 352	60 293	31 435	49 329	47 107	47 406

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Svět	1 666 761	2 032 111	2 189 455	2 311 197	2 409 581	2 404 151
Belgie	51 783	61 960	72 030	96 292	66 535	75 135
Francie	98 799	105 153	137 668	146 756	138 150	125 829
Itálie	11 954	12 578	18 760	22 859	22 960	23 475
Japonsko	26 184	35 766	31 698	30 354	29 864	25 867
Korejská republika	2 840	12 980	13 098	15 041	18 791	25 624
Kypr	19 299	47 565	56 265	76 070	91 975	87 080
Lucembursko	101 008	139 098	134 055	156 227	147 082	147 818
Německo	346 783	318 661	315 918	317 187	332 075	358 781
Nizozemí	451 135	619 543	691 481	684 323	713 341	659 504
Polsko	16 736	34 536	28 029	27 629	35 661	35 252
Rakousko	187 994	217 693	265 518	279 434	311 831	316 197
Slovensko	21 804	36 726	34 052	47 404	66 926	73 540
USA	72 402	76 338	61 698	75 662	80 612	81 090
Švýcarsko	63 382	87 104	99 462	112 310	109 129	116 254
Velká Británie	46 026	36 549	28 894	30 626	58 505	57 295

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČNB (2000 - 2016)

Příloha 5: Vývoj příchozích PZI dle teritoriální struktury (mil. Kč) – část 2

	2012	2013	2014	2015	2016
Svět	2 600 877	2 668 741	2 774 601	2 895 169	3 124 231
Belgie	103 568	109 657	74 291	64 363	44 959
Francie	130 801	152 328	168 611	221 727	243 524
Itálie	24 841	22 494	23 874	27 942	92 941
Japonsko	26 602	29 947	32 971	34 515	38 045
Korejská republika	30 896	40 464	47 369	60 330	64 412
Kypr	102 367	94 472	109 748	93 500	130 859
Lucembursko	159 969	162 160	336 074	354 409	370 326
Německo	365 350	301 059	349 322	372 284	441 173
Nizozemí	754 086	763 859	666 210	697 816	730 449
Polsko	41 470	37 736	36 446	48 928	58 631
Rakousko	334 895	373 770	366 815	389 173	344 873
Slovensko	75 082	89 280	104 694	97 349	99 864
USA	86 921	99 603	100 191	38 891	35 453
Švýcarsko	115 059	132 675	129 674	111 300	127 440
Velká Británie	49 930	71 439	72 040	115 632	92 070

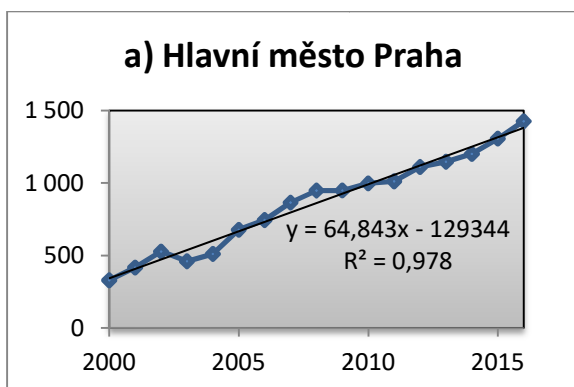
Zdroj: *Vlastní zpracování na základě ČNB (2000 - 2016)*

Příloha 6: Stav příchozích PZI do krajů na obyvatele (tis. Kč)

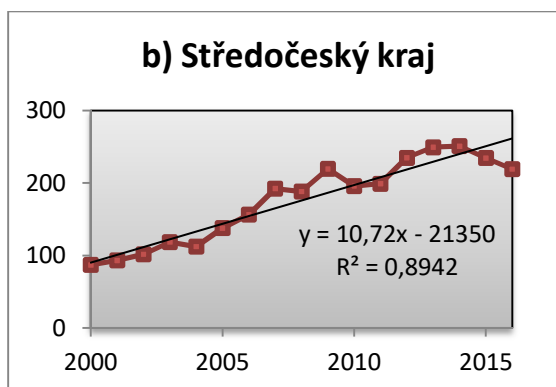
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	β
Hlavní město Praha	330	418	528	461	511	678	745	865	948	949	998	1 012	1 111	1 147	1 201	1 307	1 426	64,8
Středočeský kraj	87	93	102	119	112	138	157	192	188	220	196	199	235	249	251	235	219	10,7
Jihočeský kraj	50	56	61	53	66	91	96	112	125	130	133	140	138	141	143	145	159	7,2
Plzeňský kraj	60	71	91	91	86	88	96	106	106	125	131	130	127	119	159	172	169	6,1
Karlovarský kraj	35	37	49	45	51	53	54	58	65	72	68	65	52	66	73	73	89	2,5
Ústecký kraj	74	85	93	83	92	75	74	126	124	124	125	105	101	109	100	91	101	1,6
Liberecký kraj	37	42	52	68	102	107	110	121	139	133	142	134	140	144	135	115	130	6,0
Královéhradecký kraj	31	36	42	44	47	45	39	54	57	65	88	86	98	94	97	105	106	5,1
Pardubický kraj	44	55	53	79	69	71	75	79	91	77	109	103	96	68	78	73	85	2,0
Kraj Vysočina	28	47	36	62	65	69	100	124	104	113	102	97	99	99	102	109	117	4,8
Jihomoravský kraj	46	52	53	63	81	52	62	73	86	116	134	137	143	157	134	111	131	6,7
Olomoucký kraj	28	38	42	49	53	44	41	42	50	52	47	49	51	55	62	70	77	1,9
Zlínský kraj	34	44	52	48	49	50	50	62	65	67	82	85	84	88	94	103	114	4,4
Moravskoslezský kraj	29	31	41	56	65	71	98	132	130	138	134	141	152	146	155	167	171	9,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČNB (2000 - 2016)

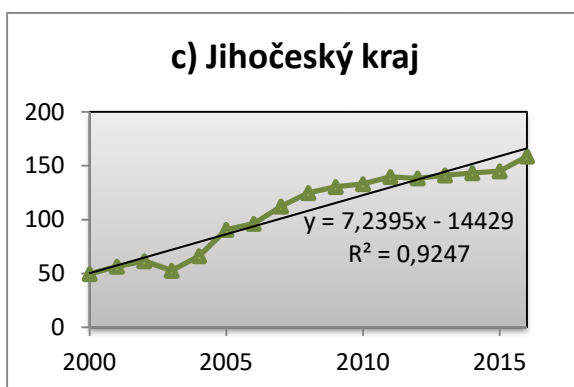
Příloha 7: Vývoj PZI/ob. v jednotlivých krajích ČR

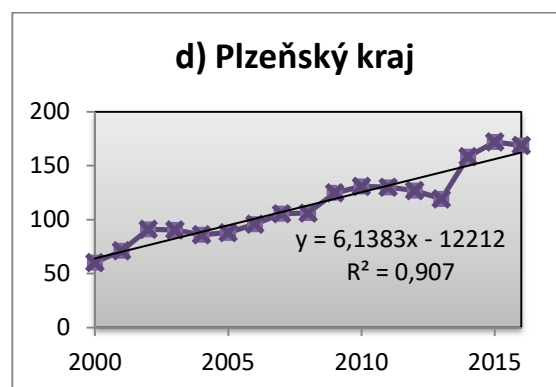
Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB

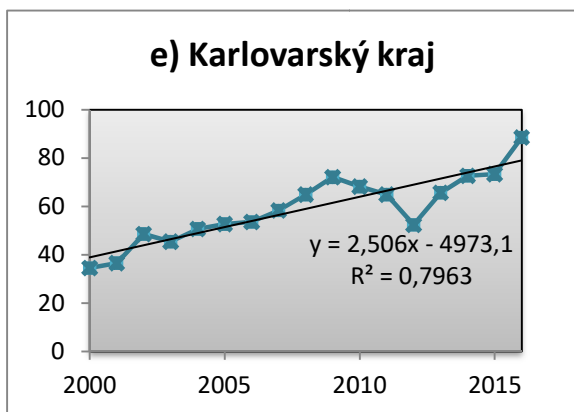
Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB

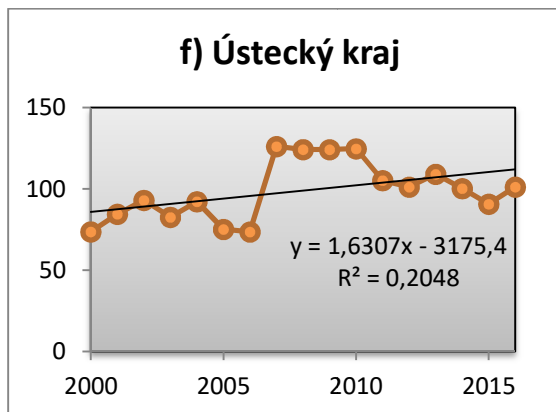
Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB

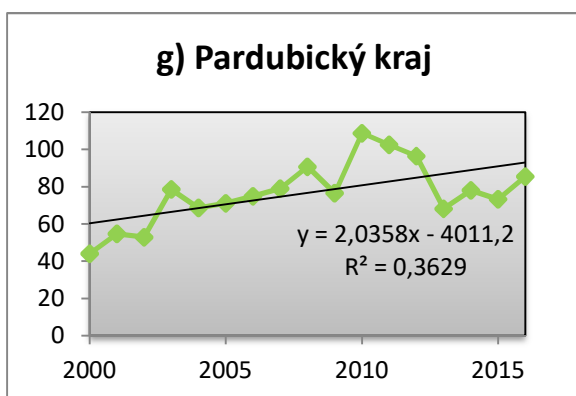
Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB

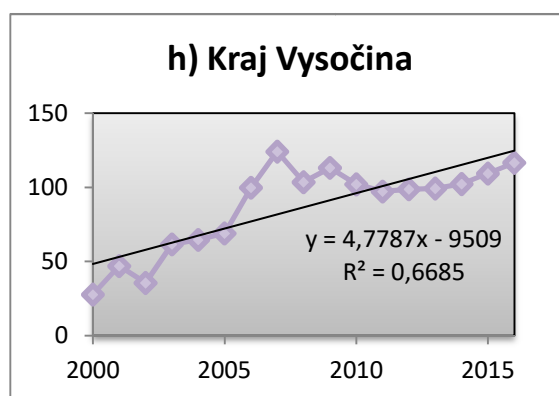
Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB

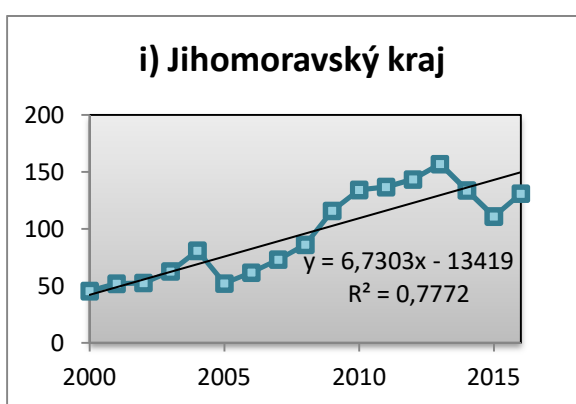
Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB

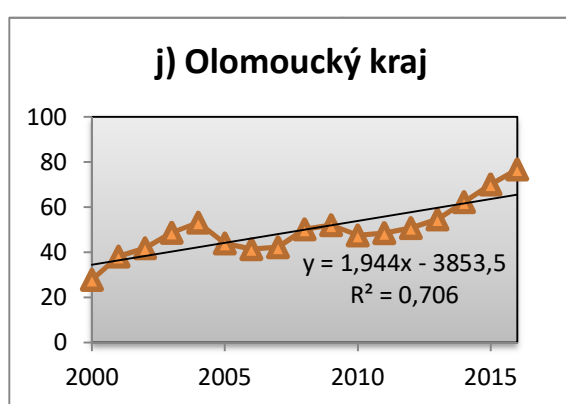
Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

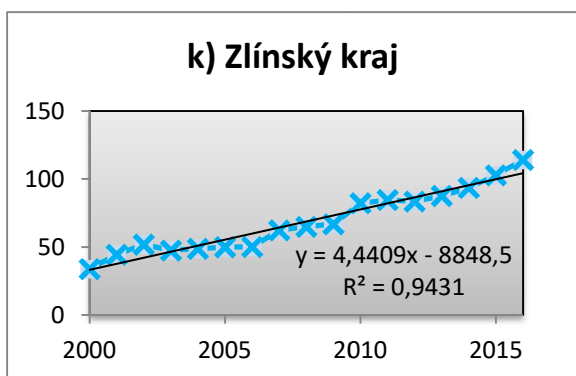
Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

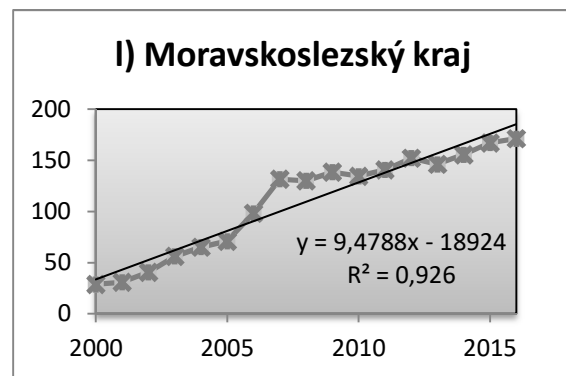
Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

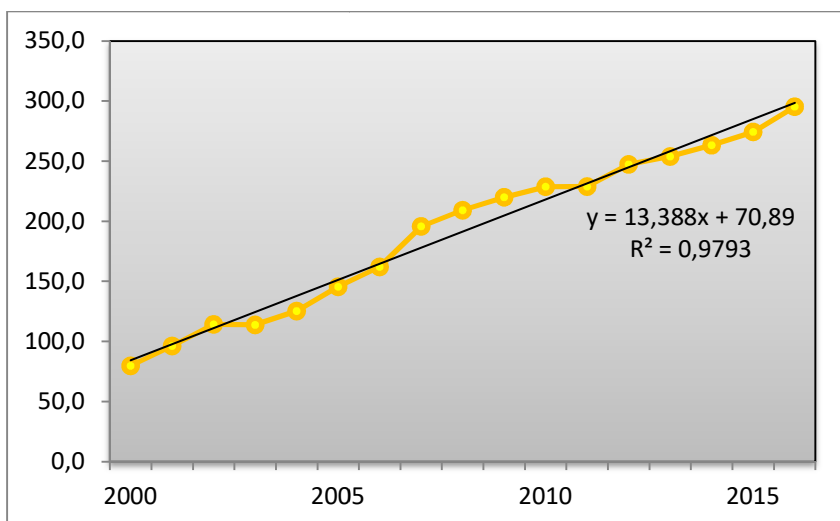

Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

Příloha 8: Vývoj PZI/ob. v České republice

Zdroj: *Vlastní zpracování dle ČSÚ a ČNB*

Příloha 9: Míra zaměstnanosti v krajích ČR (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Česká republika	91,2	91,9	92,7	92,2	91,7	92,1	92,9	94,7	95,6	93,3	92,7	93,3	93,0	93,0	93,9	95,0	96,0
Hlavní město Praha	95,8	96,1	96,4	95,8	96,1	96,5	97,2	97,6	98,1	96,9	96,2	96,4	96,9	96,9	97,5	97,2	97,8
Středočeský kraj	92,5	93,3	95,1	94,8	94,6	94,8	95,5	96,6	97,4	95,6	94,8	94,9	95,4	94,8	94,9	96,5	96,9
Jihočeský kraj	94,2	94,4	95,0	94,8	94,3	95,0	94,9	96,7	97,4	95,7	94,7	94,5	94,3	94,8	94,1	96,0	97,2
Plzeňský kraj	93,8	94,2	95,3	94,7	94,2	94,9	95,4	96,3	96,4	93,7	94,1	94,9	95,2	94,8	94,9	96,2	96,6
Karlovarský kraj	91,6	92,6	92,5	93,6	90,6	89,1	89,8	91,8	92,4	89,1	89,2	91,5	89,5	89,8	91,0	93,3	94,6
Ústecký kraj	84,0	86,7	87,3	87,0	85,5	85,5	86,3	90,1	92,1	89,9	88,8	90,2	89,2	90,6	91,5	92,4	94,9
Liberecký kraj	93,8	93,8	95,3	93,9	93,6	93,5	92,3	93,9	95,4	92,2	93,0	92,8	90,7	91,7	93,5	94,5	95,6
Královéhradecký kraj	93,9	93,9	95,8	94,2	93,4	95,2	94,6	95,8	96,1	92,3	93,1	92,9	92,9	91,8	93,8	94,4	95,9
Pardubický kraj	91,7	93,6	92,8	92,4	93,0	94,4	94,5	95,6	96,4	93,6	92,8	94,4	92,3	91,6	93,6	95,4	96,3
Kraj Vysočina	93,2	93,9	94,9	94,7	93,2	93,2	94,7	95,4	96,7	94,3	93,1	93,6	93,6	93,3	94,4	95,3	96,8
Jihomoravský kraj	91,7	91,5	92,4	92,0	91,7	91,9	92,0	94,6	95,6	93,2	92,3	92,5	91,9	93,2	93,9	95,0	96,1
Olomoucký kraj	87,2	89,6	90,4	90,4	88,0	90,0	91,8	93,7	94,1	92,4	90,9	92,4	92,3	90,8	92,3	94,1	96,3
Zlínský kraj	91,9	91,5	92,1	92,5	92,6	90,6	93,0	94,5	96,2	92,7	91,5	92,4	92,6	93,2	93,9	95,3	96,0
Moravskoslezský kraj	85,7	85,7	86,7	85,3	85,5	86,1	88,0	91,5	92,6	90,3	89,8	90,7	90,5	90,1	91,4	91,9	93,1

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Příloha 10: Vývoj ukazatelů trhu práce ve sledovaných oblastech

a) ČESKÁ REPUBLIKA

	Stav PZI (mld. Kč)	Počet obyvatel	PZI/obyv. (tis. Kč)	Počet volných prac. míst	Míra nezam.	Uchazeči o zaměstnání	Uchazeči na 1 prac. místo
2000	818,4	10 266 546	79,7	52 060	9,0	457 369	8,8
2001	982,3	10 206 436	96,2	52 084	8,5	461 923	8,9
2002	1 165,5	10 203 269	114,2	40 651	9,2	514 435	12,7
2003	1 161,8	10 211 455	113,8	40 188	9,9	542 420	13,5
2004	1 280,6	10 220 577	125,3	51 203	10,2	541 675	10,6
2005	1 491,6	10 251 079	145,5	52 164	9,0	510 416	9,8
2006	1 666,8	10 287 189	162,0	93 425	8,1	448 545	4,8
2007	2 032,1	10 381 130	195,7	141 066	6,6	354 878	2,5
2008	2 189,5	10 467 542	209,2	91 189	5,4	352 250	3,9
2009	2 311,2	10 506 813	220,0	30 927	8,0	539 136	17,4
2010	2 409,6	10 532 770	228,8	30 803	9,0	561 551	18,2
2011	2 404,2	10 505 445	228,9	35 784	8,6	508 451	14,2
2012	2 600,9	10 516 125	247,3	34 893	8,6	545 311	15,6
2013	2 668,7	10 512 419	253,9	35 178	7,0	596 833	17,0
2014	2 774,6	10 538 275	263,3	58 739	6,2	541 914	9,2
2015	2 895,2	10 553 843	274,3	102 545	5,1	453 118	4,4
2016	3 124,2	10 578 820	295,3	132 496	4,0	381 373	2,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČNB a ČSÚ (regionální účty)

b) Okres RYCHNOV NAD KNĚŽNOU

	Stav PZI (mil. Kč)	Počet obyvatel	PZI/obyv. (tis. Kč)	Počet volných prac. míst	Míra nezam.	Uchazeči o zaměstnání	Uchazeči na 1 prac. místo
2000	2 278,1	78 353	29074,9	.	5,7	1 933	.
2001	4 617,4	78 263	58998,8	286	5,2	2 003	7,0
2002	3 530,5	78 397	45033,9	193	5,3	2 284	11,8
2003	4 899,1	78 409	62481,4	196	6,2	2 659	13,6
2004	5 529,9	78 400	70534,5	156	6,7	2 804	18,0
2005	4 374,1	78 640	55621,3	248	6,5	2 613	10,5
2006	3 498,8	78 753	44427,3	527	5,2	1 943	3,7
2007	5 172,2	79 042	65436,7	745	3,4	1 242	1,7
2008	5 073,3	79 198	64058,2	397	2,8	1 639	4,1
2009	5 365,0	79 238	67707,3	111	6,4	3 016	27,2
2010	4 057,7	79 152	51264,2	141	6,9	2 984	21,2
2011	3 498,0	79 086	44230,5	90	5,8	2 369	26,3
2012	3 322,0	79 169	41961,2	89	6,0	3 216	36,1
2013	2 580,5	78 933	32692,1	98	5,9	3 274	33,4
2014	3 137,6	78 926	39753,3	305	4,6	2 534	8,3
2015	4 260,0	78 861	54018,7	761	2,9	1 607	2,1
2016	4 056,3	78 772	51494,5	1 401	1,8	984	0,7

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČNB a ČSÚ (regionální účty)

c) Okres OSTRAVA-MĚSTO + FRÝDEK-MÍSTEK

	Stav PZI (mil. Kč)	Počet obyvatel	PZI/obyv. (tis. Kč)	Počet volných prac. míst	Míra nezam.	Uchazeči o zaměstnání	Uchazeči na 1 prac. místo
2000	19 232,8	343 459	55997,3	.	14,5	14 089	.
2001	19 197,8	342 310	56083,1	426	13,8	13 685	32,1
2002	24 285,3	340 997	71218,5	481	13,9	15 048	31,3
2003	41 061,5	340 124	120725,0	456	14,6	15 589	34,2
2004	46 913,8	338 706	138508,9	282	15,2	15 771	55,9
2005	43 328,7	337 752	128285,7	659	12,9	13 742	20,9
2006	87 600,0	337 197	259788,7	950	11,0	11 958	12,6
2007	109 309,8	336 811	324543,5	1 462	9,1	9 017	6,2
2008	114 679,3	336 735	340562,5	1 427	6,2	6 814	4,8
2009	121 244,7	335 425	361466,0	667	8,5	10 780	16,2
2010	113 761,6	333 579	341033,5	409	9,4	10 710	26,2
2011	118 401,4	329 961	358834,6	494	8,3	9 264	18,8
2012	132 937,2	328 323	404897,6	486	8,4	10 349	21,3
2013	95 276,1	326 874	291476,4	501	7,6	11 345	22,6
2014	73 149,9	325 640	224634,4	837	7,0	10 236	12,2
2015	77 416,6	324 311	238711,0	1 505	5,6	8 119	5,4
2016	77 094,3	323 464	238339,7	1 556	4,6	7 090	4,6

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČNB a ČSÚ (regionální účty)

d) MORAVSKOSLEZSKÝ kraj

	Stav PZI (mil. Kč)	Počet obyvatel	PZI/obyv. (tis. Kč)	Počet volných prac. míst	Míra nezam.	Uchazeči o zaměstnání	Uchazeči na 1 prac. místo
2000	36 848,2	1 278 036	28,8	2 973	15,1	94 609	31,8
2001	39 083,7	1 265 912	30,9	2 566	14,9	94 226	36,7
2002	51 198,7	1 262 660	40,5	2 301	15,2	101 214	44,0
2003	70 819,7	1 260 277	56,2	2 403	16,4	106 304	44,2
2004	81 990,2	1 257 554	65,2	2 674	16,9	105 486	39,4
2005	88 829,8	1 250 769	71,0	3 306	14,7	96 528	29,2
2006	122 820,3	1 249 290	98,3	7 896	13,4	85 422	10,8
2007	164 500,8	1 249 897	131,6	10 696	11,0	65 816	6,2
2008	162 578,3	1 250 255	130,0	8 795	8,4	57 455	6,5
2009	172 667,8	1 247 373	138,4	2 756	11,1	80 581	29,2
2010	167 200,2	1 243 220	134,5	3 191	11,9	82 776	25,9
2011	173 021,2	1 230 613	140,6	4 163	11,3	75 019	18,0
2012	186 622,1	1 226 602	152,1	3 335	11,4	81 099	24,3
2013	178 596,2	1 221 832	146,2	2 280	9,9	89 976	39,5
2014	189 251,7	1 217 676	155,4	5 399	8,6	83 877	15,5
2015	202 741,3	1 213 311	167,1	10 324	8,1	72 573	7,0
2016	207 133,1	1 209 879	171,2	10 911	6,9	64 036	5,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČNB a ČSÚ (regionální účty)

Příloha 11: Vývoj HDP/ob. v jednotlivých krajích – část 1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Česká republika	231 627	251 199	262 886	275 483	300 036	319 025	342 156
Hlavní město Praha	455 005	508 403	540 135	579 337	631 920	679 793	730 658
Středočeský kraj	231 500	247 443	260 443	263 762	288 124	293 576	322 766
Jihočeský kraj	217 824	231 087	241 489	247 850	267 768	288 234	305 422
Plzeňský kraj	217 352	235 959	245 474	259 771	291 077	300 250	328 760
Karlovarský kraj	197 046	205 533	217 898	225 866	236 022	244 308	252 100
Ústecký kraj	191 193	203 210	213 871	228 942	245 992	260 575	278 173
Liberecký kraj	210 562	225 876	232 433	224 640	240 092	266 471	281 071
Královéhradecký kraj	214 875	228 614	233 423	241 211	263 054	274 890	287 745
Pardubický kraj	197 531	211 896	221 648	233 285	249 914	260 527	285 453
Kraj Vysočina	189 362	212 150	219 747	228 534	242 514	262 275	281 268
Jihomoravský kraj	209 290	228 211	238 298	251 605	271 448	284 655	306 314
Olomoucký kraj	183 677	195 949	202 996	214 562	235 138	239 131	251 578
Zlínský kraj	189 743	206 145	213 400	223 134	235 045	255 122	279 142
Moravskoslezský kraj	178 346	194 128	201 767	210 773	241 811	267 634	280 698

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Česká republika	372 007	385 833	374 628	376 759	384 289	386 317	389 900
Hlavní město Praha	807 732	838 605	805 686	811 822	810 814	807 594	812 460
Středočeský kraj	349 521	361 055	338 680	333 680	346 428	349 550	348 696
Jihočeský kraj	318 771	321 414	320 394	317 802	320 440	327 529	333 103
Plzeňský kraj	341 948	334 719	339 088	347 261	354 520	346 955	363 319
Karlovarský kraj	273 022	273 627	275 086	269 857	273 805	272 428	272 456
Ústecký kraj	296 341	307 080	307 407	299 351	302 300	303 122	302 416
Liberecký kraj	290 260	293 518	281 630	287 822	294 489	300 005	302 114
Královéhradecký kraj	316 012	326 850	324 013	328 200	331 212	333 429	335 312
Pardubický kraj	312 593	315 898	304 128	309 498	321 009	306 424	313 716
Kraj Vysočina	307 867	305 974	303 133	301 235	316 535	323 976	327 539
Jihomoravský kraj	337 266	360 502	350 464	353 185	361 063	370 535	387 592
Olomoucký kraj	273 433	286 329	279 878	286 296	296 974	300 777	301 163
Zlínský kraj	301 227	324 025	316 731	313 881	324 536	324 583	330 803
Moravskoslezský kraj	307 168	322 872	304 010	312 335	329 361	332 781	324 580

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ (regionální účty)

Příloha 12: Vývoj HDP/ob. v jednotlivých krajích - část 2

	2014	2015	2016
Česká republika	409 870	435 911	451 785
Hlavní město Praha	834 578	881 411	937 542
Středočeský kraj	376 832	392 908	414 379
Jihočeský kraj	344 516	358 956	373 833
Plzeňský kraj	388 432	405 156	422 251
Karlovarský kraj	282 096	292 232	300 894
Ústecký kraj	309 863	333 926	333 521
Liberecký kraj	317 744	337 052	352 313
Královéhradecký kraj	359 156	378 034	401 056
Pardubický kraj	333 110	354 449	360 372
Kraj Vysočina	341 282	356 148	373 421
Jihomoravský kraj	404 513	427 906	436 430
Olomoucký kraj	318 621	334 735	346 789
Zlínský kraj	365 317	374 779	391 336
Moravskoslezský kraj	344 328	362 022	385 247

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ (regionální účty)

Příloha 13: Podklad pro zadání diplomové práce studenta

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2017/2018

Studijní program: Systémové inženýrství a informatika
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Informační management (im2-p)

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Henclová Petra	Polánky nad Dědinou 24, Třebechovice pod Orebem - Polánky nad Dědinou	11500729

TÉMA ČESKY:

Vývoj a tendence příchodích přímých zahraničních investic v České republice

TÉMA ANGLICKY:

Development and trend of incoming foreign direct investment in the Czech Republic

VEDOUcí PRÁCE:

Ing. Eva Hamplová, Ph.D. - KE

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cíl práce: Vymezení teoreticko-metodologických přístupů a východisek používaných při hodnocení přímých zahraničních investic a zhodnocení jejich dopadu na Českou republiku v letech 2000 - 2016.

Předběžná osnova:

1. Úvod
2. Metodologie
3. Teoretická východiska PZI
4. Vývoj a tendence příchodích PZI
5. Shrnutí
6. Závěr
7. Použitá literatura

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

DURČÁKOVÁ, J., MANDEL, M. Mezinárodní finance, 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2003, 394 s.

POLOUČEK, S. a kol. Peníze, banky, finanční trhy, Praha: C.H. Beck, 2009, 415 s.

REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví, 4. vyd. Praha: Management Press, 2008, 627 s.

SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v České republice, Praha: Linde, 2004, 171 s.

Podpis studenta:

Datum: 23. 2. 2017

Podpis vedoucího práce:

Datum: 13. 2. 17